FESTA MAJOR 1993

26 27 28 29

SANT HILARI SACALM

D'AGOST

SLPC. Biblioteca St.Hilari Sacalm
1358081365

SANT HILARI SACALM

FESTA MAJOR 1.993

(26, 27, 28 i 29 D'AGOST)

2n PREMI OBRA D'EN PERE SOLERGIBERT.

Salutació

Els fulls del calendari s'han esquinçat i hem arribat a finals d'agost, dies en què ens retrobem tots plegats per a gaudir de la nostra Festa Major.

Si fem una ràpida ullada a la situació que hem viscut d'ençà de la darrera salutació podríem destacar, entre d'altres, dos importants esdeveniments: la celebració dels Jocs Olímpics de Barcelona i l'entrada en vigor, l'u de gener d'enguany, del mercat únic europeu.

Durant la disputa de les Olimpíades, Catalunya va ser el centre d'atenció de tot el món i això va permetre donar a conèixer, millor, la nostra identitat.

Malgrat tot, tothom és conscient que no estem passant per moments fàcils, perquè la situació econòmica no és bona; sabem que hi ha problemes i que tenim el difícil repte de cara el futur, d'aixecar l'economia de la recessió en què es troba actualment.

Cal cercar i trobar els mecanismes que impulsin el país a tirar endavant i això és responsabilitat de tots.

Tanmateix, crec i considero que hem passat per situacions semblants al llarg dels temps i gairebé diria que amb més dificultats. Us encoratjo a fer el que sempre hem fet i sabem fer els hilariencs, que és treballar amb eficàcia i lluitar honestament. Cal fer la feina ben feta dia a dia, cercar nous projectes i crear noves il·lusions, però també vivint intensament cada moment, cada instant. Aquest és el meu desig, que treballem a fons quan sigui necessari i que gaudim plenament de l'oci, de les distraccions i dels costums i tradicions que caracteritzen el nostre poble. Així s'ha demostrat amb la creixent participació de la gent de Sant Hilari en la seva festa, des de particulars fins a gremis o entitats, que saben crear el clima d'il·lusió que configura un poble.

La Festa Major significa una aturada del rellotge, un punt i a part, una pausa en el camí i és bo parar de tant en tant, per a retrobar-se, per a meditar, recuperar forces o simplement compartir uns dies de festa.

Tots precisem en un moment o altre, participar d'aquest esdeveniment, deixar una estona l'esforç de la vida quotidiana per a recuperar l'alè i dedicar un temps a l'esbarjo, a la xerrada amb els amics i coneguts, a la il·lusió de la mainada... i això ens ho brinda per damunt de totes les festes, la Festa Major.

En nom dels companys del Consistori i en el meu propi, us convido de tot cor a participar-hi.

Hilariencs, vivim la Festa! Gaudim-ne!

F. XAVIER ROSSELL i TERRIS
L'alcalde

Davant la manca de publicacions periòdiques a la nostra vila, el Programa de Festes és des de fa temps una porta oberta a totes les opinions. L'Ajuntament dóna les gràcies a aquelles persones i entitats que amb els seus escrits han ajudat a confeccionar aquest programa.

Com que hi ha força participació, hi ha un Consell de Redacció per a fer una selecció dels escrits.

Cada any quan s'acosta la Festa Major, l'Ajuntament passa una comunicació a totes les entitats del poble per si volen donar el seu parer a través d'aquestes pàgines. Aquí hi teniu la col·laboració de totes les que ho han fet. L'Ajuntament no comparteix, necessàriament, l'opinió dels col·laboradors en aquest programa.

PREGÓ FESTA MAJOR DE SANT HILARI SACALM

L'Il·lm. Sr. Josep Arnau fent el pregó de la Festa Major 92.

Sant Hilari Sacalm, capital de les Guilleries, una unitat fisiogràfica i un massís granític amb altures que superen els 1.000 metres en molts llocs.

Sant Hilari, capital de les Guilleries, massís trencat per un vertader camp de falles, amb un Montseny que s'aixeca 500 m per damunt, falles que segueixen direccions envers Arbúcies i ben a prop del Pasteral; falles que han donat intensos terratrèmols en el segle XV.

Sant Hilari, capital de les Guilleries, des d'un dels cims es formen lleugeres elevacions que s'aixequen ostensiblement des del peu dels cingles; formes més suaus com Sant Gregori o Sant Benet, el matiex Sant Hilari, Sant Miquel de Solterra o de les Formigues.

Sant Hilari, una de les poblacions amb un nivell de pluviometria més alt –estadísticament se superen àmpliament els 1.000 mm anuals– es deu a la seva orientació, a l'abundant vegetació, dominada pel castanyer, l'alzina, el faig, el roure, el surer, els pollancres esvelts, el freixe, la blada, els avets i els pins de tota mena, els cedres, de fulla grisenca i platejada, avui tan utilitzats en jardineria.

Sant Hilari, símbol de tenacitat i treball de tot un poble que durant molts anys ha treballat en la producció de rodells per a bótes de vi i caixes d'arengades. Col·lectius humans que han treballat l'alzina, el suro, el carbó, el castanyer...

Sant Hilari, on les històries parlen d'un menhir o pedra llarga testimoni d'antigues civilitzacions capsianes procedent d'Àfrica. Sant Hilari que volia cristianitzar el menhir amb una petita creu de ferro.

Sant Hilari, de vocació romana de la qual n'és testimoni l'ara que es va trobar al Santuari del Coll i que s'ha pogut conservar en el Museu Episcopal de Vic.

A Sant Hilari, la cristianització és féu en els segles IV i V, amb una conversió de pagesos molt després que s'hagués actuat a les ciutats.

Sant Hilari, que rep el nom d'un famós Bisbe i escriptor francès mort al 367, Hilari de Poitiers, al qual s'hi afegeix Sacalm, qualificatiu de planúria sobre les muntanyes.

Sant Hilari Sacalm, carregat de notícies històriques de les Guilleries, de la mateixa població i dels pobles veïns, té la seva història recollida en el riquíssim fons arxivístic del Monestir de Sant Benet de Bages, on Sal·la, que va ser el seu fundador, ric propietari d'Osona, i el seu fill Isern, eren famosos senyors vicaris d'aquest comtat i per extensió del terme de Solterra.

Sant Hilari, que construí la seva primitiva església pels anys 880, posteriorment aprofitant la nau central de l'església romànica hi afegí en els seus costats capelles complementàries, en diferents etapes, sense massa unitat de criteris.

L'església de Sant Hilari exercí la vigilància matriu sobre les esglésies sufragànies de Sant Mateu de Joanet, Santa Margarida de Vallors o Santa Maria de Mansolí.

Sant Hilari, nucli de població o lloc de domini patrimonial de l'església, d'aquí el gran nombre de parròquies sota la protecció dels senyors feudals, els comtes.

Sant Hilari gaudeix de privilegis i Cartes Magnes de constitució del poble, malgrat la protesta per part dels pagesos, que en aquells anys formaven la majoria dels habitants del terme. Tot acabà en concòrdia, de manera que la població col·laborà en la construcció del Castell de Solterra, en les guaites de vigilància, però en canvi, els vilatans defugien els tributs i cavalcades com demanaven els senyors.

Sant Hilari, visitat i descrit per en Francesc de Zamora, l'any 1790, el qual escrigué "el agua sale del centro de la superficie como caliente, formando bombolles que divierten la vista, el agua es picante por esto se intitula fuente picante, esta observado que el agua de esta fuente, no obstante darse en territorio frío no se hiela aun en esta forma rígida del invierno a pesar de darle poco sol, en cambio en tiempos fríos, lluviosos, nublados, se nota que se despeja de parte de su picante y al contrario se aviva en tiempo calido, sereno y seco".

Així com també és terra de fonts. Té una altra connotació, diu que la població té 150 veïns o famílies i que la riera produeix moltes vívores o escurçons dels quals se'n proveeixen moltes farmàcies del Principat.

Sant Hilari, cap al 1885 va construir una Casa de la Vila nova en el solar de l'antic cementiri; la fallida dels fonaments va fer que fos enderrocada l'any 1890, cinc anys més tard de la seva edificació.

Sant Hilari, una població que en el decurs del present segle ha duplicat el seu cens, des de 2.400 habitants a 4.500 d'on el 40% de la seva població se situa per damunt dels 45 anys; amb una continuada concentració en el nucli; dels 1.600 habitants de l'any 30, que constituïen la població disseminada mentre que tan sols uns 1.300 estaven concentrats en el nucli, aquestes xifres avui s'han capgirat notablement ja que només un centenar d'habitants es consideren de població disseminada i la resta, 97%, concentrada al nucli.

Sant Hilari, que com tants i tants pobles, tenia "gent lliure" i "gent sotmesa" a un senyor superior, i "esclaus" que eren cosa del seu amo, que no coneixien cap personalitat jurídica, i depenien de qui els havia comprat o adquirit en una guerra.

Sant Hilari, que de plets de gent lliure i gent sotmesa, a l'any 1374 se'n contemplen varis, per haver mort senglars sense donar al senyor la part que li corresponia de delme. (Existia una taxa per cada bèstia que es matava en el terme).

Sant Hilari, que en un document de l'any 937 hi ha acreditat un sistema típic de la caça d'ocells com és el de les palomeres.

Sant Hilari, capital de les Guilleries, ple de llegendes i bruixeries com diu un cant popular: de Sant Hilari a Arbúcies dotze cases, tretze bruixes.

Sant Hilari, que en els anys 1622 i següents va veure les correries d'En Serrallonga per aquestes muntanyes de les Guilleries i potser era conegut i estimat perquè no féu robatoris i malifetes en aquests indrets; molt sovint l'amparaven i el batlle no en feia cas, potser per evitar represàlies.

Sant Hilari, amb un escut heràldic amb dues muntanyes i dues bèsties, dos monts amb flor de lis, un lleó rampant signe de vigor i fortalesa del poble, i els paons reials, enfrontats, encarats, trepitjant-se les cues.

Sant Hilari, que recentment ha homenatjat i immortalitzat el General Moragues, reivindicant i últimament també demostrant que el General és fill del terme municipal de Sant Hilari. "El 28 de febrer de 1669 a l'església parroquial de Sant Hilari, Bisbat de Vic, el reveren Dalmau Berneda, prevere de Sant Pere d'Osor va batejar en Joan Josep i Francesc, fill llegítim natural d'Isidre Moragues, pagès i de Maria, muller sua. Foren padrins Antic Sobrevia, pagès de la parròquia de Santa Maria i Patronila Moragues, vídua de la parròquia de Santa Maria". Queda clar, doncs, que en Moragues era fill de Sant Hilari Sacalm.

Mantenir les tradicions.

"Los caçadors són destres
i amaguen lo parany:
mes si l'afront vos deixa
los parpres aixecar
ja la veureu ben alta
la gàbia amb lo reclam
L'aucell no beu ni menja
ni sap d'aletejar
A la claror del dia
sobre el barrot callat
no sent les mestralades
ni el calabruix ni els llamps;
mes en venint les ombres
fa por son refilar
Viatger, vingues d'on vingues
si tens lo cor honrat
flecta els genolls i prega;
com fill, davant lo cap
del pros Josep Moragues
lo nostre general.

Fragment de l'obra "Lo cap del General Moragues" d'Àngel Guimerà

Sant Hilari, ple de fonts picants i no picants, de sants i capellans, masies i camins. Ja en ple segle passat el seu renom havia travessat fronteres i quan Mossèn Cinto Verdaguer va pujar a

Sant Hilari, des de Vic, per a entrevistar-se amb el bisbe Morgades, va visitar la Font Vella i escrigué aquests versos:

Tenia set d'aigua pura
lo meu cor enfebrosit
i enyorava la dolçura
de la deu de l'infinit
Com el raig d'eixa Font Vella
aboqueu vostra canella
en mon cor que s'esbadella
i em veureu Jesús guarit.

Sant Hilari, vila amb possibilitats turístiques notabilíssimes, reconeguda darrerament i premiada per la mateixa Generalitat, per una tasca feta dins el turisme de muntanya a Catalunya.

Sant Hilari, poble de costums i de llegendes, al maig es plantava un plançó al centre de la plaça, "la parsellesa", la gent en mig de festes i xaranga es reaprtia els tions i els calius i s'empaitava cantant:

Sant Isidre de la pinya
Sant Isidre llaurador
se n'anava a robar faves
a l'hort del senyor rector.

Sant Hilari, que el dia de Sant Bernabé feia una processó a Mansolí, anomenada de "l'ou ferrat i de l'all tendre", llavors la gent esmorzava obligatòriament ou ferrat i all tendre, tornaven al poble els romeus, picaven amb branques a terra i cantaven rítmicament "mori la cuca, mori la cuca".

Sant Hilari ple de llegendes, com la de la fossa de la minyona, la pedra llarga, les tovalles de can Rovira.

A prop de Sant Hilari aquesta pedra llarga que segons la tradició, el diable portava cap a Girona, per finalitzar un pont, en passar per damunt d'un indret es va sentir la campana de l'església de Sant Hilari que tocava a l'oració, la va deixar caure i allí es va quedar plantada a prop d'una altra anomenada petjada del diable.

Sant Hilari, record i estima d'un personatge simbòlic en Jaume del Flabiol recordat, com diu el poeta Martí (de Sant Hilari) per les seves melodies d'aquell vell flabiol o bé pel seu repartiment de càntirs d'aigua de la Font Vella pels petits carrers de Sant Hilari, el poble ha sabut retre-li un homenatge amb el nom culinari i gastronòmic de la pastisseria local, els "Jaumets".

Com diu el poeta,
"quan se t'acluqui l'ullet
tot aquest poble que et cuida
semblarà una gàbia buida.
No te'n vagis mai, Jaumet!
Sant Hilari t'ho demana.
Refila, vell rossinyol!
Que al so del teu flabiol
tot un poble s'hi agermana".

En Jaumet.

Sant Hilari, que al llarg dels últims 50 anys ha vist canviar els seus sectors productius, primari extractiu i agrari, que evolucionà amb la davallada del primer, l'aparició del secundari (sector industrial) i el creixement del terciari, els serveis, el turisme.

Sant Hilari, que t'has preocupat i et preocupes pel que fa a l'ensenyament amb centres públics i privats, amb centres de Formació Professional, Escola de Belles Arts i Escola de Natura.

Sant Hilari, poble ple d'entitats, dinàmiques, actives, associacions corals i parroquials, teatrals, sardanistes, excursionistes.

Sant Hilari, que amb modèstia ha recollit un petit Museu, un inici de Museu de flora i fauna de les Guilleries cedit per un vilatà amb ganes de millorar-lo, ampliar-lo i de divulgar-lo.

Sant Hilari, que fas dia a dia esforços col·lectius per estar més ben comunicada, per gaudir de mitjans de vida equivalents i que amb l'esforç del treball, de molts hilariencs agrupats en estaments públics i privats, faran que es mantinguin uns nivells, que es millorin i obrin futures perspectives.

Sant Hilari, Bona Festa Major

JOSEP ARNAU i FIGUEROLA
Il·lm. Sr. President
de la Diputació de Girona

DEU RAONS PER SOMRIURE

– Tots tenim una experiència sobre el valor d'un somriure. Tots recordem aquell moment, per exemple, en què s'obre una porta o una finestreta, o entrem en un despatx, o bé anem a una consulta, i la persona que ens rep, ens atén amb un somriure ampli, acollidor, amable. És el llenguatge millor per donar la benvinguda, per començar una conversa o solucionar un problema. D'aquí ve que oferim deu raons per a un somriure.

1. Donar un somriure no costa res o molt poc; en canvi pot ajudar molt.

2. Un somriure mai no empobreix el qui el dóna, però en segons quins moments enriqueix qui el rep. És una manera de donar i de donar-se.

3. Un somriure sol tenir una curta durada, però el seu record pot perdurar tota una vida; un somriure és fugaç, però els seus afectes perduren anys.

4. Algú ha manifestat que el somriure no sembla complir cap propòsit fisiològic, llevat d'exercitar els muscles facials; però somriure per fora, quan estem desentonats, crispats, tensos per dins, és contribuir a la pròpia bellesa interior i oferir serenitat, amistat, pau als nostres interlocutors.

5. Somriure és la capacitat espiritual que té la persona humana per sortir d'ella mateixa, per no garrotar-se en situacions difícils i donar la mà a qui en té necessitat.

6. S'ha dit que no hi ha ningú tan ric que pugui viure sense un somriure; ni ningú tan pobre que no el pugui donar.

7. Un somriure pot alleujar una pena, pot ajudar a refer-nos i a oferir consol.

8. Un somriure té ja tot el seu valor, des del moment que es comença a donar.

9. Si creus que un somriure no aporta res, sigues generós i ofereix el teu, perquè ningú no té tanta necessitat d'un somriure com el que no sap somriure.

10. Un dels drets de la persona humana és el dret a poder somriure.

JOSEP Ma. ALIMBAU i ARGILA
Article tret del llibre
"Paraules per al Silenci", que l'autor
ha publicat a "Edicions STS".

I ELS JOVES, QUÈ?

Us heu parat mai a pensar, i els joves, què? Possiblement els adults, per trobar una ràpida resposta s'han deixat endur per la postura, més còmode: "Són coses de l'edat". Però, veritablement, què passa amb nosaltres? Per on ens movem els joves de 15 a 2... anys? Què sentim? Què pensem? Què ens pot motivar? O bé, què ens pot desmotivar? Què fem? I per què no fem? Per què no se'ns té en compte a la societat? Per què tot es decideix sense escoltar la nostra opinió? Potser, perquè no som prou "madurs"? Perquè encara no som "ni carn ni peix"? O bé, perquè encara "somniem truites"?

La joventut és amb tota seguretat, una època molt important pel nostre futur. D'ella en dependrà part del nostre fet com a persones. És un moment de la vida decisiu, que cal viure'l arriscant-se, equivocant-se, escoltant, plorant, protestant, rabiant,... No la podem deixar passar contemplant-la darrera d'un vidre agafat de les mans dels nostres pares. Han de deixar-nos caminar.

Però, cap a on caminem? Alguns pel mateix camí que el del veí, sense preguntar-se a on anem. D'altres, pel camí ample, per on anem tothom. Uns quants per camins sense sortida perquè volem anar sols. N'hi ha que estem parats, i fins i tot alguns reculem, perquè no trobem sentit a alguns fets de la societat. També n'hi ha que caminem enrera, sense mirar i n'hi ha que ho fem amb els ulls tancats, per no veure el que trepitgem. I alguns caminem cansats,...

D'un temps cap aquí, hi ha hagut camins que s'han oblidat. Camins plens de sentit, que valia la pena de recórre'ls d'una punta a l'altra. Camins amb uns ideals, pels quals no escatimaves la sola de la sabata. Camins amb uns valors, en els quals mastegaves a gust la pols del camí. Camins que valia la pena de suar, perquè així deixaves un rastre que els altres podien seguir. Ara, els camins són uns altres. Camins foscos, plens de llums, de colors i música estrident, perquè així són més atraients. Camins que no et fa ballar el so d'una guitarra, sinó la seva cara bonica que la grata. Camins, on la cosa més important, és lluir els draps més cars que tothom porta. Camins, on la hipocresia és el perfum obligat i les falses rialles l'expressió que s'ha de fer. I... n'hi ha d'altres.

Però, si es tracta de seguir un camí, quin escollir? En companyia de qui? A on hem d'arribar? Ens falta molt? Serà tot pujada? Què hem de fer quan arribem? Ens hi espera algú? A qui podem preguntar perquè ens senyali el camí, si ens perdem? I sobretot, qui ens recolzarà i animarà durant tot el camí? Qui...?

N'hi ha que ja fa temps que caminem. Caminem plegats, amb ganes de fer camí, per arribar lluny, molt lluny, sense moure's d'aquí, sense arribar enlloc, potser. Som joves que hem après a caminar de petits amb un bon calçat i una gran motxilla carregada de coneixements, ensenyats per altres vianants. Sabem d'on venim, però tot i que no sabem on anem, ni encara el que volem, no ens espanta el caminar, perquè caminem junts i segurs. No tenim un camí fixat, anem caminant, fent camí per descobrir nous llocs i nous companys de camí. I caminem per poder ser i volem ser per caminar. Perquè el camí es fa amb l'esforç constant de cada dia, sense deixar de somniar en el demà.

Potser hi faltes tu, per engrandir el grup de 40 monitors i monitores que han tingut les Colònies Parroquials. Un grup de joves que camina consolidant una proposta, fer servei a la societat, donant a conèixer uns valors tot jugant. O bé, et vols afegir a fer una ruta a Menorca, com la que han fet els Pioners/Caravel·les i els Caps de l'Agrupament Escolta "Als Quatre Vents", que caminem per donar un nou sentit a la vida i així arribar a ser útils el dia de demà.

Hi ha més i millors camins en aquesta vida, nosaltres n'hem encetat uns, gastant sola, menjant pols i suant, per deixar rastre. SOM AIXÍ, TU MATEIX.

COORDINADORA DE JOVENT
DE LA PARRÒQUIA

Pioners / Caravel·les de l'Agrupament escolta. "Als quatre vents" de Sant Hilari, a Menorca, juny 93.

LA CULTURA DE LA CONVIVÈNCIA

Una convivència solidària, respectuosa i corresponsable mai no ha estat fàcil i potser avui tampoc no ho és. Tanmateix, aquest ressorgiment arreu de la xenofòbia, el racisme i la intolerància no porta ni ajuda gens ni gota per a conviure.

La societat camina cap a una cultura individualista, que vol dir egoisme refinat i insolidari. La gent massa sovint només coexisteix. És més fàcil: ho fan els animals i les plantes.

La vida és el conjunt de les activitats que permeten a un ésser organitzat –home, dona, animal,...– alimentar-se i reproduir-se. És l'espai de temps que transcorre entre la naixença i la mort. Per tant, la vida, recordem-ho, no és ni pot ser una imposició per decret, ni pura i simple exposició, sinó que ha de ser una expressió viva, seriosa i lliure de quelcom. La vida és el que és i prou. Tant se val, l'home neix, viu i creix i ha de viure i conviure en societat i, sobretot, ho ha de fer per transviure.

Viure és la successiva realització de la seva pròpia existència, disposant del necessari materialment i intel·lectual.

Conviure és i vol dir la necessària participació dels altres en una constant tasca i la ineludible relació vivent entre mi mateix i els altres: respectuosa, justa i pacífica.

Per transviure s'entén realitzar la vida, comportar-se de tal manera que d'ella –la vida– en quedi alguna cosa –profit ètico-moral-religiós– darrera l'aparent "punt final" de la mort. Transviure, que tindrà una més profunda raó de ser per al cristià. Totes les obres que realitzen persones, entitats, institucions, siguin de la mena que siguin, mereixen tenir i tenen la seva transcendència.

La convivència és solidaritat. Avui regna la insolidaritat. Com és ara, el problema gravíssim i preocupant de l'atur. Impera la llei del campi qui pugui. Ningú no surt a defensar ningú. No hi ha vagues pels qui estan a l'atur. No s'organitzen campanyes de suport als qui passen les vicissituds econòmiques i laborals. Se'n munten per a Nicaràgua, Somàlia, Bòsnia... M'està molt bé. Es fan altres shows impressionants contra la sida, per exemple, promoguts i recolzats pels poderosos mitjans de comunicació, amb una descarada i grollera i interessada publicitat que atia el foc en una societat cada cop més agressiva i competitiva, on cadascú pensa només en emular i humiliar el proisme. Això no és convivència, ni conviure i molt menys solidaritat. És coexistència pura i dura.

Cal treballar, ensenyar i maldar per una convivència respectuosa, solidària i pacífica. Sobretot amb la mainada i la joventut. És una tasca difícil que l'han de fer principalment els pares, ensenyants, governants i tothom. Que es promogui arreu una cultura de la convivència.

JOAN COMA
Rector d'Espinelves

L'ART BARROC A LA CAPELLA DEL SOBIRÀ EN EL 3r CENTENARI DE LA SEVA CONSTRUCCIÓ

A MANERA D'INTRODUCCIÓ

Durant el barroc l'art de la decoració va ser un element de distinció social per a la burguesia, la noblesa i l'església.

El fet de posseir objectes exòtics o bellament ornamentats, feien que els propietaris tinguessin una important i distingida rellevància social.

Els mobles, els tapissos, el vidre, l'orfebreria i la ceràmica en tots els seus camps, van ser objecte de la profusió ornamental. Es van succeir diferents modes i gustos. Cada país però, influenciat més o menys per corrents semblants a d'altres països, va viure el barroc. Catalunya no en va quedar al marge, i aquest fet es pot veure, en totes les obres d'art que han arribat fins a nosaltres. Edificis imponents, teles sorprenents i escultures impressionants. Però també, es va produir tot aquell art efímer, com les arts decoratives, les festes, les modes de pentinats i vestits,... Ara dins les arts decoratives, les rajoles de ceràmica vidriada, van ser un tipus d'art que recollien la moda, el gust decoratiu i la tècnica d'un moment determinat.

Tècnica decorativa que pot contemplar-se a l'església del Sobirà. Un mateix, no deixa de ser sorprenent trobar-se una capella tan petita i amb unes característiques decoratives d'aquesta mena, en un lloc tan apartat.

Hom en veure-ho pot quedar-se bocabadat i no poder respondre a un fet tan impressionant, tenint en compte la riquesa que hi ha a l'església del Sobirà. És un veritable tresor enterrat en l'oblit del passat, el silenci del temps i les boscúries de les Guilleries.

L'autor de la decoració de l'església del mas del Sobirà, és Miquel Lapuja, Mestre escudeller de la Barcelona del mil sis cents. La gran majoria dels seus treballs ceràmics, que ens han arribat duen, com el del Sobirà, la seva signatura. Les obres van ser conegudes pel seu talent arreu de Catalunya. Fet que ens queda demostrat per la gran dispersió de les seves obres.

Obres que la bibliografia n'ha procurat fer ressò i que segueixen la tipologia i la moda decorativa del moment. En aquest senzill treball però, només es vol aportar el coneixement d'aquesta obra, molt concreta i poc coneguda, de Miquel Lapuja. Es tracta de la decoració total del parament de la capella particular del Sobirà.

Retaule barroc de la capella.

L'OBRA MÉS DESCONEGUDA

El mas del Sobirà, està situat i perdut en el massís de les Guilleries al terme municipal d'Osor, prop de Sant Hilari.

La seva història és molt notable, va arribar a ser un dels tres masos més rics de Catalunya al segle XVII. Fet que permet explicar la rica decoració de l'església del mas, realitzada per un dels mestres escudellers més reconeguts del moment, Miquel Lapuja.

Va ser decorada en l'època de màxim esplendor del casal i que coincideix amb la construcció de la carretera Sant Hilari-Arbúcies-Breda-Vallgorguina-Arenys, pel transport d'arbres de les Guilleries que servirien per a fer els vaixells de les drassanes d'Arenys i Mataró. El mas Sobirà explotava els recursos forestals i va ser així com es va poder enriquir i posseir tantes terres, ja que es podia anar del mas fins a Vic trepitjant sempre terra del mateix casal.

El seu contacte amb terres i pobles del litoral català, potser va ser el motiu pel qual coneguessin aquest sistema decoratiu i el volguessin aplicar a l'església del mas.

La capella consagrada el 1609 és de planta rectangular coberta amb volta de creueria. Està sota l'advocació de sant Bernat de Claravall. Té només una obertura cap a l'exterior, la porta d'entrada, des d'on arrenca, a cada costat, la decoració que s'escampa fins a topar amb el retaule. El parament queda trencat només, a l'esquerra, per la porta que du a la sagristia.

Pel que fa a la decoració, poden diferenciar-se diverses parts del conjunt del parament ceràmic. Un plafó amb imatges, a cada costat, les escenes del viacrucis, l'escut del casal del Sobirà, el fris que recorre decorant la part superior i les rajoles de mostra que emplenen la resta del paramènt de la capella.

ELS PLAFONS

El plafó del Naixement

L'escena principal representa el naixement de Crist. La figura de Crist Infant està al mig. Al costat i simètricament, la Verge, a la dreta, i un àngel a l'esquerra. En segon terme i per darrera aquestes dues figures més grosses, hi ha sant Josep i un altre àngel. Al damunt i centrant tota l'escena hi ha la figura de l'Esperit Sant, representat per un colom amb les ales obertes que apareix entre nuvolades i desprèn gran il·luminació. Cal adonar-se que només la Verge i el Nen Jesús són els que porten aureola. Sant Josep no en porta, cosa que es repeteix a l'altre plafó.

Tota l'escena queda imaginada als afores d'una ciutat, suposada pel seu perfil. També apareixen emplenant l'escena, dues parelles de caps d'àngel alats.

L'estil de Lapuja, comparat amb d'altres contemporanis seus, és molt més poc acurat. Les figures són representades molt robustes i els colors dominants són els ocres, els blaus i alguna taca verdosa.

Els dos quadres estan emmarcats per una sanefa amb decoració floral de tulipes, campanetes, fulles d'acant i d'altres fulles estilitzades. També hi ha un gerro a cada costat lateral, tractat de manera refinada. Entre la decoració floral apareixen figures d'ocells col·locats harmònicament.

Dins el fris mateix, al mig de la part superior hi apareix emmarcada, als dos plafons, la data de producció.

El plafó de l'Adoració dels reis

L'escena queda dividida en dues parts. La meitat dreta, s'ajuda per a la divisió dels arcs de la construcció del darrera. Pilars, columnes i arcs de mig punt clàssics que emmarquen les figures de la Sagrada Família, col·locades en progressió ascendent. És curiós veure que porten la mateixa roba que a l'altre plafó.

L'altra meitat, hi apareixen també posats en progressió ascendent, simulant profunditat, els reis i darrera els seus acompanyants. Els reis van vestits amb robes que aparenten riquesa. També porten corona, menys el rei de primer terme que ja l'ha ofrenat a l'Infant Jesús. Darrera d'ells hi surt el cap d'un cavall i més al fons la representació d'un poble. Tota aquesta part està coronada per núvols, dels quals hi surt l'estrella d'orient que il·lumina un poble, també hi són represen-

Plafó de l'adoració dels Tres Reis.

tades muntanyes que emplenen tot l'horitzó i fan de base al poble i a algun arbre. En el cel hi surten representats ocells volant, ajudant a donar sensació de profunditat.

L'estil segueix sent molt poc cuidat, gens fi i molt senzill. Amb els mateixos colors dominants, ocres, grocs, verds i blaus.

Aquests dos plafons serien els dos treballs més segurs de Miquel Lapuja. Tal com ho indica la llegenda que hi ha a la part inferior esquerra de l'escena de cada plafó.

Les escenes del Via Crucis

Cada estació apareix en forma circular i el misteri que es representa és dibuixat en la seva totalitat en color blau i el fons blanc, exceptuant l'aureola de color groc que és posada a Crist, a la Verge i en el Calvari a Sant Joan i a un altre personatge.

Crist sempre apareix a primer terme i al mig de tot l'espai escènic. Sempre és representat acompanyat d'altres personatges que ajuden a explicar el que es desenvolupa a cada fragment del Via Crucis.

A l'escena hi apareix decoració vegetal i floral que ajuda a emplenar l'espai. També usa per a la composició de la història el fons arquictectònic de muntanyes i núvols amb ocells que donen profunditat a tot el fons.

L'escut

Apareix emmarcat dins un espai quadrat amb un ribet de color groc, sobre un espai de color blanc, l'escut heràldic del mas Sobirà. En el seu interior, sobre la muntanya amb tres cims de color blau, hi ha col·locada una àguila, símbol de sobirania sobre el món, amb les ales i les potes obertes. L'espai és ombrejat de color blau en els extrems de l'escut, aquest és resseguit per una línia prima de color groc. L'espai que hi ha entre l'escut i l'emmarcament total és emplenat amb fulles grosses d'acant estilitzades, acompanyades per fulles més petites i boles. Al mig de la part inferior hi ha una flor invertida i al mig de la part superior hi ha una creu.

Els colors més emprats són el groc, el blau i el verd sobre fons blanc.

El fris superior

La totalitat del parament és coronat i decorat per floreres frondosament emplenades amb tulipes, campanetes, margarides, dàlies i fulles estilitzades. El groc domina per sobre el verd i el blau. El seu estil és cuidat i procura estar ben treballat.

Hi ha un fet destacable, remarcable i curiós. Entre cada florera i sobre fons blanc hi ha decoració, que com les escenes del Via Crucis, és feta amb color blau. El dibuix cal dir, és d'una gran precisió i detallat al màxim, tot i la petita proporció de les escenes. Però el fet més sorprenent el protagonitza la doble tipologia de les escenes. Pel costat dret del parament s'hi poden apreciar escenes marines, preferentment parelles de vaixells entre florera i florera. Tenen el mar com a base i la profunditat de l'escena es aconseguida mitjançant les muntanyes del final i la representació d'ocells al vol. I pel costat esquerra es decanta per escenes de cacera, amb diferent número de personatges, cavalls i animals caçats, entre floreres. Les escenes reposen sobre un terra del qual hi surt decoració vegetal de tot tipus i conjunts d'edificis arquitectònics, representant nuclis urbans. La profunditat també ve resseguida per les muntanyes.

La resta del parament

Tot l'espai que ha quedat sense la decoració abans descrita, és emplenat amb decoració vegetal geomètrica, a base de rajoles de mostra. La rajola de mostra també servia per a emmarcar i engrandir els plafons figuratius a fi d'ampliar la sensació visual oferta per a la restringida dimensió temàtica d'aquests.

Sobre fons blanc, les flors i fulles estilitzades són emmarcades dins formes geomètriques. Les rajoles arriben a formar un veritable entrellat successiu entre elles. És usat el groc, el verd i el blau.

LLUÍS PUIGDEMONT I REVERTER

Detall de la decoració de la capella.

Aquest escrit és el resum del treball inèdit "Miquel Lapuja, mestre escudeller del mil sis-cents".

BIBLIOGRAFIA

TRIADÓ, Joan Ramon
Las Claves del Arte Barroco
Editorial Ariel, S.A., Barcelona 1986

RÀFOLS, J. F.
Diccionario Biográfico de Artistas de Cataluña
Desde la época romana hasta nuestros días
Tomo II H-R
Editorial Millà, Barcelona 1953
p. 52

CAMPS i ARBOIX, J. de i CATALÀ ROCA, F.
Les cases pairals catalanes
Edicions Destino, Barcelona 1965
pp. 272-275

ALBERTI, Santiago
Membre de l'Associació Catalana de Ceràmica Decorada i Terrissa.

PLADEVALL, Antoni i SERRADES ANFERM, Àngel
"Les Guilleries"
Gran Geografia Comarcal de Catalunya
Tomo I. *Osona – El Ripollès*
Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona 1981
pp. 165-211

L'EDUCACIÓ AMBIENTAL A SANT HILARI

Tot sovint i cada cop amb més insistència, sentim parlar de problemes com el forat de la capa d'ozó, la deforestació dels boscos, la contaminació atmosfèrica, les deixalles urbanes, els residus industrials,... i ens sembla que tot això està molt lluny i que no ens toca, però són problemes universals, i com a habitants de la Terra hi estem tots implicats.

Des de les nostres cases, els nostres pobles i ciutats, tots hi podem col·laborar una mica, posar la nostra petita gota.

L'abril d'aquest any, i amb seu a Sant Hilari s'ha creat "Les Guilleries, Associació de Promoció i Educació Medi-Ambiental" fundada pel personal de l'Escola de la Natura, ja amb 12 anys d'experiència en el camp de l'Educació Ambiental.

Amb els mitjans que disposem, intentem transmetre el que és l'Educació Ambiental, entenent com a tal qualsevol procés educatiu que condueix a un coneixement i a una comprensió del medi i a una conseqüent presa d'actituds responsables i coherents envers la seva protecció i millora en tota la seva dimensió humana.

Els nostres objectius són:

- Aconseguir l'apropament de la societat al medi natural i a l'entorn en general.
- Donar els coneixements necessaris per arribar a valorar i respectar tot el que ens envolta.
- Promoure l'adquisició i pràctica d'actituds i capacitats envers la conservació i millora de l'entorn.
- Estudiar els elements que configuren el paisatge natural (flora, fauna, geologia, clima, astronomia,...) i el medi humanitzat.
- Fer de pont entre l'escola i el medi.
- Elaborar diferents estudis que serveixin com a base per a professors i, en general per a persones amants de la natura.
- Ser centre de documentació per a l'estudi de temes relacionats amb l'entorn i adreçats a escoles, mestres i públic en general.
- Realitzar activitats (exposicions, xerrades, itineraris, tallers, audiovisuals, cursets, publicacions,...) relacionades amb l'entorn i adreçades a escoles, mestres i públic en general.
- Realitzar activitats de coneixement del medi natural i social, mitjançant estades de més d'un dia, per escoles, centres d'esplai, mestres i públic interessat en el tema.
- Fer promoció cultural, turística i ecològica del medi natural i social.
- Endegar campanyes de sensibilització envers l'aprofitament dels recursos naturals i envers el respecte al medi.

A continuació presentem una memòria de les activitats realitzades al llarg d'aquest curs:

– Exposició de bolets a la tardor, patrocinada per l'Associació d'Hostalers de Sant Hilari i amb la col·laboració de "La Caixa".

– Activitats amb escoles d'arreu de Catalunya amb estades d'1, 2 i 3 dies.

– Col·laboració amb la Diputació de Girona en la campanya: La Natura a l'Escola per a escoles de la província.

– Taller de Natura amb alumnes de 7è i 8è de l'Escola Pública Guilleries (activitats complementàries de l'APA).

– Presentació de l'activitat "El Tresor d'En Serrallonga" al Saló de l'Ensenyament a Barcelona, promocionat per la Direcció General de Promoció i Educació Ambiental de la Generalitat.

– Elaboració d'articles sobre Educació Ambiental amb col·laboració dels equipaments d'E. A. de Montseny-Guilleries que seran publicats a la revista Guix.

– Col·laboració en la dinamització del Museu Guilleries.

– Elaboració d'itineraris verds pels voltants de Sant Hilari per a l'Ajuntament.

– Projecte de rutes verdes a peu, amb bicicleta i amb cotxe per les Guilleries, amb la participació del Consell Comarcal, l'Ajuntament i la Font Vella.

Per poder seguir portant a terme activitats d'Educació Ambiental i degut a què la nostra ubicació actual es destinarà a un Institut d'Ensenyament Secundari, hem realitzat un projecte per traslladar-nos a Mas Carbó, al Pla de Les Arenes. Aquesta ubicació ens permetria a més, ampliar el nostre camp de treball i poder realitzar un Centre de Documentació, Informació i Interpretació de Les Guilleries per a promocionar i conservar al mateix temps la natura, la història, els costums i les tradicions del nostre poble "La Vila de les cent fonts i Capital de les Guilleries".

Aprofitem per agrair-vos la vostra col·laboració i esperem el vostre suport.

Les Guilleries Associació de Promoció i Educació Medi-ambiental

ANNA AGULLÓ I CALLICÓ
CARME BENAGES I CORT
TERESA SALÓ I JUBANY
L'equip tècnic de les Guilleries, Associació

ELS GEGANTERS

A Sant Hilari ja tenim una petita colla gegantera. Aquest any hem fet la II Trobada de Gegants. És molt bonic que, per la nostra petita festa major de Sant Joan, puguem veure pels carrers i les places, gegants de diferents pobles, ja que és un món que porta molta gent. Cada colla és de trenta a quaranta persones i, per tant, imagineu-vos la quantitat de gent que mou el món geganter, però perquè ells vinguin nosaltres també hem d'anar als seus pobles, i a les seves trobades. És una llei gegantera, i d'aquí que hi hagi un gran intercanvi de persones amb el consegüent aspecte de convivència que això suposa. Aquest any hem fet moltes sortides i encara en farem moltes més.

Hem anat a Hostalric, Maçanet, Bescanó, Moià, Sant Pere de Vilamajor, Tordera, Caldes d'Estrac, Santa Coloma de Farners, i haurem d'anar a molts més llocs que encara no sabem, de cara l'any que ve. No tothom valora prou l'esforç de les persones que s'encarreguen dels gegants, sembla que sigui molt fàcil i no és així. Primer perquè pesen molt, ja que són molt antics i fets amb materials no actuals i segona perquè no tothom els sap fer moure. Una altra dificultat és que els geganters és durant els caps de setmana quan fan aquestes trobades i això no sempre va bé a tothom.

Tota la colla de geganters.

És una tasca molt important per tots ells i també molt valuosa perquè allà on van porten la història i les tradicions més antigues del nostre poble. També estan contents perquè molts pobles on s'ha anat a fer les trobades no coneixen els nostres gegants i han quedat parats pels anys que tenen, que en faran 63.

A tots els geganters de Sant Hilari que ens han ajudat a portar els nostres gegants, d'abans i d'ara, moltes gràcies.

Àrea de festes de l'Ajuntament

VACANCES DELS VELLS

He descansat a Sant Hilari Sacalm dues setmanes del mes d'agost i això m'ha permès, ultra reposar en un clima òptim, observar el fenomen del turisme de la tercera edat. La tranquil·la ciutat de les Guilleries, coneguda com la "villa de les cent fonts", ja fa molts anys que atreu estiuejants freturosos d'aire pur i aigües remeieres. Tanmateix, eren ben pocs els que s'ho podien permetre. La immensa majoria s'ho havien de mirar de lluny com tantes altres coses reservades *només* als sectors benestants de la societat.

D'uns anys ençà, el fenomen és massiu, no sols per la presència perllongada de molta gent d'origen modest sinó pel nombre d'excursions curtes organitzades per diferents centres de jubilats i agències de viatge. Pel Passeig de la Font del Ferro o els corriols de la Miranda; camí de la Font Vella o davant la Font del Cirerer, a tota hora s'hi veuen homes i dones de cabell blanc, no amb el posat ensopit que imposa el pas del temps, sinó amb insòlita vitalitat i goig de viure. Vaig comprovar que eren molt més nombroses les dones que els homes i que ells vestien i calçaven amb bon gust i discreció, que és una de les maneres de combatre els signes externs de l'ancianitat.

Tot plegat era força estimulant i, d'altra banda, desmuntava el tòpic cavernícola de "qualsevol temps passat fou millor". No és cert. El progrés científic, tècnic i social i, sobretot, l'extensió de la cultura i de les idees humanistes que dignifiquen la condició humana, canvia constantment les formes de vida de la gran majoria. Evidentment, encara hi ha una ínfima minoria de rics que enyoren les èpoques en què podien monopolitzar els bells paratges de la nostra Catalunya, viure servits per legions de criats i gaudir en exclusiva de temperatures fresques i aires fragants durant els tòrrids estius que fan insuportable la gran ciutat, particularment als vells de cor delicat i ossos sensibles a les humitats contaminades.

És una conquesta social que no sempre apreciem. Tenim més aviat una tendència a rondinar, a gemegar, cosa que, d'altra banda, afebleix les reserves anímiques necessàries per afrontar la vellesa i contrarestar-ne els estralls.

Quan Mossèn Cinto Verdaguer va descobrir la Font Vella durant les seves excursions pel Montseny no podia imaginar que, alguns anys després, aquell bé de Déu d'aigua salutífera atrauria milers d'homes i dones de tota edat que llegirien, commoguts, el poema que va inspirar-li:

"Tenia set d'aigua pura
lo meu cor enfefrosit
i enyorava la dolçura
de la deu de l'infinit.

A la Font Vella, 25 d'agost de 1934.

Com lo raig d'eixa Font Vella
aboqueu vostra canella
en mon cor que s'esbadella
i em veureu, Jesús, guarit"
(Jacint Verdaguer, 1899)

Mossèn Cinto tenia 54 anys quan va escriure aquest poema. En aquell temps podia considerar-se un home vell. També això ha canviat i l'ancianitat arriba més tard perquè els homes i dones més generosos i clarividents han lluitat i lluiten per a millorar les condicions de vida. Sant Hilari Sacalm n'és la demostració. He tingut el goig de comprovar-ho.

TERESA PÀMIES
Escriptora

SI ELS JOVES M'ESCOLTESSIN...

Dels meus estius a Sant Hilari Sacalm recordaré sempre l'encís dels seus carrers humils o senyors i placetes sorprenents, amb prou feines insinuades en el pla de la ciutat. Carrers com el dels Avets, el de Sant Josep o el de les Tres Creus, discrets i acollidors, concebuts per a viure-hi sense ostentacions però amb dignitat. Recordo, també, la pulcra piscina voltada de gespa i les taules blanques a l'ombra del fullam d'esplèndides moreres. El Passeig de la Font del Ferro, tancat als cotxes i la calma matinera de la Miranda on anàvem, el meu home i jo, a llegir la premsa del dia, abans que hi ajoqués el sol. Records agradosos, com les nits de concert a l'Església Parroquial organitzats per "Els amics de la

Música". Tot plegat força estimulant. Però també voldria referir-me a fenòmens que, a la meva edat, ja són insuportables: l'estrident i despietat soroll de les motos enfilant-se per carrerons i envaint places on els vells reposen i els infants juguen. És una agressió a la ciutat de la calma que els visitants més vells pateixen amb esglai. Els joves motoristes potser no se n'adonen perquè els avis callen, no protesten, esperen, aclaparats, que passi "la moto d'aquest boig" la qual, fatalment, serà seguida d'una altra moto fent petar infernalment el gas produït per la gasolina cremada. Aquest és un aspecte inquietant en el conjunt d'una vila feta pel repòs físic i anímic de la gent gran.

Per això voldria que, si qualque jove motorista llegeix aquestes ratlles, hi pensés un instant i trobés la solució entre la normal afecció a l'esport de la moto i el respecte als qui van a Sant Hilari buscant-hi "sa calma".

Provocar l'eixordador soroll del tub conductor del gas d'un vehicle pot ésser molt excitant per un noi o una noia necessitats de "cremar energies" però això poden practicar-ho a les carreteres, pels camins de muntanya, fora de la ciutat, una ciutat que va guanyar el seu prestigi precisament per la pau i la placidesa que assegurava als visitants i habitants fixos.

Perquè no trobar la fórmula adient? Això no es pot resoldre amb edictes municipals ni mesures administratives. Si els joves motoristes no s'ho proposen, no hi ha solució. És una qüestió de consciència i de civilitat. Potser només caldria recordar-los-ho mitjançant cartells o recomanacions fetes als Instituts. Cal creure en la capacitat de la joventut per a la convivència i aquest, en el fons, és un problema de convivència en una petita ciutat com Sant Hilari Sacalm. Si aquest modest article ha contribuït a sensibilitzar algun jove motorista, no hauré perdut el temps.

TERESA PÀMIES
(Escriptora)

PETITS CANTAIRES DE SANT HILARI SACALM

Un cop més la Festa Major permet la participació dels diversos col·lectius de la població, i la representació de fets culturals i tradicionals que donen significat i singularitat al municipi.

Dins d'aquests col·lectius actius es troba la coral "PETITS CANTAIRES". Les activitats d'aquest grup coral són possibles gràcies a l'esforç i l'entusiasme de tot el conjunt de nens, professors, pares i membres de la Junta que "patim" i "gaudim" de totes les experiències del seu desenvolupament.

Acabada la temporada d'activitats, ens ha quedat a tots un molt bon record dels desplaçaments i dels intercanvis que han realitzat els nens darrerament. Malgrat que a alguns pares no els venia massa de gust seguir els seus fills en les actuacions fora de Sant Hilari, l'experiència va ser gratificant ja que molts sortien amb cara de satisfacció per la qualitat i bellesa de l'espectacle. A més, això ens ha donat als pares, l'oportunitat de relacionar-nos i de passar estones molt agradables entre nosaltres.

Aquest escrit voldria ser una breu reflexió sobre els beneficis i el significat que pot tenir per als nostres fills ser membres d'un grup coral.

El cant coral és en si mateix un joc que estimula la sensibilitat del nen, i que requereix, també, la participació del cos, l'alçada del so, la seva duració, el ritme, la intensitat... Tot això es tradueix en una actitud que requereix l'atenció del nen i que augmenta la seva capacitat auditiva, de memòria i concentració.

Actuació de tota la coral en el festival nadalenc.

En el pla psicològic, la seguretat que proporciona la pràctica col·lectiva del cant equilibra les relacions entre els diferents membres del grup on, gràcies a aquest intercanvi permanent, el nen adquireix consciència de la seva integració social i un equilibri del seu comportament més constant.

Aquests aspectes només són una petita mostra dels efectes educatius i terapèutics d'una activitat que no és competitiva ni excitant i que enriqueix i potencia les qualitats humanes dels nostres fills i de nosaltres mateixos, els pares.

N. SESEÑA

RACÓ POÈTIC

MAGDALENA DE MORAGUES

(Diguem-ho com al Pallars...)

Al Portal de la Pau la gàbia hi penge
amb lo cap del meu home per muixó.
Mosques, fuíu! Cap bèstia no se'l menge
a camp aubert, ni'ls cucs a la foscor.

Buida lo corp los ulls on jo em mirave,
cada matí amb ferest volastregar;
rasca amb lo bec la gorja que bramava,
lo gabatxo poiruc fent recular.

La teua crosca és buida com l'asclop,
cego, sort, mut, ninot de tu mateix...
Ple de galons, un botifler al galop
umfle'l pit amb honors que no mereix.

Mentre tu vas dar vida, argenda i fama,
ells passeien carrosses, jo no puc.
S'arrimen al més fort, qui guanye, brame;
jo n'arroplego els ossos, ells le suc.

Com ruigons de pa amarg silencis menjo;
quan passo, callen tots, "és ella", fan.
I si fant un roglet i m'hi arropenjo,
giren l'aspatlla i, d'un a un, se'n van.

I sempre sola al món, mastego tora
d'amargor; com pestosa, no tinc llei.
Tot són grunyits de faraó traidora,
jo no hi parlo, ni'ls sinto, ni les vei.

I ara, què hi fai aquí? Semblo maimona...
dona i fosser, fantasma de foscors.
A què vinc cada nit a Barcelona?
Per què no mos matàveu a tots dos?

LEMA: DONA I FOSSER
ANTONI FORTUNY I FELIU

MORAGUES I MAS, JOSEP (Sant Hilari Sacalm 1669 Barcelona 1715) Militar... Es casà amb Magdalena de Giralt, en segones núpcies i residí uns anys a Sorts (Pallars Sobirà).

Pel juny de 1713 rebé ordre de retre Castellciutat als felipistes, però tot i trobar-se malament, s'hi negà i resistí encara tres mesos...

... Delegat, fou pres i executat. El seu cap fou exhibit per les autoritats felipistes al Portal de Mar de Barcelona en una gàbia i no fou retirat fins al 1727.

Poema finalista als Jocs Florals de Barcelona 1992.

EL NOSTRE RELAT

Quan un jorn enfosquit
ens fa sentir sols
recordem el bon amic
que ens fa veure el sol.

Cada dia l'albada
ens dóna un full en blanc
per escriure-hi altra vegada
nostra vida, a cada instant.
Molts escriuen el seu llibre,
perduts en la quotidianitat;
pocs, al girar el full, cada dia,
poden enorgullir-se del relat.
Pocs són els que, conscients,
saben que cal decidir,
pocs són els que, coherents,
accepten l'haver d'escollir.
Són els que saben riure,
són els que saben plorar,
són els que saben ser lliures
són els que saben estimar.
Són els que viuen amb il·lusió,
són els que miren sempre endavant,
són els que donen una vida millor
a tots els qui estan al seu voltant.
Que satisfets ens podem sentir
quan dues ratlles d'un relat
ens les escriuen per agrair
l'haver estat al seu costat.
Alhora girarem la nostra plana
gaudint d'aquella pau interior
que la nostra vida engalana
i que ens esperona de debò.

I el record d'aquell bon amic
dóna tant sentit al nostre relat
que ni el jorn més enfosquit
ens robarà mai la felicitat.

CARME TIMONEDA I GALLART
Agost, 93

XVIè FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA

Atansar-nos novament a les pàgines d'aquest programa de Festa Major, que any rera any ens acull, vol dir que, sortosament, el Festival Internacional de Música de Sant Hilari continua viu. I això, per a nosaltres que el vivim intensament des de dins, vol dir que una vegada més hem superat tota mena de dificultats per garantir un altre any la nostra presència, pensem que important, en el panorama cultural del nostre poble.

Volem dir que no ens agradaria que aquesta continuïtat fos purament el resultat de la inèrcia d'anar subsistint any rera any de quasevol manera i a qualsevol preu. Lluitem per la nostra permanència perquè la resposta popular al nostre Festival, tot i ésser migrada i minoritària, és intensa i d'una fidelitat a tota prova. Molta gent se sentiria decebuda si el Festival desaparegués. Però, sobretot, valorem molt positivament la nostra persistència perquè creiem fermament que és una aportació més, i no pas la menys important, al conjunt de la vida musical de la nostra petita comunitat i, doncs, al caliu i al cultiu de la cultura del nostre poble en termes generals. Avala aquesta consideració el fet que en una dotzena d'anys hem passat, pel que fa a la cultura musical concreta, del no res a una situació esperançada i fèrtil d'interès progressiu per a la música des de molts i diversos punts de vista. I, el que és més important, d'aquesta situació n'han estat majoritàriament beneficiaris els nostres nens en edat escolar i els nostres joves. Això sol ja és una bona raó per continuar treballant en favor de la música.

Hem dit abans que no volíem caure en la inèrcia i en la política resignada del qui dia passa any empeny. Al llarg de més de quinze anys els Amics de la Música, com a organitzadors del Festival, hem anat assajant fórmules diverses i idees concretes per anar dinamitzant i adaptant els programes concrets de cada any a la realitat específica de cada moment. Així, hem passat del Festival integrat gairebé exclusivament per figures i conjunts de renom internacional a una nova organització de caire mixt a partir de la qual, d'una manera progressiva, hem anat propiciant la presència d'intèrprets del nostre país i, més concretament, d'intèrprets del nostre poble a mesura que aquests s'han anat consolidant com a músics de futur.

És en aquesta línia de potenciació i de projecció de la música jove que aquest any hem volgut imprimir una dinàmica nova al nostre Festival tot obrint-lo a la presència dels joves intèrprets professionals. Aquesta és la possibilitat que vàrem oferir a l'inici de l'organització del

XV Festival Internacional de Música.

Festival d'enguany. La resposta, com esperàvem, ha estat satisfactòriament massiva. El nostre oferiment ha valgut moltes sol·licituds per part de joves intèrprets interessats en participar-hi. D'entre tots ells, hem triat els qui, al nostre parer i d'acord amb les característiques del seu currículum, ens han semblat més satisfactoris. El resultat d'això és que hi haurà actuació de joves intèrprets professionals en tres concerts del Festival d'enguany, en programa doble i al costat de figures ja consagrades.

La gran novetat, però, és que el públic assistent al Festival podrà donar la seva opinió de l'actuació d'aquests joves intèrprets d'acord amb uns requisits que ja han estat explicitats en els programes de mà. Així, volem també implicar d'alguna manera el públic assistent als concerts per tal que ens ajudin a perfilar i matisar part de la seva organització futura i de la seva nova dinàmica.

El jove intèrpret que en conjunt rebi una majoritària acceptació per part del públic serà convidat al Festival de l'any vinent i actuarà el dia de la seva cloenda al costat d'una Orquestra de Cambra de renom.

Si, de part del públic, obtenim la resposta que esperem, intentarem encara potenciar aquesta idea i assegurar-nos la presència de joves intèrprets d'una manera ininterrompuda al llarg de tot l'any per tal de revitalitzar la vida musical de la nostra vila.

Sabem que no ens mancarà el suport de tots els afeccionats a la música com no ens ha mancat, sortosament, l'ajut material i moral d'institucions i entitats que, malgrat la penura econòmica que vivim, han volgut afavorir un projecte cultural que han considerat important per la vida cultural del nostre poble.

ELS AMICS DE LA MÚSICA

ELS RACONS: UNA EXPERIÈNCIA A LA NOSTRA LLAR D'INFANTS"

Amb l'objectiu d'anar renovant la nostra escola, aquest curs 92-93 hem iniciat la "Reforma Educativa". Això ens ha portat a uns canvis significatius: separar els més petits, rotació del professorat, elaborar nous informes, control sistemàtic de l'evolució de cada alumne, modificar els components de la programació: continguts d'actituds, procediments, conceptes i els objectius didàctics de cada una de les tres àrees curriculars.

Canvis també en l'organització de les aules i en la manera d'assolir els aprenentatges. Cada nen necessita un temps determinat per adquirir i consolidar els seus coneixements i cal respectar el seu propi ritme.

S'ha de cercar el marc adequat que faci possible acollir aquesta diversitat. Tant en el treball dels racons com en les altres activitats, l'alumne ha estat el punt central al voltant del qual ha girat tot allò que l'ha enriquit.

EL PERQUÈ DELS RACONS

L'aprenentatge mitjançant els racons, ofereix un grau d'autonomia considerable al nen. Són un intent de millorar les condicions que possibilita la participació activa del nen. Si tenim en compte l'aspecte constructivista dels aprenentatges, suposa donar a l'infant un paper molt més actiu en el procés d'adquisició de coneixements; l'alumne deixa de ser passiu per a convertir-se en un nen actiu. Els racons permeten que el nen esculli l'activitat que vol fer dintre dels límits que suposa compartir les diferents activitats amb els altres. Aquest treball es pot fer en funció d'un projecte individual o col·lectiu; també pot estar orientat a l'observació del món animal o vegetal...

La diversificació de les propostes de joc, permet crear una xarxa d'interaccions entre els infants i entre aquests i la mestra.

El paper de l'educador no serà aparèixer com l'eix cabdal de transmissió del saber, sinó com l'element canalitzador de l'activitat dels alumnes. Cada racó té una raó de ser, amb un objectiu pensat i estructurat al voltant d'un aspecte central; però al mateix temps cal tenir prou flexibilitat interna per anar recollint possibles variacions necessàries per continuar sent interessants i profitosos pels nens.

Tenint en compte els objectius específics de cada edat, vam organitzar els següents racons domèstics.

El racó de la botiga, compra i venda.

EL RACÓ DE LA CUINA

Aquest ofereix una riquesa de recursos molt estimulants pels petits i un valor didàctic important. Es pot treballar molt bé la coordinació òculo-manual dels nens d'un i dos anys. Tot jugant amb els plats, culleres, gots, olles... fan rotació, exercicis de posar i treure, batre, etc. Es pot completar amb ninos, vestits, cotxes, planxa, etc. Es treballa la psicomotricitat fins quan vesteixen i despullen, quan corden i descorden botons; afavoreix l'afectivitat quan mimen i donen menjar a les nines. És tot un cercle imitador i estimulant.

EL RACÓ DE COMPRA I VENDA

El racó de la botiga l'han treballat els nens i nenes de P-3 (3 anys). Aquest racó té molts recursos, com és el lingüístic, on el nen a l'hora de comprar va anomenant tota classe de verdures i fruites. Referent al concepte matemàtic, en haver-hi una balança, experimenten si hi ha més o menys; també hi ha una caixa registradora on tenen els números 1, 2, 3, i que el nen fa servir com a diners, és a dir, si vol una, dues o tres pessetes. Amb aquesta activitat el que intentem és que el nen vagi relacionant quantitats amb els números, i aprengui llenguatge i procediments matemàtics, mentre practica el joc simbòlic lliurement o dirigit per la professora.

A partir de P-4 s'augmenta el nombre de racons. Un dels racons que han treballat els nens de P-4 i que estimula el pensament lògico-matemàtic, és aquell on hi ha un tipus de material concret anomenat didàctic, el qual està constituït per trencaclosques, material de construcció, jocs de taula...

Amb aquests jocs s'estimula tant un treball individual de construcció de conceptes lògics, com un treball col·lectiu dirigit.

Un altre racó és aquell que recull les disfresses, titelles, el conte... Tot això afavoreix l'expressió oral, la dramatització, el mim. En aquests racons es treballa la imitació, la representació i desenvolupa la creativitat i la imaginació de l'infant.

El que més curiositat ha despertat en els alumnes de P-5, ha esta el RACÓ DE LA NATURA. Partint del centre d'interès "La Tardor" i amb el suport de dues mares competents en el coneixement del medi, han treballat el racó de la natura. Vam potar a terme una sortida al bosc seguint unes pautes ben marcades.

Els infants a més de passar-s'ho bé van recollir infinitat de coses: fulles, pals, castanyes, pedres, etc. Després, a la classe, ho van observar, classificar, comparar, modificar... Tot aquest material ens ha estat útil per treballar les altres àrees.

Amb aquesta convivència que comporta el treball de grup, es coneixen ells mateixos i mitjançant les sortides culturals i d'esbarjo van descobrint l'entorn escolar. A partir d'aquesta experiència els infants porten a les butxaques les seves troballes: plomes, petxines, ferros, cromos... per estudiar-los a l'escola. En el moment de posar-ho en comú cada alumne diu la seva, cosa que ens permet ampliar i enriquir el vocabulari i també s'ho passen molt divertit, mentre aprenen el concepte de mesura i pesant objectes.

El racó de la cuina.

El respecte i l'agraïment ha estat un dels objectius proposats en el Projecte Educatiu d'enguany. Hem procurat desvetllar, en els nens, sentiments d'agraïment vers tots aquells que contribueixen a què el nen visqui i creixi com a persona.

L'EQUIP EDUCATIU

CANTA PAJARILLO

En el silencio de mi hogar
me canta un pajarillo,
como tratando de explicar
el porqué de sus silbidos;
en tu eterna soledad,
estás triste, estás alegre,
nunca llegaré a saber
el lenguaje que tu tienes
cada dia, al amanecer;
cantas siempre sin parar
porque a hablar no te enseñaron
y al mundo tratas de explicar
que hablar te habría gustado.

Canta, canta pajarillo, que tu canto me hace bien
y escuchando tus silbidos, yo te quiero comprender,
y tus cantares, o tus gemidos, un día los distinguiré;
canta, canta pajarillo, nunca dejes de cantar
que tu armonioso sonido alegra mi soledad.
Estando el mundo corrompido
por la mentira y la falsedad,
escuchando tus alegres cánticos
tal vez, se pare a pensar,
¿Por qué canta un pajarillo,
sabiendo que preso está
y sólo tiene libre el pico
y la razón de su cantar?
Sigue cantando pajarillo,
nunca dejes de cantar,
que tu cantar o tu gemido
conmueva a la humanidad,
canta, canta yo te pido,
canta siempre a la verdad.

LUIS RUIZ

EL COL·LEGI SANT JOSEP A LA VIDA DEL POBLE

A l'hora d'escriure aquestes ratlles penso en els centenars i centenars de persones que, en una o altra època han passat com a alumnes per les aules del col·legi anterior a la Guerra perquè ja a la segona meitat del segle passat funcionava el Col·legi Sant Josep com a escola parroquial de nens.

Agafo, per tant, com a punt de partida els inicis de la dècada dels quaranta. Els que ho feren en aquells anys visqueren fortament a l'escola les conseqüències d'una divisió social –més que no pas política– a tots nivells, que havia tingut com a escenari resolutiu (?) la guerra del 36-39 i que havia conduït a un trencament profund de la societat local.

Durant els meus anys d'escola es vivien els anys del canvi econòmic de Sant hilari, el ple desenvolupament en el franquisme dels anys "60" –no dic pas el de les llibertats–. A Sant Hilari hi hagué una "revolució industrial", tardana i amb totes les seves conseqüències gràcies a "l'or negre" i al gran boom de l'estiueig, però l'ensenyament al nostre poble, amb tots els respectes, era més propi d'una situació de post-guerra i d'endarreriment, que la que convenia a un Sant Hilari en plena i no molt ben planificada expansió econòmica. La conjuntura obligava a cercar solució a l'endèmic problema del nivell d'ensenyament que oferia al poble a la seva mainada.

Quant a instal·lacions, en aquells anys seixanta, l'escola parroquial de nens, el Sant Josep, disposava de dues atrotinades aules i els nacionals d'un gran edifici, que va patir les conseqüències de la situació política dels moments, i el col·legi de les germanes, per a nenes, que era un món a part.

El panorama no era gens engrescador i per part dels organismes competents l'immobilisme era total i sempre hi havia la callada com a resposta.

Després de moltes reunions de pares i de diferents persones preocupades per la temàtica, es cercà una sortida, que consistia en aprofitar les edificacions de què ja disposava el poble, però això no fou possible per circumstàncies que ara no vénen al cas.

Fa ara 27 anys que la construcció i posterior endegament de l'actual edifici del Col·legi Sant Josep, va suposar el trencament d'una lamentable situació de l'ensenyament al poble. Per primera vegada, la majoria dels fills de la gent treballadora va tenir accés a uns estudis que havien d'oferir possibilitats a molts nens i nenes que fins a aquells moments els havien estat vedats: varen poder fer el batxillerat. Sortiren unes fornades de joves que pogueren fer el batxillerat superior al Sant Josep i entraren a la universitat, la qual cosa vol dir també que els alumnes restaven al centre fins als 16 o 17 anys.

Bàsquet femení per St. Josep, any 1979.

Els que vingueren després ho tingueren més planer. Dels anys setanta ençà les coses varen canviar molt amb la reforma del 70 del ministre Villar Palasí. Tothom havia de tenir accés a una educació general bàsica –actual EGB–. En aquells moments teníem i encara tenim, una escola pública, el Col·legi Guilleries, i l'actual Sant Josep i cada centre ha anat fent el seu propi camí.

Ara tots els pares poden decidir-se per un o altre col·legi sense tenir res a veure amb l'economia, perquè si un és públic i per tant gratuït, l'altre és concertat, o sigui subvencionat al 100% i només es paguen per les classes complementàries i extra-escolars que es fan de més.

Feta aquesta pinzellada voldria deturar-me en el fet de què el Sant Josep ha tingut des de sempre una forta implicació en molts aspectes de la vida local. Aquest era un dels principals objectius del seu fundador pedagògic, en Ramon Tresserra, que tenia molt clar que el nou col·legi no es podia limitar, com s'havia fet, només a impartir classes, sinó que calia fer quelcom més i promoure actuacions que repercutirien en la integral formació de l'alumnat. El recolzament i els treballs dels pares que en aquells anys formaven l'Associació de Pares de Família va engranar de seguida amb aquest missatge i aquesta filosofia i se'n va treure molt de profit. És a partir d'aquests moments que el col·legi surt a fora. Es comencen a fer classes per adults, amb cursos de català, francès, mecanografia, comptabilitat, batxillerat nocturn, etc. Es construirà un local, el cinema Catalunya, que havia de servir per a paliar el dèficit que podia generar el col·legi i el poble disposarà d'un local que encara avui funciona com a cinema i teatre. S'informava a través de circulars de tot el que es feia i dels projectes. Els alumnes vàrem sortir de les aules; a l'estiu uns joves ens portaven a banyar a la bassa

de les Serres o a la riera del Molí de Saleta, anàvem d'excursió, fèiem gimnàstica a les 8 del matí al futbol amb professors preparats on saltàvem perxa, altura i entre altres coses fèiem cros anant a Villaret o a Saleta... I qui no recorda el "Nous partons pour la France. Ah! Et quand partez-vous?...".

Amb en Tresserra, en Corrons, en Centelles i l'Oms, el jovent de Sant Hilari passarà uns anys molt bons. Es treballarà de manera seriosa amb el futbol i el mateix Tresserra ajudarà en Joan del Bar en una tasca que va ser brillant. Al seu pis, aquell dels capellans, escoltàvem les veus dels Setze-Jutges -amb en Raimon com a estrella- d'en Brasens i altres per primera vegada i això va ser important. El Col·legi Sant Josep anirà desvetllant moltes inquietuds i agafarà una altra dimensió dintre el poble perquè seran moltes les activitats i actuacions que se'n derivaran. D'aquesta manera s'anà formant un jovent, els que ara tenen entre trenta i quaranta i pocs anys, que tinguérem l'ocasió de viure més fermament els nostres anys de joventut.

Els alumnes anaren sortint de les aules -llàstima del fet d'haver de donar unes qualificacions, i que en aquells temps eren de colors...- amb una empremta i amb el temps el Col·legi Sant Josep ha anat seguint en aquesta línia i d'aquí que com a institució i amb la seva gent s'ha involucrat més i més en la societat del Sant Hilari actual, no sols des de l'àmbit de la formació-instrucció dels seus alumnes, sinó a través d'una projecció social que s'irradia i que es pot constatar.

Aquesta realitat ens permet afirmar que el Sant Josep és quelcom més que un centre escolar per la seva actuació dinàmica envers el poble.

El Sant Josep és àmpliament conegut en el món de l'esport a nivell comarcal i àdhuc ha quedat campió de Catalunya en alguna modalitat, aporta més del noranta per cent dels membres de la coral els Petits Cantaires, a l'agrupament escolta, als cursets de sardanes, a les colònies de Joanet. Ofereix cinema a la mainada del poble al Catalunya gràcies al treball d'una colla de pares, va ser dels iniciadors de la Formació Professional al poble i publica un butlletí dues o tres vegades l'any que s'ha convertit en la publicació local més antiga i de tirada periòdica que arriba a moltes famílies del poble.

Organitza xerrades i conferències, reunions periòdiques amb els pares i els tutors corresponents, es fan diversos festivals, teatre, un concurs de fotografia d'àmbit local, exposicions, cursets, setmanes esportivo-culturals, col·labora en la festa dels 25 anys de matrimoni...i els ex-alumnes integren la majoria dels equips de bàsquet.

Moltes d'aquestes coses es donen per sabudes, per fetes i habituals, i això és bo perquè forma part de la vida local, però a vegades convé que es recordin i que es pensi que si es poden portar moltes coses a nivell del poble és perquè hi té un gran paper la representació del Sant Josep,

Bàsquet-93. Campiones de grup.

sigui amb alumnes o amb persones responsables. I el Sant Josep ha d'anar continuant la seva tasca, tant en les actuals exigències en el camp docent com en el de la projecció i implicació en la vida del poble, sigui amb activitats, amb participació de pares i alumnes en les entitats o senzillament mantenint unes molt bones relacions amb els diversos col·lectius locals.

El responsables del Sant Josep, els pares d'abans i els d'ara i els mestres d'abans i els actuals han tingut i tenen clara que la seva tasca, la de la institució que formen va més enllà del col·legi i els nens i les nenes i els seus pares consideren necessari fer més coses, entre d'altres formar part d'institucions que omplen la vida cultural i d'oci del poble.

Fa uns mesos el Col·legi Sant Josep havia de lluitar contra una pressió externa que venia per diferents fronts i es pot dir que s'ha superat amb escreix i que les coses es van clarificant. Hi ha qui està interessat en impedir que el Sant Josep faci l'Educació Secundària Obligatòria, o sigui que no puguem tenir els alumnes fins als 16 anys; és una opinió que no compartim i s'estan fent les gestions i els passos per aconseguir-ho plenament.

El Sant Josep té ara l'ocasió de recuperar el que ja tenia fa uns quants anys, la formació dels seus nanos fins als 16 anys, perquè això ajudarà encara més a implicar el centre en les activitats i ocupacions d'aquests joves, que es trobaran amb una opció molt diferent de l'actual.

Els pares, propietaris del col·legi a través de l'associació de pares podreu decidir així mateix, com ha de ser aquesta línia de continuïtat de la projecció del centre envers els nostres alumnes i famílies i de manera indirecta sobre el poble de Sant Hilari en general.

ÀNGEL SERRADESANFERM i VALLS

L'EDUCACIÓ EN TEMPS DE CRISI

A la recerca de protecció, prosperitat i esperances de futur molta gent s'ha acostat durant segles a les ciutats.

En el segle XIX famílies senceres (homes, dones i nens) van buscar-se la vida en la creixent indústria. Per a treballar en una fàbrica no calia gaire gent amb ofici. Calia molta mà d'obra tractada amb mà dura.

Les persones fins a 9 anys eren massa petites per produir i calia tenir-les controlades mentre el pare, la mare i els germans i germanes eren a la fàbrica. Les iniciatives d'algun empresari paternalista, que oferia escola als fills petits dels seus treballadors, van ser vistes amb bons ulls pels governants. Els estats es van veure amb la necessitat d'oferir una **escolarització gratuïtat i, més tard, obligatòria** als seus aprenents de ciutadans en trànsit cap al món industrial.

Dos pastors religiosos Joseph Lancaster i Andrew Bell havien aplicat a l'Anglaterra de finals del XVIII, principis del XIX, cadascun pel seu costat, el *Mètode d'Ensenyament Mutu o de Monitors*– i també n'haurien pogut dir Fàbrica d'Ensenyament– que tenia per lema: Un mestre per mil alumnes.

Efectivament: Un mestre ensenyava 10 alumnes grans, cada un d'aquests, seguint les ordres minucioses del mestre, ensenyava 10 alumnes mitjans que a la vegada ho feien amb 10 de petits respectivament. Sumats i comptats mil cent-deu alumnes per cada mestre. Matemàtiques aplicades i un estalvi econòmic considerable.

Les classes es feien en grans sales on s'establien seccions amb un alumne gran com a monitor –cap de secció– i a cada secció hi havia classes on s'ensenyava a llegir, escriure i comptar. Tot sota una fèrria disciplina. Quan un alumne superava una classe passava a una dificultat superior i podia arribar a ser monitor abans d'entrar a treballar en una fàbrica.

Això era un bon invent! L'escola prepara els treballadors pel món del treball.

La família no tenia temps per a educar els fills. Tothom qui tenia l'edat treballava i molt durament. Menjats, calçats i vestits, com la família podia, els menuts eren educats per l'escola.

Darrere del pa de cada dia, les famílies treballadores a sou van haver de delegar en l'escola el seu fi inalienable: l'educació dels propis fills.

Ah! Per cert! En aquells temps no existia la crisi. La majoria de gent vivia així o no vivia.

Des de llavors la transformació i la comercialització de béns de consum ha crescut de forma exponencial. Les treballadores i treballadors hem aconseguit que l'Estat ens garanteixi uns drets que ens ajuden a ser persones humanes. En els països occidentals la força democràtica de les majories es fa sentir. S'imposa un estat de benestar dintre una societat basada en relacions bàsicament comercials.

Encara que les jornades laborals s'han escurçat i que s'ha generalitzat la "setmana anglesa" de treball amb dos dies festius de cada set, encara que no ens manca ni habitatge ni vestit ni menjar ni sanitat ni ajut quan no podem treballar, encara que disposem de temps de lleure, les dones i els homes estem ficats en una competició econòmica contra el rellotge. Amb bata, amb mono o amb corbata tots anem diàriament a la recerca de la "qualitat de vida".

La família sembla que no té temps encara per a educar els fills. Menjats, calçats i vestits, amb productes de qualitat, els fills són educats per una escola –de qualitat–, i van a fer un munt d'activitats abans de posar-se davant de la tele.

De les il·lusions dels fills, què n'hem viscut els pares? De les preocupacions dels pares, què en saben els fills? Separats per uns horaris, unes despeses, uns programes de tele i unes obligacions ben triades, el pare, la mare i els fills fan vides paral·leles en una mateixa llar.

L'escola catalana d'avui, començat el camí de la reforma educativa regida per la LOGSE, ofereix a totes les noies i nois una formació humana i tècnica que els ha de permetre poder conduir en un futur la seva vida per uns camins desitjats.

Ara una mestra o mestre –rara avis!– no té, normalment més de 30 alumnes per classe, encara que hi hagi alguna escola que segueixi funcionant amb les economicistes mires pròpies de predicadors anglesos de la revolució industrial. El tracte de respecte i potenciació de les qualitats personals i socials és moneda d'ús quotidià en les escoles d'avui dia. La comprensió i acceptació de la diversitat individual és progressiva. Crec que podríem dir que la institució escolar ha canviat.

Encara que obligatori i gratuït -en la majoria d'escoles i d'etapes- *l'ensenyament només és ofert als alumnes, no pas injectat.* Famílies i alumnes han de creure que la feina que es fa a l'escola complementa l'educació familiar i per tant tenen, com a mínim, l'obligació de conèixer-la i de supervisar-ne els resultats.

L'escola és una institució que actua per delegació. L'Estat obliga que els nois i noies rebin una formació social i individual durant un període determinat de la seva joventut. A la vegada la família delega durant unes hores al dia la responsabilitat de l'educació dels seus fills a un centre escolar. Són unes cinc o sis hores per dia. La resta, la majoria del temps, els fills segueixen sota la tutela dels pares.

Les famílies aprenen la manera d'utilitzar cada servei social. L'escola ofereix una educació social, unes habilitats culturals bàsiques i una formació específica en alguns camps del saber. Intenta dotar la gent d'una cultura funcional.

Els sentiments, l'afectivitat, les actituds, les il·lusions, el sistema de valors són aspectes que les noies i els nois fonamenten en la forma de viure que s'han trobat en el si de la família.

D'uns pares consumistes en sortiran uns fills consumistes, d'uns pares atrafegats en sortiran uns fills atrafegats, d'uns pares afectuosos en sortiran uns fills afectuosos,... tal faràs, tal trobaràs. La qualitat de vida en la nostra societat s'està fonamentant sobre tot allò que hom té, que hom fa, que hom aconsegueix. Potser això té més relació amb quantitat.

Qualitat de vida va més lligat a com utilitzes el que tens, com i perquè vols i fas el que fas o deixes de fer, com ets i aconsegueixes ser-ho.

Encara poden valer els vells consells d'Erich Frömm en *"La por a la llibertat"*, *"L'art d'estimar"* o *"Tenir o ser"*. Deixar que uns ídols, uns líders, uns models siguin la imatge del que voldríem ser fa que ens convertim en espectadors en lloc d'actors de les nostres decisions.

Per més reformes que es facin a l'escola res no canviarà mentre la gent no revisem el sentit del nostre sistema de valors.

No podem desempallegar-nos de tot allò que la persona té d'animal -racional, això sí- només per un desig furtiu.

RICARD MADRIÀ I GARRIGA
Juliol 1993

S'ENFOSQUEIX LA VIDA

S'enfosqueix la vida, s'enfosqueix.
Es torna aspre, es torna cruel
com una fonda i punyent arrel
que em forada l'ànima.

Em dol
el mirar trist i perdut
de l'infant que pateix
el fred, la por
la fam, el desamor...
Em dol el seu somriure,
absent.

Em dol
l'antic dolor
d'un poble mai lliure,
que l'origen
i el color de la pell
siguin prou motiu
per esquinçar una vida.

Em dol ser home
de la raça humana
perquè homes són
aquells que mutilen,
aquells que torturen,
aquells que marginen.
Aquells que escampen arreu
plors i ferides
odis i malsons
... mil camins sense sortida.

Em dol la impotència
que sovint sento!
Per què no és aquest món
com jo voldria?
... S'enfosqueix la vida.

... COM UNA FULLA

Jo era com un nàufrag
d'amor i tendresa orfe,
com una fulla que el vent
arrenca de sobte
i roda, roda, roda
...i mai no torna.

Com una llum que s'apaga
i es perd entre les ombres
i la tristesa li és companya
i la solitud l'enfonsa.

I vares arribar tu
un dia, sense esperar-te
i amb un bes tremolós
i unes mans càlides
i una tendresa suau
i amarat de paraules
vares esborrar la tristor
que en els meus ulls dansava,
vares fer néixer flors,
flors de mel dolça i esperada,
en aquests meus llavis eixuts
...eixuts ja d'esperança!

I vares pintar de blau
el meu cel humit de pluja
d'un blau amorós i tendre
com de primavera,
com de seda,
i en els teus braços presa
els núvols del desamor
...es van desfer.

Jo era com un nàufrag
d'amor i tendresa orfe,
com una fulla que el vent
arrenca de sobte
i roda, roda, roda
...i mai no torna.

DOLORS CRUZ I RECH

XVIè ANIVERSARI DE L'ESCOLA DE MÚSICA

Enguany estem commemorant el XVè aniversari de l'Escola de Música de Sant Hilari. El seu naixement va ser paral·lel al d'altres entitats musicals com són els Petits Cantaires o els Amics de la Música. Entre el 1976 i el 1978 van sorgir aquestes tres entitats que han anat creixent i assolint uns objectius que ni tan sols podíem somniar quinze anys enrera. Sant Hilari era un desert pel que fa a l'educació musical, quinze anys enrera els únics oasis musicals que hi havia eren "Els Nois Alegres" i en Miquel Tudela.

Devia ser pels voltants de l'any 1973-74 que va venir a viure a Sant Hilari el mestre Lluís Torres i va donar classes de solfeig i piano a uns quants alumnes a l'Hostal del Grèvol. Ens donava les classes en el mateix bar, amb gran quantitat de sorolls i un ambient que no era pas precisament el més adeqüat, però era millor això que res. Després d'uns inicis marcats més per la voluntat dels meus pares de què estudiés música que no pas per la meva, em va començar a entrar una gran afició a la música, incentivat pel Sr. Lluís i recolzat per un ambient familiar favorable.

L'any 1978 ja havien sorgit Els Petits Cantaires, ja s'havien iniciat els concerts i començava a sortir gent amb ganes d'aprendre música. Va ser l'any que considerem de partida de l'actual Escola de Música, ja que durant aquell any vam inaugurar el local que encara ara serveix d'Escola de Música. En un principi només hi ensenyàvem solfeig i piano i fèiem grups de flautes i altres instruments que van esdevenir l'embrió de l'actual grup instrumental de la Coral Jove. Amb els anys es va anar augmentant el nombre d'alumnes, de professors i d'assignatures fins arribar al moment actual en què tenim uns 70 alumnes i 10 professors. S'han anat creant i consolidant diferents grups musicals vinculats a l'Escola de Música i hem anat omplint un buit en el panorama educatiu a Sant Hilari.

Crec que les etapes de creació i consolidació ja estan cobertes. Ara el que cal es renovar-se i millorar contínuament per tal de poder assolir els reptes que exigeix una educació musical moderna i la nova llei d'educació. El que encara està per definir és veure si a Sant Hilari podrem comptar amb una Escola de Música reconeguda oficialment amb el que això suposa d'infraestructures i ajuts. Pel que fa al professorat i als mètodes pedagògics, crec que estem en condicions d'afrontar amb èxit els nous reptes.

ANTONI MIRALPEIX

Banda de l'Escola de Música.

EL MÈTODE SUZUKI D'ENSENYAMENT A SANT HILARI

En un principi quan veia per televisió aquells nens i nenes japonesos tan petits que tocaven tan bé el violí, em semblava una cosa molt llunyana, inabastable. Ara, en canvi, a partir d'aquest curs passat tenim a l'Escola de Música de Sant Hilari un dels poquíssims professors especialistes del Mètode Suzuki que hi ha en tot Catalunya. De moment hi ha un petit grup pilot al qual s'aplica aquest mètode.

El mètode parteix d'una base molt senzilla: la constatació de què la mainada, a partir del seu naixement i només en dós o tres anys aprèn moltes més coses gairebé que en la resta de la vida: parlar, caminar, etc. Si un nen neix al Japó, en poc temps parlarà japonès, i si neix a Rússia parlarà rus. Això sembla obvi, però ben segur que molts no hi heu pensat mai. Us veieu en cor d'aprendre el japonès o el rus en un parell d'anys? No és gens fàcil, oi? Com ho aconsegueixen els nadons en tan poc temps i sense saber cap llenguatge? Doncs molt fàcil, un nen japonès tot el dia està envoltat de persones que parlen japonès i a base de sentir les paraules i les frases milers de vegades, les aprèn sense adonar-se'n.

La mare és el primer i millor mestre que pot tenir un nen, és la persona que li ensenya les primeres paraules i costums que marcaran la resta de la seva vida. Aquest fet va ser investigat i estudiat pel mestre de violí japonès Suzuki i el seu mètode és aplicat a molts països del món i a moltes àrees del saber humà i desenvolupa al mateix temps diverses facultats com són la memòria, la concentració, la lectura, etc. Amb aquest mètode es pot aprendre idiomes, música, matemàtiques o el que vulguis. Tan sols es tracta de crear a casa un ambient propici per aprendre

des de molt petit i que els pares dediquin temps a l'ensenyament dels seus fills amb constància i d'una manera amena, que serveixi al mateix temps per enfortir una bona relació de pares i fills.

Els resultats són extraordinaris. Ho vam poder constatar el passat més de juny, en què es va fer el primer Stage de Suzuki a Catalunya per a pianistes, violinistes i violoncel·listes. Vam quedar sorpresos del resultat musical d'aquest mètode. Alumnes a partir dels tres anys tocant molt bé partitures molt difícils. I el que encara és millor: la relació pares i fills tan intensa que el mètode comporta. De ben segur que molts problemes de l'ensenyament (musical i general) es resoldrien millor aplicant aquests mètodes.

Quants pares dediquen part del seu temps a l'educació i relació amb els seus fills? Crec que l'educació ideal (almenys pel que fa als alumnes més petits), és la que involucra d'una manera activa els alumnes, pares i professors.

ANTONI MIRALPEIX

1r Stage Suzuki de Catalunya (Vic 27-6-93).

Aprofitant la invitació que ens ha fet arribar l'Ajuntament per col·laborar en aquestes pàgines, l'Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi Públic Guilleries, vol fer esment del conjunt d'activitats extraescolars que es varen organitzar durant el curs passat.

Les més importants foren les classes complementàries impartides diàriament de 5 a 6 de la tarda, en les que s'hi varen inscriure més de doscents alumnes (tot i el seu caràcter voluntari); i en les que s'hi podia aprendre manualitats, anglès, mecanografia, dansa, costura, bàsquet, lectura, etc. Els resultats doncs han estat molt positius, tant pel que fa a l'elevat nombre d'alumnes participants, com per l'èxit obtingut en el festival celebrat al Cinema Catalunya, i en les diverses exposicions que es presentaren a final de curs.

L'APA va organitzar a més altres activitats: una bicicletada popular, una excursió al Tibidabo, un dinar a l'escola que va aplegar pares i alumnes; així com també col·labora en l'organització d'altres festes de l'escola.

Una altra activitat que teníem programada era el Parc Infantil que organitza la Prefactura de Trànsit i en la que els nois i noies aprenen educació vial. El problema fou que se'ns concedí en unes dates en què el curs ja havia finalitzat; per aquest motiu i després de posar-nos en contacte amb l'Ajuntament, vàrem decidir montar-ne un conjuntament al Pavelló Polisportiu per tal que en gaudissin tots els nens del poble. De tota manera, ja el tenim novament demanat pel curs vinent.

Festa de Carnestoltes.

Aquest és el breu resum de les activitats portades a terme dins l'escola, activitats que intentarem de millorar i ampliar durant el proper curs, ja que la nostra fita és treballar col·laborant amb l'equip educatiu del Centre per millorar l'educació dels nostres fills.

L'APA DEL COL·LEGI GUILLERIES

LA MOSTRA CATALANA DEL BOSC 1994 A SANT HILARI

El passat 29 de juny, a l'Ajuntament de Santa Coloma de Farners, la Comissió Organitzadora de la MOSTRA CATALANA DEL BOSC I DE L'APROFITAMENT FORESTAL va acordar que l'edició de 1994 se celebrés a Sant Hilari.

Aquesta decisió ha estat possible gràcies al *projecte de futur* que per a la fira ha presentat el nostre Ajuntament amb la candidatura de Sant Hilari com a seu de la MOSTRA.

ANTECEDENTS

A la població de Formigueres (Rosselló francès) el 9 de setembre de 1989, es va signar un acord entre el President de la "Region Languedoc Rousillon" i el Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya en el qual es manifestava la voluntat de promoure i organitzar una manifestació conjunta sobre el bosc i la valorització forestal, que s'hauria de celebrar un any a França i un any a Catalunya, amb alternança.

La denominació de l'exposició a celebrar a Catalunya es va decidir que fos **MOSTRA CATALANA DEL BOSC I DE L'APROFITAMENT FORESTAL** "JOURNÉES FRANCO CATALANES DE LA FORÊT ET DU BOIS", i el lloc, Santa Coloma de Farners. I així va ser a les edicions de 1990 i 1992. Els anys 89, 91 i el present 93, a Formigueres.

ORGANITZACIÓ

En l'acord esmentat, es va constituir una organització mixta catalano-francesa, amb poder de decisió i representació per a la posta en marxa i desenvolupament de la MOSTRA.

Per Catalunya, formen part d'aquesta organització:

- El Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.
- El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya.
- El Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat de Catalunya.
- El Consorci de Promoció Comercial de Catalunya (COPCA).
- El Consorci Forestal de Catalunya.
- El Gremi Provincial de Serradors, Empresaris Forestals i Tractament de la Fusta de Barcelona.
- Des del passat dia 29 de juny, l'Ajuntament de Sant Hilari.

Fins a l'edició d'enguany a Formigueres, la MOSTRA té un triple contingut:

1. Una exposició comercial de serveis per al bosc i d'institucions relacionades amb el sector forestal.
2. Cicle de conferències, amb temàtica del bosc i la fusta.
3. Demostració de maquinària forestal al bosc i concursos de tallada de troncs.

PROJECTE DE FUTUR

Per tal de dinamitzar la fira, tant pel que fa a l'oferta (expositors) com a la demanda (visitants), l'Ajuntament de la nostra Vila ha presentat *un projecte de futur* que ha estat acollit amb entusiasme per la Comissió Organitzadora de la MOSTRA.

El futur de la MOSTRA passa per marcar-se uns objectius més ambiciosos dins dels tres continguts esmentats abans.

Per a la Fira Comercial, cal ampliar el nombre d'expositors del sector forestal, cal ampliar l'oferta a d'altres sectors directament relacionats amb el bosc, la fusta i l'aprofitament forestal -maquinària per al tractament de la fusta; equipaments per a activitats esportives i de lleure al bosc; promoció i educació del medi ambient, serveis per als empresaris forestals, etc... Que la MOSTRA sigui un ampli exponent de l'oferta tecnològica del sector.

Per a les Jornades Tècniques, una anàlisi amb profunditat de la problemàtica del sector ens donarà els temes que caldrà tractar en uns seminaris o cicles de conferències, col·loquis i taules de participació de professionals implicats en el món forestal i en la utilització de la fusta, en els aspectes tecnològic, econòmic, jurídic, comunitari europeu, promoció de la fusta, medi ambient, etc., de manera que Sant Hilari sigui, durant aquests dies, el centre de debat, d'estudi i d'intercanvi de tots els professionals i empresaris del món del bosc i la fusta.

Per a les activitats del bosc i concursos, la proposta és la d'organitzar uns recorreguts pels boscos de Sant Hilari, fer exposicions de temàtica medio-ambiental, demostracions contra incendis, tradicions i costums dels bosquerols i llenyataires, fer participar d'altres comunitats de l'Estat a la tallada de troncs... En definitiva, la trobada dels homes del bosc d'arreu de Catalunya, Rosselló-Languedoc, País Basc, Aragó, etc.

Com podeu veure, el projecte de futur de la MOSTRA presentat per l'Ajuntament de Sant Hilari pretén donar una major professionalitat a la fira, així com ampliar l'exposició cap a d'altres sectors afins al bosc i que es podrien qualificar com de l'Aprofitament Forestal i Tractament de la Fusta, Medi Ambient en el Bosc (promoció i educació) i Activitats d'Esports, Lleure i Turisme en zones Forestals.

Fins ací hem fet una breu i resumida explicació del que ha estat i del que serà la MOSTRA Catalana del Bosc, en els aspectes organitzatius, professionals i de promoció, així com del compromís pres pel nostre Alcalde i els seus Regidors, dins de la comissió Organitzadora, de dur a terme el *projecte de futur* amb la il·lusió de fer un servei a l'ampli sector del bosc i de la fusta i d'aconseguir, al mateix temps, una acció de promoció per a la nostra Vila com sens dubte s'obtindrà amb una manifestació d'àmbit internacional com és la MOSTRA.

A més de l'organització de la manifestació firal, hem pres un compromís en nom de tots els hilariencs. Aquest compromís consisteix en organitzar el que podríem anomenar LA FESTA DEL BOSC.

Si s'acompleixen els objectius mínims que s'han fixat, voldrà dir que durant la MOSTRA vindrà a la nostra Vila gran quantitat de gent (autoritats, conferenciants, visitants professionals i públic en general) d'arreu de Catalunya, de la Catalunya Nord, d'altres Comunitats que, un cop realitzades les seves gestions, tindrà temps per conèixer Sant Hilari.

Durant aquests dies, els hilariencs tindrem una oportunitat única per donar a conèixer qui som, què fem i què podem fer.

Durant aquests dies, tots plegats, comerciants, hotelers i restauradors, associacions i entitats esportives, culturals i de lleure, iniciativa privada, haurem de desenvolupar i executar un programa d'activitats de tot tipus per atendre els nombrosos visitants, de manera que, a més dels contactes firals, s'enduguin a casa seva un record inoblidable d'un poble acollidor, hospitalari, dinàmic i generós, que s'haurà abocat per fer-los l'estada alhora profitosa i agradable.

La MOSTRA-94 se celebrarà a primers d'octubre de l'any vinent. Sembla una data molt llunyana, però el temps passa molt de pressa i ens

hem de preparar. Passada la fira a Formigueres, els propers 17, 18 i 19 de setembre, Sant Hilari rebrà el relleu i el compromís per al 94. Aquesta fita ha de ser la nostra Olimpíada i des d'aquest moment, com a Gerent de la Comissió Organitzadora, faig una crida a tots els hilariencs, a la seva participació activa en la realització de la MOSTRA i de la Festa del Bosc. L'organització de la MOSTRA traslladarà a tots els col·lectius i entitats del nostre poble el projecte general, però haurà de ser el poble qui presenti propostes, projectes i activitats d'animació, que un cop acceptades i coordinades, ell mateix executarà durant la MOSTRA.

La il·lusió, la imaginació i el treball de tots haurà de donar la mesura de la nostra capacitat, i la total unió vers l'objectiu comú ens ha de donar la força per superar el repte que representa col·locar el nom de Sant Hilari dins del Concert Firal Internacional.

RAMON CORBERA I SOLANELLS
Gerent de la Comissió Organitzadora
de la Mostra Catalana del Bosc
i de l'Aprofitament Forestal"

EL NOMBRE TRES

En el programa de Festa Major de l'any passat vaig fer un escrit on us parlava del nombre set. Us deia que el set era, realment, el rei dels nombres, que intervenia en infinitat de coses i que la història estava plena d'anècdotes i de fets en els quals hi intervenia el nombre set, i que era el nombre màgic i simbòlic per excel·lència.

Ara m'agradaria parlar-vos del seu company, potser tan important com el set, m'estic referint al nombre TRES. Primer de tot voldria dir que amb els alumnes de quart (segurament també hi hauran participat molts pares) hem preparat un exercici que tractava de buscar les coses més variades: contes, cançons, programes de televisió, jocs, pel·lícules, refranys, etc., en els quals hi intervingués el nombre tres. Després de la introducció podreu adonar-vos de la quantitat de coses en les quals hi participa el nombre tres.

El tres és un nombre que ha estat venerat i admirat per tots els pobles. És considerat com l'harmonia perfecta i totes les religions i totes les cultures li han retut homenatge.

La civilització egípcia acceptava tres divinitats: Ossiris, el pare; Issis, la mare i Orus, el fill, que es simbolitzaven amb la figura triangular creada pels geòmetres egipcis en honor dels déus.

Els hindús també tenen tres divinitats: Brama, el passat o la creació; Vixnu, el present o la conservació dels éssers o les coses, i Siva, el futur o la destrucció. En els temples de la religió budista tots els elements es troben repetits tres vegades, així hi ha tres portes, tres altars, tres torres, tres terrasses,... Una per a cada divinitat.

Els antics pobles van anar adaptant al seu medi les formes de civilització més antigues. Així trobem com els caldeus, els siris, els perses i altres tenen també tres divinitats.

No parlem ja de la importància del tres en la civilització grega, mare de les civilitzacions modernes. Pitàgores deia del tres que era el simbolisme pur de la naturalesa, ja que tres són els colors elementals, tres les dimensions, tres els elements, tres les formes, tres els estats de la matèria,...

També als països nòrdics tenen tres divinitats representades per tres donzelles: una que governa el passat, l'altra el present i l'altra el futur.

El Cristianisme, tot i reconeixent un sol Déu, principi essencial i bàsic, no deixa d'acceptar dins la seva única essència tres diferents personalitats de Pare, Fill i Esperit Sant, amb el mot de Trinitat.

En l'Apocalipsi es diu que en sonar el setè toc de trompeta la tercera part de la terra es cremarà, la tercera part del món es convertirà en sang, la tercera part dels bastiments se n'aniran a fons, la tercera part dels homes serà morta i devorada pels animals,...

En la vida de Jesús trobem diverses vegades el nombre tres. Deia que desfaria el temple i el reconstruiria en tres dies. Sant Pere el va negar tres vegades; durant el camí del Calvari va caure tres vegades; es van alçar tres creus el dia de la seva crucifixió; Maria va restar tres hores al peu de la creu; va ressuscitar el tercer dia i a les tres, segons l'horari romà, que correspon a les deu del matí de l'horari actual. Les tres Maries, els tres Reis Mags i, fins i tot, va viure trenta-tres anys.

En la constitució estatal romana i en la seva administració, el tres hi era ben present i encara avui en tenim records. Un Triumvirat regia l'Estat i, encara avui, tenim tres poders: el legislatiu, el judicial i l'executiu.

Tres són les virtuts teologals: fe, esperança i caritat; tres els enemics de l'home: món, dimoni i carn; tres són les classes en què es divideixen els viatgers en vaixell, tren o avió; tres les figures del joc de cartes; tres les boles de billar.

També li han estat atribuïdes virtuts màgiques: són moltes les pràctiques supersticioses que es repeteixen tres vegades; el trèvol és la planta màgica per excel·lència.

De tot això es pot comprendre l'arrelament que té el número tres en totes les manifestacions folklòriques, no solament de Catalunya, sinó de tots els pobles. Arreu, en faules i rondalles, les coses solen presentar-se en períodes o grups de tres: els obstacles a vèncer, les dificultats a salvar, els protagonistes solen ser, sovint, tres i de mides diferents i el més petit és el que, invariablement, sol aconseguir allò que els altres no han pogut.

Ara, ja, passem a exposar els resultats d'aquest exercici. Hem procurat classificar les dades per grups de temes comuns per tal d'oferir una major claredat.

PEL·LÍCULES

Els Tres Mosqueters
Tres hombres y un bebé
Tres hombres y una pequeña dama
Tres años en el manicomio
Tres lanceros bengalíes
El monstre dels tres caps
Las tres caras de Eva
Las tres caras del diablo
Tres fugitivos
Tres camas para un soltero
El tercer día en el infierno
La batalla de los tres reyes
Atraco a las tres
Tres sargentos
Tres amigos
El hombre de los tres ojos

CONTES

Els tres porquets
Els tres brams de l'ase
Els tres fills del rei
Les tres plomes màgiques
Les tres finestres de la casa del veí
Els tres ossets i la Rínxols d'or
Cuatro o tres manzanas verdes
Los tres soldados del rey
Els tres pèls del diable

Les tres cabretes i el llop
Els tres tambors
Les tres filles del marxant
Las tres palabras mágicas
Els tres cavallers alts
Las trillizas
Los tres ratones ciegos
Tres cireres al pastís

PROGRAMES DE TV

Tres pics i repicó
Tres estrelles
Un, dos, tres, responda otra vez
Cinema 3
Tres, dos, uno, contacto!!

Club Super Tres
Tres por cuatro
Tres, catorze, setze
Tres i l'astròleg
Las tres.

REFRANYS I FRASES FETES

BUSCAR-LI TRES PEUS AL GAT: Complicar-se.
EN UN TRES I NO RES: Molt ràpidament, de seguida.
CADA DOS PER TRES: Molt sovint.
PER UN TRES I NO RES: Per un motiu de poca importància.
TOCA EL DOS QUE EL TRES JA ÉS FORA: Vesten, marxa, fum el camp.
DOS ES BARALLAVEN I EL TRES VA REBRE: Rebre sense tenir-hi cap culpa.
A LA TERCERA VA LA VENÇUDA: Al final s'aconsegueix el que es vol fer.
TENIR EL CAP A TRES QUARTS DE QUINZE: Estar molt despistat.
TRES COSES HI HA A LA VIDA: SALUT, DINERS I AMOR.
A LA UNA, A LES DUES I A LES TRES: S'utilitza per donar inici a qualsevol cosa.
UN, DOS, TRES, BOTIFARRA DE PAGÈS.
DOS JUGAVEN I EL TRES VA REBRE: Pagar les conseqüències d'allò que no s'ha fet.
NO HI HA DOS SENSE TRES: Per significar que les coses no passen només una vegada, sinó que es van repetint.

Hi ha un munt de coses més amb el tres formant part del seu nom que són molt variables. Miraré de fer una classificació molt general, per tal de fer una presentació més clara.

ARTICLES COMERCIALS: Trinaranjus, Tres en uno,...

AGRUPACIONS TEMPORALS: Trimestre, trienni,...

LA TERCERA EDAT: Els avis, la gent gran,...

EL TERCER MÓN: La part més subdesenvolupada del nostre planeta.

DIVERSOS CANALS DE TV: Antena 3, TV3, Canal 33.

JOCS: Tres en ratlla, el trio,...

GRUPS ARTÍSTICS: El Tricicle, Trio Guadalajara, Los Tres Sudamericanos,...

COSES RELACIONADES AMB LA RELIGIÓ: La Santíssima Trinitat, Els tres claus de la creu, les tres negacions de Pere, les tres Virtuts Teologals: fe, esperança i caritat.

CANÇONS: Tres i tres i tres fan nou; Tres, sis, nou, tira de la cua; Els tres tambors,...

COSES DIVERSES: Triangles, tricorni, trípode, triumvirat, els Tres Tombs, el Pi de les tres branques.

Espero haver aconseguit el propòsit de fer-vos passar una estona entretinguda. Sens dubte hi ha moltes més coses, paraules i frases fetes en les quals el nombre tres és un element principal. M'agradaria que, si en sabeu alguna, me la féssiu arribar. Seria motiu per una segona part d'aquest article. Gràcies als alumnes de quart del curs 1990-91 (els que aquest any han fet 6è), ja que sense la seva col·laboració aquest escrit no seria com cal.

XAVIER COLON I AUGUET

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

"NOMBRES MERAVELLOSOS" de Joan Amades.
"GRAN ENCICLOPÈDIA LAROUSSE".
"GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA".

POUS DE NEU ALS VOLTANTS DE SANT HILARI

En aquests dies de canícula ens és fàcil acudir a la nevera o congelador per a prendre quelcom refrescant i fer-nos passar la set i la sensació de xafogor; és la cosa més natural del món.

Cal pensar que no sempre ha estat així. Avui a través de l'electricitat endollem i podem tenir gel en el moment que vulguem, però això només és possible des de principi de l'actual segle.

Tanmateix, la fabricació de gel no és pas una cosa recent perquè ja els grecs, els romans, els xinesos i altres coneixien les excel·lències de les begudes fresques. Els musulmans ho induiren a la Península a l'Edat Mitjana els grups socials més poderosos ja gaudien d'aquest privilegi, el de disposar de gel i donar-li diferents aplicacions, entre elles, evidentment, la de conservar els aliments.

Altra cosa serà el de la popularització del consum de gel, que no es produirà a Espanya fins la segona meitat del Segle XVII. La primera cosa que es farà en les begudes serà refredar el vi en cantimplores cobertes de neu, posteriorment es refredaran begudes aromàtiques, llimonada, xocolata, llet i altres líquids que es basaven en mel, aigua i espècies aromatitzades.

També es congelaran begudes i d'aquí en sortiran els gelats i els sorbets, primer de llimona, xocolata, aigües aromatitzades, etc. Al segle XVII a Itàlia ja s'obriren els primers "cafès", que oferien diferents especialitats gelades, com aigua d'anís, de canyella i una àmplia gamma de gelats.

Si bé la neu-gel té enorme interès en la conservació i en l'elaboració de begudes fresques, també la té en el camp de la medicina, perquè ja al segle XVI el gel es farà servir per a curar congestions, febres, cremades, mal de cap, malalties contagioses i recuperacions en general; el fet de convertir-se en element guaridor encara li donarà més valor i passarà a ser de primera necessitat, d'aquí que als centres hospitalaris de les grans ciutats n'havien de disposar forçosament. Alguns estaments de la societat, nobles, eclesiàstics i funcionaris, en consumien en grans quantitats i fins i tot tenien pous propis.

Amb el temps se n'anà escampant el seu ús i es convertí en un requisit indispensable. Normalment de gel se'n consumia tot l'any, però a l'estiu el seu consum es disparava. Fou aquesta gran demanda la que obligà a conservar la neu i el gel fins a l'estiu i per aquest motiu es construïren molts pous a les serralades per a poder-la guardar. Podríem dir que així va néixer la indústria del gel, que permetia disposar-ne quan un l'hagués de fer servir.

Pou de neu del Sobirà.

El gel es podia obtenir de dues maneres, una aprofitant el que es formava a les basses, –degudament preparades– al llarg de l'hivern i l'altra que es treia de la neu caiguda després d'un procés de piconat o compactat per obtenir-ne barres de gel. Calia, per tant, conservar aquest gel en llocs adequats, en dipòsits, que en direm pous, poues, neveres o congestes, noms que reben aquests dipòsits segons la seva forma i ubicació, on s'hi conservarà el gel que en gran quantitat es consumirà a l'estiu.

A les zones mediterrànies s'utilitzaven en general més els de neu perquè a les serres hi nevava –cal pensar que el clima era efectivament més fred que l'actual– i en canvi eren escassos els corrents d'aigua superficials. Hi havia per tant dos sistemes d'obtenir el gel, amb pous de glaç o amb pous de neu i el gel es podia servir en barres, que era més apreciat per diferents raons, o prèviament triturat.

El pou de glaç s'alimentava dels gruixos de gel que es formaven a les basses, estanyols, rieres o senzillament corrents d'aigua entollada, naturals o artificials. Un cop el gel tenia un determinat gruix, superior als 15 cm, es començava a serrar i uns ho feien amb formes irregulars i d'altres en barres segons unes mides; se solia disposar de motlles de fusta que facilitaven la tasca.

Si el gel s'havia de triturar ja es feia prop de la bassa mateix amb masses, magalls, cordes o altres estris i després era tirat al pou.

Pou de glaç de la Font Picant.

Les barres eren traginades cap al pou, baixades amb cúrries i ganxos i col·locades degudament. Normalment es feia una primera capa de boll o palla al fons del terra i a sobre s'hi anava fent un revestiment de gel que era també recobert per boll o brancatge per a conservar-lo i facilitar-ne l'extracció; al costat se n'hi posava de triturat per preservar millor les barres. Un cop el pou era ple es cobria totalment amb terra, pedres i branques i fins a l'estiu.

En els mesos de calor el gel era transportat amb carros cap a les ciutats degudament col·locats en sàrries i tapat amb boll i sacs. La pèrdua depenia de diferents elements, però es podia perdre entre un 20 i un 30%, malgrat que els viatges es fessin de nit o de matinada.

Un cop arribada la mercaderia a la ciutat, començava un complex sistema de distribució previ emmagatzemament, ja que era un comerç molt controlat i reglamentat.

El pou de neu seguia un procediment més senzill perquè no tenia la fase de congelació, però requeria més esforç en el moment de recollir i transportar la neu a l'hora de la nevada. Sol tenir dues obertures, a cada cantó i una més alta que l'altra per on s'introduïa la neu i alguns tenien un forat de desaigua. Es ficava la neu a l'interior, es piconava i xafava fins a compactar-la i se'n feien capes d'un determinat gruix que es tapaven amb boll o branques; en arribar a l'estiu el gel se serrava en peces i ja es podia repartir.

Catalunya va ser una de les zones on primer es va comercialitzar la neu i se'n va organitzar la venda. Al principat hi ha molts llocs amb pous de neu i a la vora de les Guilleries són coneguts els de la zona del Montseny i els del Moianès, on n'hi havien una vintena, entre pous i poues –es diu una poua quan no té una estructura consolidada de pedra i s'aprofita algun clot de muntanya o quelcom semblant.

Algunes temporades la neu dels pous de Catalunya es va exportar a Mallorca, Cadis i Itàlia i la ciutat que més en consumia era València.

Aquest comerç de la neu movia molta gent i a zones com la nostra ho feia en unes temporades en què hi havia poca feina al camp i al bosc. Hi treballaven els que recollien la neu i l'emmagatzemaven, els que la transportaven, els que arreglaven els camins pels carros, els que conservaven les basses i recs, els que la distribuïen i també els que la venien directament al públic de manera ambulant o a través d'establiments, a més dels establiments de begudes i gelats.

Els preus del producte venien condicionats per la distància del pou a la ciutat per les diferents monedes i tot s'estipulava en els corresponents contractes.

Es pot dir que no venia a ser un producte car si tenim en compte les dificultats del seu comerç i elaboració, però es podia considerar un article de luxe i se solia gravar. Molts d'aquests pous eren arrendats per un període de quatre o cinc anys pels seus propietaris i la seva transacció tenia una acurada reglamentació.

A finals del segle XIX amb l'aparició de la moderna indústria frigorífica va anar decaient el comerç de la neu i el que era un bon negoci s'anà esllanguint amb el pas del temps.

ELS POUS DE NEU I GLAÇ A SANT HILARI

Als voltants de Sant Hilari tenim tres pous que valdria molt la pena conservar i protegir com se sol fer arreu del país, el del Sobirà, el de la Font Picant i el de Saleta, tots tres diferents.

El pou més important és el del *Sobirà*, amb una alçada d'onze metres i una amplada de vuit i es pot considerar dels relativament grossos. És un pou de neu típic, amb dues boques a diferents nivells i sense cap corrent d'aigua a prop. Per la seva capacitat havia de tenir gran activitat perquè el seu comerç devia anar vinculat al de la fusta que del Sobirà anava al Maresme per a construir vaixells, i per tant podia subministrar neu a la ciutat de Barcelona, encara que la major part era pel consum propi.

Croquis del que pot ser el pou de neu del Sobirà (G. Sarri).

És una construcció cilíndrica semisubterrània, tota de pedra i amb una volta semiesfèrica també de pedra, que n'indica la seva antigor. Està situat en un lloc elevat i a l'ogaba, al peu de la carretera, a l'esquerra, un cop s'han passat els castanyers grossos i el trencall d'anar al Parral, en direcció al Sobirà.

No fa pas molt de temps es va netejar –i malmetre de manera innecessària en part– i es pot dir que el seu estat de conservació no és pas dolent, però convindria eliminar la vegetació que l'envolta i la que hi ha al damunt perquè a la llarga el malmetrà.

És de lamentar que no se n'hagi pogut conservar la documentació, que havia de ser molt important, per culpa d'un incendi.

En ordre d'importància tenim el de la *Font Picant*, propietat dels Saleta, avui Can Ribot, que està ubicat a la dreta de la carretera en direcció a Osor, en aquell indret que temps enrera s'havia enjardinat i gairebé davant per davant de la palanca que comunicava l'enrunada capella de Mansolí nou amb la carretera. També té forma cilíndrica i és de pedra, però més petit, amb una sola obertura i cobert amb volta semiesfèrica de rajol, la qual cosa fa suposar que era de glaç i que es devia aprofitar el gel que es formava a la riera, ja que a pocs metres hi havia un petit estanyol o bassa molt grossa, el que se'n deia el "llac de la Font Picant". Antigament era destapat i es devia enviar gel a Girona, però s'ha de suposar que amb l'aparició de l'estiueig degut als manantials d'aigües picants, i principalment un cop construït l'edifici del balneari l'any 1881, tot el gel anava destinat al consum de l'hotel –disposava de 250 llits i un important servei de restaurant– i del poble de Sant Hilari. Convindria molt netejar-ne la vegetació perquè gairebé ni es veu.

L'altre pou és el de *Saleta*, prop del mas Saleta, situat en un turonet que està mig amagat en els arbres i no gaire lluny d'aquelles dues columnes que indiquen Saleta.

És de pedra però està destapat i aprofitaven el glaç de la riera i el que es formava en un rierol degudament entollat i que hi passa força a prop.

Curiosament d'aquest en tenim un document del 1600 (1). És una capitulació signada el dia 6 de juny del 1600 entre Antic Saleta i Morgades, de Vilanova de Sau, però natural de Sant Hilari, i l'hostaler de Girona Perris Pla. Saleta es compromet a facilitar la neu que tenia en un pou del terme de Sant Hilari, en el lloc anomenat el Castell, de la manera següent:

– fins a la festa de Sant Jordi: tres càrregues cada setmana, una càrrega un dia per l'altre.

– de Sant Joan fins al setembre: una càrrega cada dia, dues càrregues juntes un dia per l'altre.

– del setembre a tot l'octubre: dues càrregues cada setmana i més, si calia.

Pou de Glaç de Saleta.

El preu de l'operació fou fixat a raó de dos diners per lliurar la neu pesada a Girona, i l'esmentat Perris Pla també havia de donar menjar i beure al traginer.

El segon contracte té com a protagonista el mateix Antic Saleta, però ara el comprador és ara el taverner de Girona Guillem Montagut.

L'avinença va signada el 31 de juliol i deia bàsicament que, a partir del 2 d'agost propvinent i fins per tot el mes de setembre, Saleta serviria al taverner gironí una càrrega diària de neu. El preu estipulat i la condició de pesar la mercaderia a Girona era igual que en el contracte anterior.

Com és de suposar la neu havia de tenir una pèrdua molt considerable degut a la distància, a les dificultats del trajecte i a les temperatures malgrat que es viatgés de matinada.

Semblaria que amb el temps, i principalment entre el segles XVIII i XIX, aquests dos pous, el de la Font Picant i el de Saleta, havien de ser els subministradors de la neu que l'estiueig propi de Sant Hilari havia de demandar, perquè la gent que solia venir estava acostumada i més s'ho podia permetre.

Desconec si per aquí a la vora hi ha algun altre pou o indret on s'explotava el comerç de la neu, però valdria la pena conservar els que tenim i mantenir-los com a exponent d'una indústria que en altres llocs i èpoques havia estat molt floreixent.

ÀNGEL SERRADESANFERM i VALLS

VIVÈNCIES CHORALS. EL VIROLAI A MEIRINGEN

Era el dia 27 d'abril de 1991.

Feia vint-i-quatre hores que havíem sortit amb autocar de Sant Hilari cap a Suïssa. Havíem passat tota la nit amb cotxe, una nit tota passada per aigua, ja que tot el pas per França va ser en companyia de la pluja. A punta de dia érem a la frontera suïssa i pels volts de les set atravessàvem Ginebra. Sense aturar-nos, anàrem en direcció a Lausana tot vorejant el llac Leman per entrar a l'interior de Suïssa. Més tard de les vuit esmorzàrem en una estació de servei, prop de Interlaken i prop de les deu érem a Meiringen, el nostre destí. Meiringen és una ciutat situada a la part oriental de Suïssa al costat del llac Brienz, que junt amb el Thun, han estat l'origen de la ciutat d'Interlaken, que vol dir ciutat entre dos llacs; ambdós reben l'aigua del riu Aar. Un cop arribats al lloc férem els tràmits pertinents i ens instal·làrem al nostre hotel.

L'estona que ens quedava per a dinar l'aprofitàrem per a fer una visita a la ciutat. Meiringen és petitona, atenta i acollidora amb edificis del més pur estil alpí, on la fusta ocupa un lloc important en la decoració. Com que està ubicada a la Suïssa germànica, tant la seva llengua com els costums i la gastronomia són germànics. Allà vàrem veure com els escolars quan no tenen escola fan un servei social a la població i al municipi exercint d'urbans.

Després de dinar tinguérem la primera visita programada i consistia en anar a les fonts del Aar, riu emissari dels esmentats llacs Brienz i Thun.

Era el camí previ cap a Berna, en la direcció del gran Rin. L'excursió no era molt llarga i va servir per a fer-nos càrrec de com els suïssos preparen, conserven i creen indrets turístics amb reclam.

Al cap de poc temps arribàrem a una espècie d'estació de servei, amb restaurant i cafeteria, que havia de ser l'inici d'un llarg camí, estret i sinuós, excavat a la roca i amb un penya-segat per on baixen les aigües, que porta a les fonts del riu Aar. No vàrem poder accedir al final perquè s'hi estaven fent obres i el camí era barrat. El riu Aar, junt amb el Roine i el Rin neixen a la muntanya Dammestock, que té una alçària de 3.847 m i té neus perpètues als seus cims. Retornàrem a Meiringen prop de les set de la tarda i com que era un dissabte i dia de la Mare de Déu de Montserrat, demanàrem on era l'església catòlica, ja que la influència germànica fa que hi hagi domini de les esglésies protestants.

Un cop informats, cap allà ens dirigírem. Al poc d'arribar-hi va començar la missa i així vàrem poder acomplir amb el precepte dominical tots aquells que així ho creguérem oportú. No eren pas molts els assistents a la celebració, més o menys mitja església, i nosaltres n'érem el grup més nombrós. L'església, molt pulcra, clara i còmoda, no tenia cap estil arquitectònic determinat.

Sortida a Suïssa.

La missa va ser en llengua germànica, de manera que no vàrem entendre ni un borrall del que es deia, es cantava o es resava, però la seguírem amb el degut esperit, com si la fessin en català. Qui va voler va poder combregar, ja que el ritual va ser igual que el nostre i així vàrem poder anar a la missa dominical.

Acabat l'ofici religiós tots ja marxàvem, però a algú se li va acudir el cant del virolai amb motiu de ser la festa de la Verge de Montserrat. Anàrem a parlar –és un dir– amb el celebrant, un sacerdot-frare franciscà, que ens acollí molt amistosament. Va costar molt entendre'ns ja que només parlava alemany, però el que no va poder la llengua ho va fer la comprensió. Ràpidament va fer il·luminar tota l'església i una imatge sobretotes, la de la Puríssima, i així "Els Nois Alegres" posàrem punt i final a una celebració religiosa i, al mateix temps honoràrem la nostra patrona, la Mare de Déu de Montserrat, fent país a Meiringen (Suïssa) amb el cant del VIROLAI.

Sigui aquesta la nostra aportació al programa de la Festa Major tot explicant un fet molt simple i senzill, però que no deixa de demostrar que sempre es pot complir amb els deures individuals en qualsevol moment de la vida.

Bona Festa Major!

"ELS NOIS ALEGRES"

ANTON BUSQUETS I PUNSET (1876 - 1934), LLETRAFERIT POLIFACÈTIC

Dir que Anton Busquets fou un personatge ben singular de la seva època no és dir cap novetat. Però potser el fet de dir-ho avui i fer-ne un gest senzill, però efectiu, de recordació, per mitjà d'aquestes ratlles breus, sí que tindrà un dring de nova coneixença o de re-coneixença per a l'eventual lector d'aquest paper de festa, hilarienc o visitant.

Sobretot el pot tenir la seva veu, que cal deixar sentir novament, amb tota l'amplitud; la seva paraula poètica, filla de la Renaixença, pouada en Verdaguer, paraula de joventut ardida en el patriotisme i en la fe, i la seva robusta veu narrativa, amarada de ruralia i de muntanya. Però també destacà com a mestre de nois i assagista pedagògic, com a activista cultural, com a redactor en múltiples publicacions, com a folklorista, etc. És impossible d'abastar la seva densa producció amb unes ben poques pàgines. És un personatge que mereix un estudi més extens a fi de valorar-ne amb cura els diversos aspectes i vessants.

Lletraferit polifacètic, arrauxat i bonhomiós alhora, i avui oblidat del tot, Anton Busquets apareix ací i allà en les pàgines de les obres d'història crítica de la literatura com a personatge d'una digna segona fila, un home que les circumstàncies personals dugueren a unes posicions secundàries, però que tenia condicions per a jugar un altre paper. Vet ací la impressió de la lectura de la seva obra i, sobretot, de les troballes que, al llarg del temps, hem anat fent: el seu nom és al darrera, i al costat d'altres de més ressonants encara avui, en moltes aventures literàries i culturals del seu temps. Iniciem-ne, si més no, el comentari i una breu reproducció poètica i deixem obert el camí de futures col·laboracions.

Nat a Sant Hilari el 20 d'octubre de 1876, Busquets i Punset representa, a la meva manera de veure-ho, un exemplar típic de l'hilarienc, si se'm permet l'expressió, a banda que potser no fóra exagerat de dir que és el fill més il·lustre de la població, si més no en el món de les lletres. Encavalcat entre Osona i Girona, com Sant Hilari, Busquets féu estudis primaris a Santa Coloma de Farners i també a Ripoll, d'on era la seva mare i on anà en quedar vídua, i passà després al Seminari de Vic, el que li corresponia per adscripció eclesiàstica (féu un curs també a la Seu d'Urgell). Tingué també la seva aventura barcelonina: treballà com a mestre a l'Hospitalet de Llobregat i a Sant Vicenç dels Horts, al Baix Llobregat, i tingué una vida associativa i literària a l'entorn dels Jocs Florals i les entitats juvenils catalanistes. A més fou mestre a Roses (Alt Empordà), Amer (la Selva) i, doncs, al vessant gironí, el de la pertinença administrativa de St. Hilari; i a Saló, agregat de St. Mateu de Bages, i a Calders a la mateixa comarca de Manresa, on morí el 19 d'agost de 1934. La *Revista Ilustrada Jorba*, òrgan d'aquesta coneguda empresa, el qual Busquets havia dirigit fins a la mort, li dedicà un número especial l'octubre d'aquell mateix any.

La seva trajectòria humana i literària fou objecte d'un treball extens l'any 1935 per part d'Eduard Girbal Jaume (un altre oblidat) en els *Annals del Periodisme Català*, vol. XIX, de novembre de 1935. Amb anterioritat ja ho havia fet Mn. Pere Verdaguer en una conferència emesa per Ràdio Associació de Catalunya el 15 de setembre de 1934, encara no un mes després del traspàs de Busquets (i publicada als mateixos Annals ja esmentats), en què l'anomenava, amb una escaiença absoluta i difícil de superar, "polígraf de múltiples apteses".

D'una visió superficial i ràpida de l'obra de Busquets hom ha de destacar-ne, d'entrada, que no arribà al cim que hom n'esperava i hauria pogut assolir per raons d'índole personal, humana (feia moltes feines, estava integrat en moltes activitats culturals, parlava sovint en públic..., però no acabà mai projectes més ambiciosos que li haurien donat més prestigi i més anomenada individual). Amb tot, es desplegà, com ja dèiem, en àmbits diversos i llevà fruits no gens menyspreables, entre els quals hom pot trobar avui certes sorpreses, del punt de vista local hilarienc i comarcal, sense dubte (en fou un cantor apassionat i vehement, no cal dir-ho), però també en el sentit de l'originalitat literària (més en la prosa) i de l'acció de perpetuació del llenguatge muntanyenc del Montseny i les Guilleries, que és un testimoni valuós en l'aspecte lingüístic.

La poesia, ja ho hem indicat més amunt, fou en ell obra de joventut. Publicà *Lliroia. Primeres poesies el 1895*, a 19 anys, a Ripoll. L'aire general és el perfum de Verdaguer i els trets romàntics de

la Reinaixença, que s'expressen en els tres lemes dels Jocs Florals: Fe, Pàtria, Amor. En triem, en el recull que acompanya aquestes ratlles, el poema "Solterra". També publicà el 1897 *Flors del Montseny* i el 1901, ja a Barcelona, *Ventijols de Guilleria*. D'aquest darrer llibre és l'altre poema que us fem conèixer al costat d'aquest article "Lo cant del castell". A banda que és d'actualitat exhumar-lo ara que es parla de la rehabilitació del castell de Montsoriu, també té interès perquè arriba a un grau intens de patriotisme, potser el més abrandat, que avui podríem qualificar d'independentista.

La seva presència i els seus èxits en els més diversos certamens poètics i jocs florals a Barcelona, Girona, Olot, etc., a banda de la popularitat que li atribuí, foren la causa que el genial Santiago Rusiñol l'escarnís en la seva peça teatral "Els Jocs Florals de Canprosa" (estrenada el 1902), en el personatge clarament identificable d'August Coca i Poncem. La ironia rusiñolesca apesarà Busquets, que ho considerà tota la vida un menyspreu, sobretot quan la gent li equivocava, a causa de la semblança amb la caricatura, el seu segon cognom. Rusiñol feia una dura sàtira contra la institució dels jocs florals i la seva exagerada profusió a tots els racons del país, i l'escàndol que provocà l'obligà excusar-se'n públicament.

Pel que fa a la prosa publicà *Del Montseny* (1903), *Dos amors* (1907), *Animes ferides* (?), *Plantalamor* (1908), *Calvari* (1917) i les narracions *Del meu viure rural* (1930). Totes elles entre la novel·la de ficció i les proses més o menys basades en la realitat i el fet viscut, sempre amb ambientació muntanyenca i llenguatge rural, amb aportació de vocabulari d'una gran riquesa. Tenia múltiples projectes que no realitzà, entre els quals la seva novel·la. *El mestrot* i el llibre *Verdaguer. Set anys de dolorosa intimitat*, sobre la polèmica etapa final i mort del sacerdot poeta, en què havia de donar dades de primera mà sobre fets i persones que hi estigueren relacionats.

De la seva producció periodística i pedagògica no podem ni encetar de dir-ne res. Ho reservem per a més endavant així com donar mostres de la seva prosa en general. Direm només que Busquets té el mèrit d'haver estat el primer a confegir una antologia d'escriptors catalans per a les escoles, *Aplec*, editat a Girona per Dalmau Carles el 1906 i reeditada almenys dues vegades que sapiguem (1920 i 1923), que gaudí d'una gran popularitat.

Fins ací el record i el comentari. Podrem i haurem de tornar-ne a parlar, des d'òptiques diverses, en el futur en aquest i altres àmbits, perquè és un personatge que ho mereix i ho reclama. Tastem ara, reculant en el temps, els versos èpics del jove Busquets, amb el seu regust arcaitzant tan propi del moment. L'ortografia n'ha estat regularitzada, llevat d'algun castellanisme flagrant que apareix en cursiva.

NARCÍS FIGUERAS CAPDEVILA
Filòleg

SOLTERRA

Si n'és d'alta!

Muntanya regalada de ma pàtria volguda,
altiu gegant que guarda los pobles de l'entorn,
a ta cimalla pujo sense cap més ajuda
que l'ànsia que m'inspira veure apuntar lo jorn.

Des d'eixa serra altiva veig de la Guilleria
los pobles que s'estenen d'Amer fins al Montseny,
lo Ter que rondineja tot fent sa llarga via
amb salts i giragonses com home sense seny.

De ma vila estimada lo campanar oviro,
les fonts i les vernedes, obagues i tossals,
amb eixa alegre vista m'encanto i fins deliro
pensant en la infantesa, lo temps que no té igual.

Veig una ermita vella d'Osor en la collada,
que fa d'alberg santíssim a la Mare de Déu,
Regina sobirana d'aquesta vall aimada,
en quin raconet guardo encara el bressol meu.

Ne contemplo Espinelves, Cerdans Lloret Selvatge,
de Sau la vila nova, d'Anglès los turons bells,
al dret de Sant Hilari del Pedró l'ermitatge,
Castanyet, la Cellera, Sant Andreu de Bancells.

Mentres amb eixa vista m'esbarjo en tal muntanya,
l'astre del dia em deixa solet i en la foscor;
llavors guio mos passos envers ma humil cabanya,
on passo la nit tota amb la tristesa al cor.

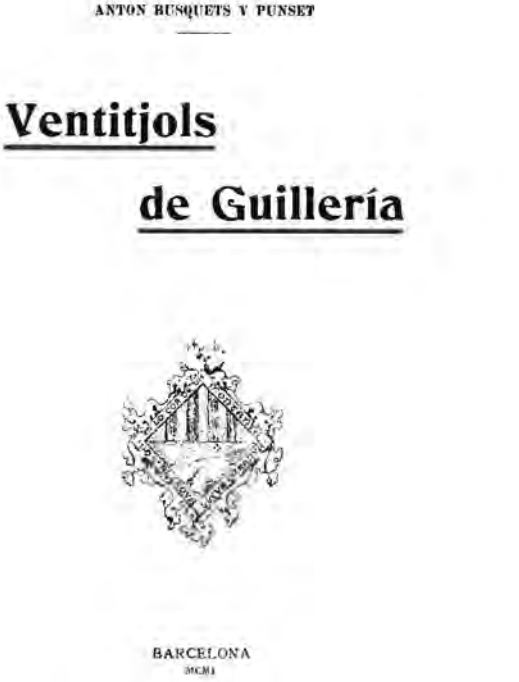
ANTON BUSQUETS Y PUNSET

Ventitjols
de Guilleria

BARCELONA

LO CANT DEL CASTELL

Montsoriu

Una nissaga forta que el temps *lograà* aclofar-ne
al cim d'esta cinclera m'aixecà.
Bé en só assolit de segles! Bé m'han forgat les
guerres!
Mes jo, gegant altívol, só el rei d'aquestes serres,
só el vigilant indòmit del poble català.

L'escoda que ha d'abatre'm és pols de ferro encara
que en l'entranya del món va germinant;
les mans que han d'engrapar-la d'entre un estol de fúries
seran, després que passin centúries i centúries,
les fermes i mulsudes d'algun forçut atlant.

Caduc que sóc, la fossa no m'esporuga encara,
tot i enfontsant-me l'heura son arrel;
les generacions d'ara se'n mostren ja corcades,
cap d'elles m'acovarda, als peus les tinc postrades,
mentre que Déu no em tiri un feix de llamps del cel.

Ma història, quina història!, llegiu-la excursionistes
en pergamins que guarda el bon pagès;
en los dintells de cambres temps ha deshabitades
encar podreu llucar-hi confoses, mig *borrades*,
les *fetxes* memorables d'un noble i sant progrés.

Mireu la sargantana i el llargandaix com pugen
per sobre ma esquenada a solella's;
les serps dins les cofurnes per son enginy llaurades
bavegen los meus ossos, pedrasses esmolades,
per on hi ressonaren les veus de braus joglars.

Lo jorn que m'engendraren quin crit esta muntanya
degué llançar amb arroganta veu,
en aguantar de sobte engruna per engruna
los munts de calcinaires, els pilotalls de runa
i els braus que m'aixecaven carreu sobre carreu.

A l'entorn meu encaixen formant gentil sardana
Turó de l'Home, Agudes, Fort Areny,
lo Matagalls feréstec, Tabor de nostra terra,
Montnegre i Pla de Calma, fortins que en temps de
guerra
refermen alterosos los pics de l'alt Montseny.

Tot sol i ferm aguanto les ferestes escomeses
dels segles que és més fort van aclofant.
M'aguaiten i m'envegen Orís i Savassona
i fins les negres torres de la immortal
escolten ploricoses lo ritme de mon cant.

En mes desertes cambres hi vaig guardar francesos
marxant cap a llur pàtria amb pas poruc,
en tant que ressonava per tota aquesta plana
l'accent encoratjaire de mística campana
signant a Catalunya lo daltabaix del Bruc.

Si ja ha passat les glòries per nostra pobra pàtria,
mon coratge no ha mort, és el mateix.
Rebutjaré amb ma força les invasions estranyes,
trauré llamps calcinaires de mes potents entranyes
mostrant aquestes penyes un foc cada relleix.

Són morts els Bac de Roda, Rocabertís i Manso,
los més hornats guerrers i paladins,
sos clams com percudien pels fons d'aquestes bagues...!
Amb tot, no hi ha què témer, los néts del brau Moragues
viuen encar, mirau-los, són mils sapats fadrinds.

Són els puntals atlètics de nostra Catalunya,
aquells que vetllen sempre son honor.
En los aplecs i fires, al front la barretina,
de les passions mesquines mai han sigut joguina,
sos cors sempre bateguen a impuls d'un sant amor.

La fe de ple els alena, la pàtria els ageganta,
l'amor els dóna vida i van lluitant,
cors com aquest no en corren en cap més lloc d'Espanya.
Avui, vergonya eterna, tot són claps de *cissanya*
que els segadors de casa prou dallaran arran.

Ells volen a llur terra com fou altres centúries
i com de dret li toca bé ho serà.
Castella amb ses disbauxes els va esmicant l'herència...
No hi ha què tèmer ara, que al sol d'independència
retornarà la força del poble català!

Vetllar-los vull encara, los anys no és pas que em pesin...
m'apar que dec portar-ne quatre-cents.
Ben jove i fort, no em pesa ma testa pedragosa,
veure d'aquesta terra la diada més *hermosa*,
só jo qui ha d'escampar-ne lo crit a tots los vents.

Ma veu serà resposta pels nets dels almogàvers,
ma cima té de ser nou Partenon,
mos ulls no han d'aclucar-se sens veure eix jorn de
glòria
i, un cop ben escombrada la vil i fera escòria,
nació com Catalunya no n'hi haurà d'altra al món.

ECO DE ANDALUCÍA

Esa tierra tan noble,
esas gentes tan sencillas,
esa sierra, esos montes,
esas casas con rejillas;
ocho provincias la forman
que son ocho maravillas y
al mundo entero deslumbran
con sus bailes o sus coplillas.

A los pies de Sierra Nevada,
que la guarda recelosa,
está mi querida Granada
más bonita que una rosa;
dudo que pueda existir
en el mundo perla igual.
Te comprendo, amigo Boabdil,
porque te pusiste a llorar;
Ay Granada, ay Granada,
yo nunca te olvidaré,
que está tu imagen grabada
en los ojos de mi mujer;
esta tierra está encantada
y esto es algo que me consuela
tu y yo con la mirada,
y con las manos apretadas
tiramos, en la torre de la vela
Granada, siempre me acompañas;
muy agradecido te estoy
por sacar de tus entrañas
a la que está conmigo hoy.
... / ...

Ay Cordobita la llana
cuna de grandes toreros,
tienes aire de sultana
y tienen fama tus sombreros;
que poco pisaron mis pies,
el caminito radiante de flores,
que va del puente San Rafael
al Cristo de los Faroles;
y siguiendo la veredita
entre alfombras de colores,
que hablan con sus olores
llegas hasta la mezquita,
que se alza majestuosa
entre cientos de columnas,
con alas de mariposa
unidas en la penumbra.
Una mujer moviendo el brasero,
parece que hablar quisiera
veo el alma de Julio Romero,
en ti, chiquita piconera;
ojos mozos en tu cara
con el cuerpo de princesa,
morena de luna clara
es la mujer cordobesa.
... /...

Andalucía, Andalucía,
tiempo atras yo te dejé
con más pena que alegría,
hoy me muero por volver
a tu noche, a tu día;
andaluz siempre seré
aunque ya no vea tu cielo
en voz alta gritaré,
pues tengo alma de rociero,
cantaré por sevillanas,
por fandangos y alegrías
mientras corra por mis venas
la sangre de Andalucía.

LUIS RUIZ

EL CAMPANAR DE SANT HILARI SACALM

De nit el nostre campanar
ara és més monument
ressaltant son color clar
sota l'estrellat i negre firmament.

Tot Sant Hilari l'envolta
perquè no pugui marxar
i a cada hora s'escolta
el seu alegre repicar.

Grans blocs de pedra picada
planten cara al temut temporal
vent, pluja, fred, nevada
tot ho aguanta aquest general.

Quan demana la paraula
cantant el simpàtic Patufet
al carrer o a la taula
tothom està atent, orella dret.

I si ploren ses campanes
quan li enterren un fill seu,
també repiquen alegres galanes
si és festa de relleu.

El seu airós i mobible penell
ens diu l'any en què el varen batejar
i remata aquest castell
la creu al cim del campanar.

Abanderat de La Guilleria
sentinella de la meva vila
ets bruíxola, far i guia
d'una contrada formosa i tranquil·la.

JOSEP BRUGUÉS
Març 1993

ELS COMPANYS DELS BASTONS

És un plaer dedicar-vos
i amb tota satisfacció
aquests grans contribuents
que els agraïm de debò.

Conserveu amb harmonia
dedicant la font d'en Gurb
que és l'orgull i l'alegria
que formeu aquest gran grup.

No sols vosaltres en gaudiu
sinó tots els que la visitem
que n'estem molt orgullosos
i que molt bé ens hi trobem.

Tot l'entorn de flors i aigua
en camins de bosc fressat
els dels bastons ja pugen
tots junts i arrenglerats.

Desitjant que això perduri
fins la voluntat de Déu
enamorats de la natura
junt la pluja, vent i neu.

De tot cor desitjaria
i fer-vos tots un guardó
ja que amb tota simpatia
vos ho mereixeu de debò.

JOAQUIM FÀBREGAS PARERA

MOLT APRECIATS AMICS DE SANT HILARI, MOLT APRECIATS AMICS QUE ENS VISITEU

Un any més ens dirigim a vosaltres amb un desig sincer de cordialitat i afecte que sempre hem irradiat per a tothom, amb l'esperança de poder gaudir d'una bona salut, benestar, economia sana, cosa aquesta última molt per sota, ara per ara, del que tots desitjaríem, però siguem optimistes i pensem en la pròxima reactivació...

Penso, i diria que moltes altres persones també, que la nostra vila és molt maca, i no crec pas que en dir-ho faci un descobriment, i penso que al mateix temps té una Hostaleria professional i portada amb molta cura per les famílies que s'hi dediquen. Lamentablement, si ens remetem a unes quantes actuacions, sembla que no mereixen ni l'aprovat: jo personalment haig de dir que m'agrada tot el dels meus veïns.

Demanaria a l'autoritat competent una mica més de rigor pel que fa a les bretolades, que tan mala imatge solen donar. I també que els serveis sanitaris mereixin una atenció més flexible: s'ha de tenir present que la majoria de les persones que ens visiten són d'una edat avançada, i traslladar-se al dispensari pot ser un trauma per al malalt, segons les condicions en què es trobi.

Voldria insistir especialment en aquest punt de recomanar una mica d'atenció acurada a la Vila, no solament en llocs puntuals, per dir-ne algun, per exemple les fonts, i mirar de treure de l'agonia la Font Picant, que crec que en el seu dia va ser declarada d'utilitat per a la salut pública i que és la base principal de la identitat de la nostra Vila.

Crec –i no voldria caure en catastrofismes– que la crisi és forta, i que si les coses continuen igual que ara, alguns desapareixerem, però també crec que ens falta suport, ens sentim sols i estem decebuts de debò. No és de riure, la nostra situació. Ho diem amb seriositat, amb rigor i humilment: no ens mereixem aquest tracte. Cadascú que opini el que vulgui, però per a mi, malgrat tot, Sant Hilari és el millor.

Desitjo una vegada més una Festa Major agradable. Rebeu la felicitació de les famílies d'Hostaleria, que us saludem ben cordialment.

PRESIDENT DE L'ASSOCIACIÓ D'HOSTALERIA

XXV ANIVERSARI DE LA PENYA BARCELONISTA A SANT HILARI

Justament al mateix any dels nostres JJOO vàrem arrencar de nou una de les institucions més importants i antigues del poble, la Penya Barcelonista de Sant Hilari. Com ja recordareu, malhauradament, aquesta penya va restar aturada durant alguns anys, però ara amb el treball d'una nova junta, la recollida de nous socis i, perquè no, amb el fet de tenir un gran equip com el Barça, se li ha donat una nova empenta.

Per a la tarda del diumenge els hilariencs tenim una nova opció per a l'oci, ja que podem fer allò que més ens agrada, anar en grup a l'Estadi. Com també ja sabeu, i al final d'una temporada triomfant, la nostra penya va celebrar el passat dia 3 de juliol el XXVè aniversari de la seva fundació. Es va fer una gran festa de germanor i hi assitiren personalitats tan importants com el vicepresident del Barça Nicolau Casaus i l'ex-jugador César. Tots plegats passàrem un gran dia que

Festa dels 25 anys de la Penya Barcelonista.

sempre recordarem i mai no oblidarem. També els barcelonistes podem estar contents perquè en una plaça tan bonica com la Placeta hi tenim el nostre emblema, l'escut del Barça, al costat de la institució més important de Sant Hilari "Els Nois Alegres".

D'aquesta manera un any més ha acabat una temporada futbolística, la 92-93, que com els Jocs, podem catalogar d'excel·lent.

FOTOS QUE SÓN HISTÒRIA

Vista del que era l'antic Turó d'en Rovira; en primer terme el Molí. (Foto cedida per Ramon Puig).

Festa dels Quintos de l'any 1953. (Foto cedida per Josep Pujol).

Treball a l'antiga Bòvila de la família Basela; a més hi ha en Lluís Cullell i en Josep Rossell. (Foto cedida per en M. Cullell).

Grup de treballadors de l'asserradora de Can Poldo. Són l'avi Verdolet, J. Verdolet, J. Andreu, A. Rossell (?), J. Torras, L. Planas, R. Molas, M. Rossell, J. Roura i Jaume Carreras. (Foto cedida per Jordi Roura).

Exercicis espirituals de l'any 1950, presidits pel rector P. Portell i dirigits per Josep Ma. Cases, avui bisbe de Castelló. Són: M. Sala, C. Fauria, M. Ripoll, A. Pagespetit, R. Garrofa, A. Font, P. Soucheiron, N. Fàbrega, M. Timoneda, R. Timoneda, D. Masó, C. Puig, A. Vila, P. Boix, D. Gros, T. Cano, D. Bayer i C. Casacuberta. (Foto cedida per Conxita Fauria).

El matrimoni del centre de la fotografia són els Srs. Gasch, que a l'any 1930 varen obsequiar el poble de Sant Hilari amb la parella de gegants que encara ara tenim, també hi ha en Ll. Corbera i el seu fill. L'edifici del darrera és a Can Puntí. (Foto cedida per Ramon Puig).

CONCURS LITERARI ESCOLAR

EL PAISATGE HA QUEDAT BEN BLANC

Avui tot ha canviat.

A la vila, no havia passat mai res igual.

En sortir de casa he quedat bocabadada, no sabia què passava, què era allò? Quan he posat el peu a terra, he notat que no era com de costum. Era tou, flonjo, quina gran sensació! Però encara ha estat més gran en tocar aquella catifa, tan banca, tan suau i veure que es desfeia a les mans. El paisatge estava cobert. Llavors ha baixat el pare.

– Pare, què és això?

– Neu, aquesta nit una forta nevada ha caigut al poble. Feia molt de temps que la neu no ens visitava.

És neu; jo mai no he vist res semblant. Ara una gran alegria està dins meu, la neu és... –Però d'aquí a un parell de dies ja no hi serà– ha dit el pare. En un moment l'alegria s'ha esbargit i totes les il·lusions han desaparegut. No! Què estic dient? Totes no, encara no! Em queden dos dies, aniré a buscar els amics i ens ho passarem com mai no ens ho hem passat. Ara l'alegria torna a estar dins meu. M'adono que el temps es desfà com la neu. Doncs cal que l'aprofiti, i ara tinc l'oportunitat a les mans.

MARIA VILAMALA CARMONA
Primer premi de 6è EGB
Col·legi Públic Guilleries

TOT FA OLOR DE PRIMAVERA

És un dia assolellat i clar, surto al carrer i la fresca brisa de primavera em fa voleiar els llargs cabells que m'acaricien la dolça i pàl·lida cara.

Fixo els meus ulls en el cel blau i clar i, per allí, hi passa un vol d'orenetes que, amb els seus crits, inauguren la primavera.

Agafo l'abric i el barret de palla i em dirigeixo a l'interior del bosc. Allí tot és de colors i molt bonic.

La cadernera fa el seu niu a la vella magnoliera i la tulipa exhibeix la seva magnífica corol·la. De sobte, enganxat en un roser hi veig un capell, ja format, del qual en surt una bella i petitona papallona d'un color vermell i groc vistós.

– Hola, com et dius?

La dolça veueta no sé d'on ve, però de seguida m'adono que és la papallona qui parla amb mi.

– Ah! Jo em dic Marta. I tu?

– Jo acabo de néixer i encara no tinc cap nom, si vols me'l pots posar tu.

– Sí, m'agradaria posar-te Susanna: és un nom que sempre m'ha agradat.

– Bé, d'acord, em diré Susanna. Ara si vols em pots ensenyar a volar, perquè jo he sortit del capell i no en sé.

– Jo tampoc no en sé, però miraré d'ensenyar-te'n. Mou les teves ales amunt i avall, sense parar. Molt bé, així! Adéu papallona!

El dia comença a ennegrir-se i el cel queda envaït d'una capa de núvols grisos i sense adonar-me'n comença a ploure.

Jo me'n vaig corrent cap a casa i de lluny se sent l'estrident xiulet del llamp. Les flors tanquen les seves corol·les i els insectes s'amaguen dins dels seus caus.

Des de la finestra de casa meva, contemplo la bella primavera que ha quedat remullada per la tempesta.

MONTSERRAT PUIG MASÓ
Primer Premi de 7è EGB
Col·legi Sant Josep

ENS HEM PERDUT A LA CIUTAT

La foscor s'ha apoderat de la ciutat.

Els últims raigs de sol que il·luminaven les petjades deixades enrera per milers de vianants, s'han mort entre carrers humits i sense destí.

De mica en mica, m'adono que estem soles davant d'un aparador.

El fred se'ns menja el cos. Estem espantades. La meva germana petita es veu confosa i no diu res.

Només alguns fanals que vigilen la nit ens fan companyia. Els carrers estan buits.

Poso la mirada al cel i em fixo en les estrelles, en aquelles petites llumenetes que fan de les tenebres un prat verd i florit, amb flors de tots colors.

Contemplo la ciutat de prop i veig tantes i tantes coses que de dia em passen per alt i, ara, els dono una certa importància.

La meva germana em va fent preguntes que se'm fan difícils de contestar. Sé que l'estic mentint, però ho faig pel seu bé, o potser pel bé de totes dues.

De tant en tant se sent el motor de cotxes que travessen la ciutat a molta velocitat.

Per les canaleres esquerdades de les cases en surt tot d'aigua que llisca vorera avall, com si plorés per les penes vistes durant el dia.

Totes dues, aixoplugades amb el meu abric, quedem adormides, empresonades per la foscor de la nit.

De sobte, noto com uns raigs de sol em besen la cara i mica en mica els meus ulls es van obrint, quan la nit abans van ser tancats pel cansament.

Suaument, sacsejo aquell cos petit que es recolzava a la meva espatlla.

Quedo sorpresa del canvi tan sobtat que ha fet la ciutat. Veig que, lentament, em va ensenyant l'alta cara, coneguda més per tothom.

Ara, no ens queda cap més opció que començar a caminar, i endinsar-nos en la gran ciutat.

Passem per davant de milers de botigues i descobrim moltes cares desconegudes que ens somriuen.

De cop, sense saber com, ens trobem amb un dit enorme i gegantí que ens assenyala i sembla que ens faci culpables d'alguna cosa.

– ¿Anna, qui és aquest home? ¿D'on ha sortit? –pregunta la Núria, encuriosida per l'estàtua.

– És en Colom.

No tenia temps per contestar. Ara, havia de trobar els pares o alguna persona que ens ajudés.

Després d'hores i hores feixugues de caminar, passem per un carrer llarg i ample.

A banda i banda, veiem parades de flors i llibres que atrauen la gent. Més avall, es pot gaudir d'un meravellós espectacle. Al mig d'una rotllana, un home amb la cara enfarinada, com

un ninot de porcellana, demostra a cada moment, les seves habilitats.

A cada banc, hi seuen persones grans, tipes d'estar-se a casa, que fan ganxet o llegeixen simplement el diari.

Cansades de caminar, arribem en una plaça molt gran, feta quasi de coloms, on molts estudiants agafen l'autobús on velletes abrigades amb mantells fets de llana donen menjar a milers de coloms que enlluernen la mirada.

Sobtadament, sentim el soroll d'una botzina a la nostra esquena, que ens crida l'atenció.

Ens girem i veiem dues cares conegudes dins un cotxe que, emocionades i sense saber què dir, ens fan senyals amb les mans: els pares.

La Núria, en veure'ls, s'arrenca a córrer per a abraçar-los.

Tot són llàgrimes!

El que mai no he arribat a entendre és com, de sobte, ens vàrem perdre a la ciutat i, com si res, ens trobem màgicament amb els pares.

El que sí que he descobert, és que la ciutat és una caixa de sorpreses.

ANNA SERRADESANFERM FÀBREGAS
Primer premi de 8è EGB
Col·legi Sant Josep

TINC UN AMIC PALESTÍ

Tornaven a sentir-se els crujixits de les escales de fusta. El pare sempre deia que en un moment o altre s'acabarien ensorrant i que les arreglaria abans que això succeís. No ho va fer. Jo patia perquè sabia que un dels esgraons estava lleugerament esquerdat. Va passat un dia que jugàvem a l'escala. En Roger no parava de saltar sobre una cuca. Saltava amb molta ràbia perquè deia que l'havia picat a la cama. En un dels salts va ser quan la fusta vella i atrotinada es va petar. En Roger es va ruboritzar a l'instant, i jo el vaig agafar tot escridassant-lo perquè li ho havia estat dient tota l'estona.

El pare m'havia parlat de la família que aniria a viure al pis de dalt. Els havia llogat el pis a un preu força assequible. M'havia dit que era una família humil, molt senzilla i estava segur que podríem conviure perfectament. Jo trobava que el pis de dalt no estava en condicins per viure, però no ho vaig dir. Al pare li feia molta il·lusió de llogar-los el pis i no el vaig voler destorbar amb les meves absurdes teories.

Tot el dissabte vaig haver de sentir cops de martell a la paret. El pare era amb els Sluman arreglant el pis. Hi posaven molt d'interès. Era com una mena d'alegria per a ell, li agradava sentir-se útil.

Venien a sopar. La mare s'esforçava molt en fer-lo bé i al final em va dir que li donés un cop de mà amb el pastís. En Roger corria amunt i avall fent anar uns cotxes de plàstic. Va sonar el timbre. Eren quatre. Uno home, una dona i dos nois, un de l'edat d'en Roger i l'altre de la meva. Eren palestins. El color de la seva pell era una mica més fosc que el de la nostra. En entrar a casa, es van aturar davant meu i em van fer una petita reverència, com si fos algú important. L'últim en entrar fou el noi gran. Era molt moreno i tenia els ulls molt foscos. Va ser el que em va quedar segellat a la ment. La seva profunda mirada de tristesa i d'angúnia, una mica temorosa i insegura.

El sopar fou deliciós; realment la mare tenia la mà trencada en això de fer menjars. En Roger jugava amb el germà d'en Joss. Ell era amb mi, a la saleta. Li estava ensenyant la col·lecció de discos de la temporada. Entenia molt bé el català i el parlava sense gaires dificultats. Havia viscut a Canet de Mar, fins ara. M'explicava com els nois de la seva edat els discriminaven. Com havia après a viure fugint de les mirades acusadores de la gent que l'envoltava. Com havien de suportar les diferents amanaces de la gent o les culpes que no tenien. Em deia que més d'un cop havia maleït la seva vida i que havia desitjat no haver nascut sota aquesta creu. Em deia que es sentia com si estigués rodejat d'animals salvatges que l'únic que volien era fer-li mal.

Els seus records l'havien portat a temps de por i odi i en els seus ulls negres es reflectien aquests sentiments, aquest complex d'inferioritat i timidesa.

Per un moment vaig intentar filtrar-me dins la seva pell. Només per un petit moment; però quan vaig sortir dels meus pensaments tenia els ulls negats. No sabia com reaccionar perquè ell m'estava mirant molt fixament, com si volgués descobrir el que pensava.

M'hi vaig acostar i el vaig abraçar. Va ser com una necessitat instantània per sentir-me bé amb mi mateixa. Com si amb aquest gest, volgués esborrar tot el mal que ell sentia al seu interior, com si volgués treure de la seva ment el nostre despreciable comportament. Jo no em vaig sentir millor, però els seus ulls em van mirar somrients, plens de joia, amb una brillantor que mai no he vist en el rostre de ningú. Senzillament se sentia feliç.

MERCÈ RUIZ CARMONA
Primer Premi de Formació Professional

SANTA MARGARIDA DE VALLORS

El dia 6 de setembre de l'any passat tingué lloc la inauguració de les obres de restauració de l'església de Santa Margarida de Vallors.

La denominació més primitiva de Vallors, "Vallis Urcea" suggereix la derivació del llatí "Urceus" o del seu diminutiu "Urceolus" en el significat de vas, de tassa petita, perfectament aplicable a la configuració tancada de la Vall de Santa Margarida o de Vallors. Les primeres notícies històriques de la Vall de Vallors, es troben en dos preceptes concedits els anys 886 i 889 pels reis francs a la Seu de Girona.

La demarcació de la parròquia de Santa Margarida de Vallors, es troba a la part de llevant del terme de Sant Hilari Sacalm, sobrepassant-lo a l'indret de "Can Huix" i "Riudecors de les Penyes". La divisòria entre les parròquies de Sant Hilari i Santa Margarida passa pel torrent que neix a la "Font dels Abeuradors" continuant fins a la riera de Santa Margarida o de Vallors, que travessa a l'indret de "Mas Vidal", "La Masó" i "El Clos" seguint per mitja vaga, fins a trobar l'anterior riera més avall del mas "Vallicrosa" i seguint per l'esmentada riera fins retrobar el terme de Sant Hilari Sacalm.

L'església, però, s'havia anat deteriorant i estava en molt mal estat. S'endegava l'any 1991 una campanya per a la restauració del temple parroquial de Santa Margarida, i féu que es busqués una solució, tant per a coordinar activitats com per a cercar recursos. La crida a la col·laboració feta pel Consell de Pastoral de la parròquia de Sant Hilari, trobà de seguida bona acollença i es començaren ben aviat els treballs de restauració. És per això que, des del mes de novembre de l'any 1991, i pràcticament fins la seva inauguració el 6 de setembre de 1992, s'hi feren les obres de restauració necessàries per tal de deixar-la en tota la seva bellesa original. Per aquestes obres, s'ha comptat amb l'ajut econòmic de l'esmentada parròquia de Sant Hilari, del Departament de Cultura de la Generalitat, conjuntament amb la Diputació de Girona i Bisbat de Vic, la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm, de donatius que, generosament, tothom ha anat fent i de persones que voluntàriament han aportat el seu entusiasme i treball per tal de recuperar aquest lloc ben arrelat a la devoció del nostre poble.

S'ha trobat que la parròquia de Santa Margarida de Vallors existia des de l'any 939. El 14 de juliol de 1183 el bisbe Pere de Redorta, consagrà de nou la nova església. Era aquesta una església de tres absis dedicats a Santa Margarida, Santa Maria i Santa Magdalena, segons consta en l'acta de consagració.

Entre els anys 1680 i 1743 es va renovar l'antic temple del segle XII amb la construcció d'una façana nova –podem veure encara ara a la part de llevant l'antic portal romànic– ampliació de capelles laterals, construcció d'una sagristia i presbiteri i d'un campanar sobre la façana.

Inauguració de les obres a Sta. Margarida.

No és estrany, doncs, que el diumenge dia 6 de setembre unes 800 persones s'hi apleguessin per a celebrar-hi l'eucaristia i participar així de la inauguració de les obres. Va presidir l'acte Mn. Enric Vives de la Cortada, ecònom del Bisbat, juntament amb Mn. Joan Tuneu, rector de Sant Hilari i de Santa Margarida, i Mn. Antoni Pladevall.

La celebració de l'eucaristia es va cloure amb el cant del Virolai a càrrec de la Coral Mixta "Els Nois Alegres", que varen tenir cura dels cants.

A continuació, fou descoberta una placa commemorativa de l'acte, amb l'assistència d'autoritats civils.

Dinar de germanor, gresca i el diàleg entre la gent, varen arrodonir un dia de festa i joia que perdurarà segur en el record de tothom.

Darrerament s'ha dut a terme la restauració de l'antiga rectoria. La casa estava molt ferida per la llarga caminada dels anys, però convidava a restaurar-la per tal de posar-la al servei de les activitats pastorals. Que serveixi i s'utilitzi per a molts anys!

Santa Margarida de Vallors és ara un lloc bonic recuperat per la devoció i pregària amb la col·laboració, l'esforç i el treball de la gent. Felicitem-nos-en.

JOAQUIM GIBERT I ROVIRA

LES NOVES CARROSSES DELS TRES REIS

Després de molts anys d'haver-se construït la primera cavalcada de Reis, s'han anat fent renovacions cada any, però mai no se n'havia atès una renovació total com enguany.

L'Ajuntament de Sant Hilari, amb ganes de promocionar la festa dels Tres Reis, com una festa d'hivern dedicada als infants, va proposar-me construir una digna cavalcada. Després de moltes hores de dedicació, he arribat a la decisió de fer tres carroces, una per a cada Rei, a fi d'allargar una mica més la comitiva i donar més espai a la mainada per evitar aglomeracions.

Penso que així s'aconseguirà una bona vesprada d'alegria per als infants, que ben bé s'ho mereixen.

JOSEP Ma. XANDRI

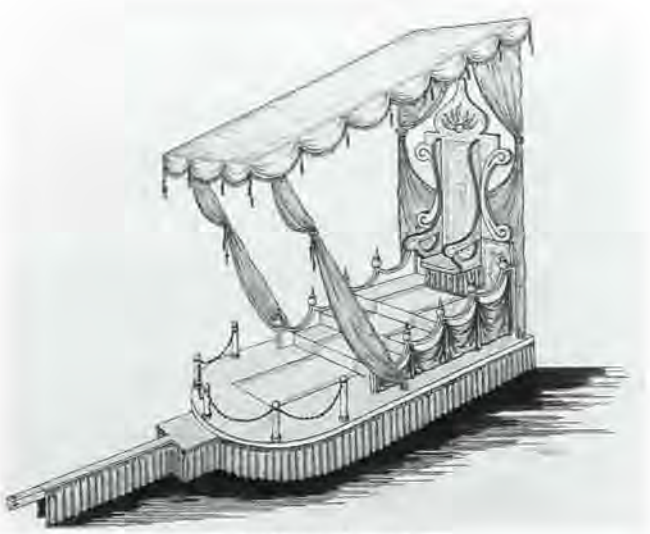

Rei Blanc "Melcior".

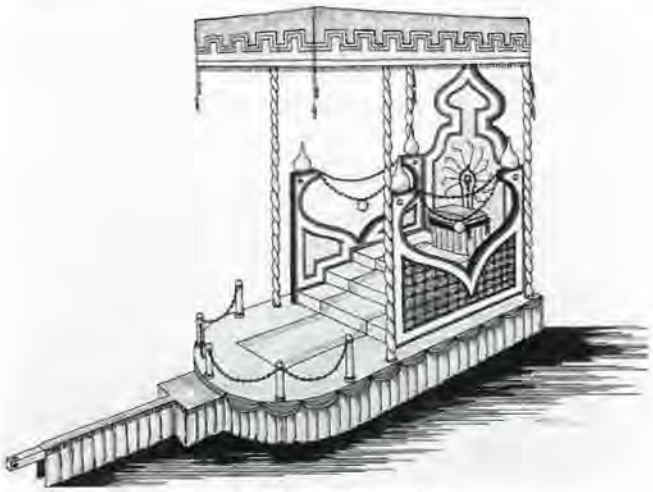

Rei Negre "Baltasar".

Rei Ros "Gaspar".

ANY EUROPEU DE LES PERSONES GRANS I DE LA SOLIDARITAT ENTRE LES GENERACIONS

Aquestes commemoracions a vegades arriben als pobles molt minimitzades, però de les teories i conclusions sempre se'n pot treure profit. Així quan ha sorgit la idea la joventut i els col·lectius locals a la tercera edat ens sembla molt lloable, perquè vol dir treballar de conjunt per a fer quelcom pel poble i per ajudar els altres.

Hem de posar per la nostra part la prudència, la reflexió i l'encert a l'hora de participar en les activitats que es van fent. Es va fer el 47è Homenatge a la Vellesa el 24 de juny en el qual hi assistiren 97 avis de més de 70 anys i es lliuraren 14 pergamins a persones grans de més de 90 anys, el certamen literari escolar que amb el tema "Avis, teniu una experiència i una saviesa que cal compartir" convocà els alumnes de les escoles locals que hi participaren amb treballs molt acurats.

El que interessa és participar, ara més que mai, ja que s'ha demostrat que les persones en general arriben grans amb un millor estat de salut. Tenim en funcionament uns cursets d'artesania -pintura sobre teixit- i cada any a finals de juliol s'exposen els treballs realitzats durant el curs. Per Nadal s'exposaren els diorames d'en Joaquim Planas, que varen ser visitats per més de quatre-centes persones.

Dintre el capítol d'activitats hi ha els balls amb música en directe i amb cassettes, els dinars del casal, que ja han agafat carta de naturalesa. Vinculat amb aquest últim apartat, hem de posar de relleu i destacar les obres que s'estan realitzant per part de l'Ajuntament i que són la construcció de l'escala d'emergència a no tardar i la realitat de la nova cuina del casal que ja s'ha inaugurat.

Hi ha persones que han arribat a la jubilació i han descobert que tenen capacitat per ajudar i això hauria de permetre arribar al voluntariat, del que tant es parla darrerament; caldria que sortís gent que fes tasques socials i tothom es podria considerar satisfet d'haver aconseguit fites importants.

EL PATRONAT

ACTES RELIGIOSOS

DIJOUS, dia 26

Tarda, a 2/4 de 7: Repic de campanes per anunciar la Festa Major.

DIVENDRES, dia 27

Matí, a les 12: MISSA SOLEMNE CONCELEBRADA. Farà l'homilia Mn. Joan Coma i Colomé, Rector de Sant Vicenç d'Espinelves. Els cants aniran a càrrec de la coral mixta "Els Nois Alegres".

DIVENDRES, dia 28

Tarda, a les 8: Missa Solemnitzada d'Acció de Gràcies aplicada a intenció del poble.

DIUMENGE, dia 29

Matí, a les 12: Missa Solemne en commemoració del martiri de Sant Joan Baptista, Copatró de la Parròquia. Cuidaran dels cants la coral parroquial. Les altres misses seran: a les 9 del matí i a les 8 de la tarda.

ACTES POPULARS

DIJOUS, dia 26

Tarda, a 2/4 de 7: Al Cinema Catalunya actuació de *TERRA NOSTRA*. Música i cançons tradicionals catalanes (acte patrocinat per FONT VELLA). A la mitja part farà el pregó de les Festes 1993 el senyor Joan Domènech i Moner, docent, periodista i historiador. Seguidament hi haurà el lliurament de premis del Concurs de Cartells per la portada del Programa de Festes i lliurament del trofeu al ciclista local que en el XIII Gran Premi Generalitat de Catalunya organitzat a Sant Hilari Sacalm va obtenir el 5è lloc de la seva categoria. A continuació la Coral *"ELS NOIS ALEGRES"* cantarà unes cançons i clourà l'acte *"TERRA NOSTRA"*.

Nit, a 2/4 d'11: Sortida de l'Ajuntament del Corre-foc – Espectacle "Foc" amb el grup *TRASTÒBOLIS-TEATRE* que farà recorregut pels principals carrers i places de la vila.

NOTA: Es prega no deixar cotxes aparcats i tapar les finestres dels habitatges amb cartrons en els següents carrers: Rectoria, St. Benet, Vic, pl. Església, Josep Ximeno, pl. Gravalosa i pl. Moragues.

Seguidament **BALL** a la plaça Josep Moragues amb el conjunt *"ZEPPELIN"* (acte patrocinat per FONT VELLA). A la mitja part actuació del grup local *"MITJA ESTRELLA"*.

DIVENDRES, dia 27

Matí a 2/4 de 12: Cercavila amb el grup *GOG I MAGOG* que anirà acompanyat pels Gegants i Capgrossos de Sant Hilari i a continuació a la plaça Jacint Verdaguer actuació del grup **SAC DE GEMECS** amb "AVUI ÉS FESTA" (acte patrocinat per FONT VELLA).

Tarda a les 5: Al camp de tir de Sant Hilari, **GRAN TIRADA LOCAL AL PLAT.**

A 2/4 DE 6: CONCERT DE FESTA MAJOR al pavelló d'esports amb l'orquestra *MARAVELLA*.

A les 7: AUDICIÓ DE SARDANES per la Cobla Genisenca a la plaça Jacint Verdaguer. La segona serà la del **Ball de Gegants.**
Al Camp de futbol: Partit de futbol base.

A les 8: Gran partit de futbol: Club Esportiu Farnés – 1a Regional
Club Esportiu St. Hilari – 2a Regional.
Presentació de l'equip de la temporada 93-94.

Nit a 2/4 de 12: GRAN BALL DE FESTA MAJOR al pavelló d'esports amb l'orquestra *MARAVELLA* i el conjunt *CIMARRON*.

DISSABTE, dia 28

Durant els dies 28 i 29 hi haurà una Fira de Mostres de tradicions Populars Catalanes a la plaça Dr. Gravalosa, organitzat pel grup divulgatiu de Tradicions Populars.

Matí a les 11: A la plaça Dr. Gravalosa actuació del grup *"LA FAMÍLIA XIU XIU"* amb l'espectacle *"TITELLES A LA CARPA"*. Hi haurà vàries representacions durant el matí (acte patrocinat per FONT VELLA).

Matí a les 12: AUDICIÓ DE SARDANES per la cobla Genisenca al passeig Font Vella.

Tarda a les 3: BAIXADA DE CARRETONS. Programes a part.

Tarda a 2/4 de 8: CONCERT DE FESTA MAJOR al pavelló d'esports amb l'orquestra: *"GILLES PELLEGRINI ORCHESTRA"*.

Nit a 2/4 de 12: GRAN BALL DE FESTA MAJOR amb l'orquestra *"GILLES PELLEGRINI"* i el conjunt *ETIQUETA NEGRA*. En acabar el ball es "trencarà el cuc".

Matinada a les 6: BALL DE L'ESCUMA amb les *XARANGUES* a la plaça Josep Moragues. (Acte patrocinat per FONT VELLA).

DIUMENGE, dia 29

Matí a 2/4 de 12: FESTA DE L'ESCUMA amb el grup *LA SARAGATA*. Es farà a la plaça Josep Moragues. Cal que la gent vagi degudament vestida per a l'ocasió. (Acte patrocinat per FONT VELLA).

Tarda a les 7. AUDICIÓ DE SARDANES per la Cobla GENISENCA a la plaça Josep Moragues. La segona serà la del **Ball dels Gegants.**

Nit a 2/4 d'11: CASTELL DE FOCS ARTIFICIALS al camp de futbol, a càrrec de *PIROTÈCNIA EL DRAC* (acte patrocinat per FONTDOR).
A continuació a la plaça Dr. Gravalosa **CANTADA D'HAVANERES** amb el grup *BERGANTÍ*. Hi haurà ROM CREMAT per a tothom.
Les **XARANGUES** passaran pels carrers i places de la vila durant tots els dies de la Festa Major.

NOTES:

A partir del dia 16, a les 9 del matí, es podran reservar taules per a les sessions de Ball al pavelló. Caldrà anar a l'Ajuntament.
Venda d'entrades anticipades a l'Ajuntament o a l'Oficina de Turisme.
PREU ENTRADA ANTICIPADA: 1.100 ptes.
PREU ENTRADA TAQUILLES: 1.300 ptes.

EXPOSICIONS:

Durant els dies de la Festa estaran exposats al Saló de Sessions els treballs presentats al concurs per a la portada del Programa de Festes-93.

EXPOSICIÓ DE SERPS VERINOSES I ANIMALS EXÒTICS. A les Sales del Museu Guilleries, del 26 d'agost a l'1 de setembre.

Dies 27, 28 i 29 *EXPOSICIÓ DE BRODATS FETS A MÀ* pels alumnes de 7 a 14 anys de Maria Roquet.

Del 21 d'agost al 5 de setembre *MOSTRA D'ART* –Exposició de pintura– a l'edifici del balneari de la Font Picant. Hi haurà obres de prestigiosos artistes i també de professors i alumnes del centre Fundació Font Picant.
S'obrirà l'exposició amb un vernissage i es podrà visitar totes les tardes dels dies esmentats.
A la biblioteca de la Caixa, hi haurà una exposició de dibuixos de 19 al 25 d'agost dels joves locals: Isabel Serrano, Montserrat Puig i Carles Juvanteny. Exposició d'olis d'Enriqueta Calvet del 26 al 31 d'agost.

Dimecres 25 d'agost a les 19,30 *CONFERÈNCIA* sobre els diferents animals verinosos que hi ha a Catalunya (escurçons, antròpods i animals marins). També es parlarà del tractament en cas de picades i mossegades dels esmentats animals.

El dia 26 d'agost a les 12 i a l'edifici de l'antic balneari de la Font Picant es farà la clausura dels cursos FIP-92. Es lliuraran diplomes i es farà la presentació del "Programa Formatiu-93 de la Fundació i el Departament de Treball". Hi seran presents autoritats del Departament de Treball, de Benestar Social, de l'Ajuntament i del Patronat de la Fundació.

Els organitzadors es reserven el dret de modificar el present programa si causes imprevistes ho motivessin.

Patrocina: AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM.

Organitza: ÀREA DE CULTURA I FESTES DE L'AJUNTAMENT.

RESUM DE L'ANY

En Quim Vila rep el premi.

Ball de Festa Major.

Trobada de gegants.

Festa dels 25 anys de la Penya Barcelonista.

1992

AGOST

- Festa de l'estiuejant.
- II Campionat de botifarra "Granja Tívoli", amb les parelles: A. Piniella – J. Buixalleu, primers.
  J. Torras – E. Moré, segons, com a guanyadors.
- Homenatge al mestre Morera amb un recital de Montserrat Aparicio, acompanyada per Andrés Mamfero en el 50è aniversari de la mort. Dins els actes del XV Festival Internacional de Música.
- Diferents sortides organitzades des de l'Oficina de Turisme.
- Festa dels "Quintos-92". Orquestra Vila de Blanes.
- Festa del Grup Sardanista, amb el conjunt "Platja Brava". Sardanes l'endemà per la Cobla Genissenca.
- Sangtraït, Barri Baix, i Tots Sants, en la Setmana de la Joventut. Concert de Rock al camp de futbol.
- Perruqueria-Boutique Glòria. Gran nit de moda. Grup de Ball de Sílvia Córdoba.
- Exhibició de doma espanyola pel Club Cavallístic St. Hilari. Els nens varen poder passejar a cavall després de la demostració.
- Inauguració de l'enllumenat del campanar a la mitja part d'una audició de sardanes.
- Concert del guitarrista C. Trepat, en el XVè Festival Internacional de Música, amb temes de Tàrrega, Villalobos, Sons i Aguado.
- Exposicions a la Biblioteca de la Caixa de Marià Climent i Josep Ramon Solà, olis i Sílvia Caball, tapissos.
- 33è Concurs de tallada de troncs al camp de futbol.
- Presentació del C.E. Sant Hilari. Canaleta n'és l'entrenador i Ramon Masferrer el president.
- Comencen les obres de l'Eix Transversal a la zona d'Osona.

Festa Major 92

- Pregó de les festes amb el President de la Diputació, Il·lm. Sr. Josep Arnau i Figuerola.
- Actuació "d'Els Trobadors", amb Dolors Laffite i A. Encines.
- Correfoc i festa amb els grups "Trastòbolis-teatre" i Zeppelin.
- Sardanes i ball dels Gegants amb la Genisenca.
- Gran ball de Festa Major amb l'orquestra MARAVELLA i el grup ROLLS.
- Fira de mostres de Tradicions Populars Catalanes.
- Baixada de carretons.
- Gran ball amb l'orquestra "Gran Gala" i el conjunt APACHE.
- Ball de l'escuma.
- Xarangues pels carrers i places de la vila.
- Festa de l'escuma, castell de focs d'artifici i cantada d'havaneres.

SETEMBRE

- Diada de Catalunya; Homenatge al General Moragues, ofrena floral i sardanes.
- A partir del 21, s'obre la matrícula dels cursos de català per adults que tenen lloc al Casal dels Avis.
- A Santa Margarida de Vallors, inauguració de la restauració de l'església. Cantada dels "Nois Alegres", dinar de germanor i ball.
- Aplec a Vallclara, missa i berenar de pa i mel.
- A l'hotel Ripoll, exposició d'obres tridimensionals de Mercè García.
- 100 km en bicicleta per les Guilleries, organitzat per Ça-Calm Exprés.
- Festa Major de Joanet.
- Inici del campionat de futbol de 3a Regional contra el Santjoanenc, 0-0.
- Festa Major del Pla de les Arenes, amb ball als Cortals i a Mascullel. Missa a la Talleda.
- Una pàgina al Punt Diari pel grup local còmic "Mitja-Estrella", en X. Pagès i en J. Solà.

OCTUBRE

- Motocros de Sant Hilari, als Cortals, amb triomfs d'A. Vila i X. Colomé. Prova puntuable pel campionat provincial.
- Inauguració de l'escola de Belles Arts. Dibuix artístic, dibuix tècnic i pintura clàssica.
- Festa de la gent del Bosc, organitzada per la Cambra Agrícola local ADF i L'AFA, en honor de Sant Francesc d'Assís. Dinar de germanor i diferents actes.
- Joaquim Fàbregas Navarro, de 42 anys, ordenat sacerdot el dia 12 d'octubre de mans del bisbe Josep Ma. Guix. Fa la seva tasca pastoral a Sta. Maria d'Igualada.
- Inauguració de la restauració de la façana de l'església parroquial.
- Jornades Gastronòmiques de cuina de muntanya, octubre-novembre, "Els fogons a la Tardor", organitzades per l'Associació d'Hotelers de St. Hilari Sacalm.
- Salves en honor de Lluís Companys, a les 6 del matí, a la Pl. General Moragues, per part d'ERC.
- Taller de cuina de tardor al Col·legi Públic Guilleries, coincidint amb la mostra Gastronòmica i castanyada.
- Canvi d'entrenador del C.E. Hilarienc. En F. Beulas substitueix en P. Canaleta.
- Participació dels bosquerols de Sant Hilari a la Mostra Catalana del bosc i l'Aprofitament Forestal, a Santa Coloma; triomf d'en Ramon Recasens en la tallada de troncs.
- Conferència sobre el tractat de Maastrich.
  Bandes de música alemanyes fan una cercavila pel poble.
  L'APF del Col·legi Sant Josep, inaugura la temporada de cinema al Cinema Catalunya.
- Sardanes a la plaça Jacint Verdaguer, per la cobla Genisenca, organitzat pel Grup Sardanista Sant Hilari.
- Festa Major a Sant Miquel de Cladells; ball i concurs de cantaires aficionats.
- Inauguració de l'escola d'adults, amb cursos de graduat escolar, formació bàsica, català, tall i confecció, comptabilitat i anglès.

NOVEMBRE

- Rally Catalunya-Costa Brava, puntuable pel campionat del món.
- 4a Marxa "Camins de les Guilleries", organitzada per Ça-Calm Exprés.
- Canvi del vehicle funerari de Sant Hilari.
- Audició de sardanes per la Flama de Farners, a la Plaça del General Moragues.
- Modificació del Pla General de la població i proposta de creació de quatre vials de circumval·lació.
- V volada d'estels organitzada per Ça-Calm Exprés.
- "Els fogons de la tardor", jornades gastronòmiques per l'Associació d'Hostaleria.
- L'agrupament escolta "Als quatre vents" fa una recollida de joguines pels nens necessitats.
- Exposició de bolets a càrrec de l'Escola de la Natura.
- Concert de música catalana per la cobla Cadaqués a l'església parroquial organitzat pel Grup Sardanista de Sant Hilari.
- Festa dels treballadors de Font Vella, amb esports, titelles i dinar de germanor.
- Sardanes a la pl. General Moragues, per la cobla Genisenca.
- Castanyada als Col·legis d'EGB del poble, al casal dels avis i a Joanet.

DESEMBRE

- 6è premi per perruqueria Glòria, en el II Trofeu Ciutat de Barcelona; la model era Rosanna.
- Els partits de l'oposició presenten alternatives al Pla General d'ordenació urbana.
- Oferta turística del Consell Comarcal de la Selva, sobre el futur turístic de la comarca.
- Pessebre vivent a càrrec de l'Agrupació Escolta "Als quatre vents".
- Il·luminació nadalenca de carrers i places de la vila i dels arbres de la Placeta.
- El grup de teatre "Els Nois Alegres" varen representar l'obra "Un pagès de Barcelona".
- Un grup d'excursionistes locals va col·locar el tradicional pessebre a Sant Miquel de les Formigues.
- Surt al carrer el primer número de "Pàgines d'Informació Municipal".
- Festival de Nadal dels alumnes del Col·legi Sant Josep sobre la història de la música.
- Sardanes a la pl. Josep Moragues, per la cobla Genisenca.
- Concert de Nadal amb els "Petits Cantaires" i el Grup Instrumental de l'Escola de Música de Sant Hilari – Arbúcies.
- La coral "Els Nois Alegres" canten la "Missa Pontificalis" a la missa del Gall.
- Exposició de felicitacions i treballs manuals de les escoles d'EGB de la població a l'escola de Belles Arts.
- Butlletí de la parròquia i del Col·legi Sant Josep.

Guanyadors III concurs fotografia Col·legi St. Josep.

Festa dels avis.

Aplec de Santa Margarida.

Demostració de Wing-Tsun.

Titelles a la Placeta.

Fira artesanal.

Festa de Carnestoltes.

Concert de Tots Sants, Cobla Cadaqués.

1993

GENER

- Recollida de cartes per part del Carter Reial.
- Cavalcada dels Reis amb acompanyament de la cobla Genisenca.
- Actuació de la coral "Els Nois Alegres", al Casal dels Avis.
- Festa de Sant Hilari i Sant Antoni. Concentració de cavalls, misssa, cercavila i sardanes per la "Flama de Farners".
- Es continuen les millores en la carretera d'Anglès a Sant Hilari que proposa l'Ajuntament.
- Campionat estatal de paintball a la Fàbrega, amb triomf dels Wild Boys.
- S'està treballant en el tram de l'eix transversal entre Santa Coloma i Vilobí.
- L'Ajuntament cedeix els terrenys al departament d'Ensenyament per a la construcció del nou Institut d'Estudis Secundaris (IES). Són 8.417 m^2 ubicats al c/ Joan Serras, 21.
- Exposició "Coneguem la comarca de la Selva", "El mar, la muntanya, la plana", al saló de sessions. Organitzat pel Consell Comarcal.
- Ester Elies campiona provincial aleví de cros a Banyoles i 5a a la final de Catalunya a Santa Coloma de Gramanet.
- Festa dels matrimonis que celebren els 25 i 50 anys del seu casament.

FEBRER

- Festa de Carnestoltes, amb en Pitu Carnestoltes, grup Ball del Fanalet, xocolatada, El Tranvia Blanc, ball amb el conjunt Rolls i amb els Grallers de Sant Bartomeu. Cercavila i carnaval infantil.
- Dijous llarder als centres escolars.
- Nova publicació de "Pàgines d'informació municipal", el segon número.
- Forta nevada de més de 40 cm de gruix.
- Festa de la Candelera. Trobada dels batejats al llarg de l'any 92 i els seus pares i padrins.

MARÇ

- Divendres, 19, a les 10 del vespre, reunió informativa a càrrec d'Antoni Bardera per tractar l'objecció de consciència. Organitza la Coordinadora de jovent de la Parròquia.
- Diumenge, 28. XIX Competició de cants d'ocells, organitzada per la Societat Esportiva d'Ocellaires.
- Setmana esportivo-cultural del Col·legi Sant Josep, amb competicions esportives, bicicletada, conferències, etc.
- Sardanes a la Pl. de l'Església, per la cobla Genisenca.
- Acapte de sang, organitzat per la Germandat de Donadors.

ABRIL

- Via-crucis vivent de Sant Hilari. Millores de llum i so, però va ploure. II fira de productes artesanals al passeig de la Font Vella.
- Pep Permanyer guanya la primera prova del trofeu Caixa de Girona de BTT a Sant Feliu de Guíxols.
- Júlia Gol guanya el primer premi del concurs literari "Lloret, el meu poble", per a majors de 19 anys.
  Girona de BTT a Sant Feliu de Guíxols.
- Troben una bomba de la Guerra Civil en un moviment de terres.
- Participació dels gegants a Maçanet.
- XXV Campionat d'Arada a Girona amb la participació de Talladors de troncs d'aquí.
- Guillem de Pallejà, candidat al Senat per la coalició Els Verds a Girona.
- Concert de sardanes per la cobla Ciutat de Girona. Dissabte 24 d'abril al cinema Catalunya (organitza el Grup Sardanista i l'Ajuntament).
- Jaume Cuadres, com a suplent, a les llistes d'ERC per Girona al Congrés dels Diputats.
- Concurs de pesca al Ter, organitzat per la societat La Gorga.
- Campionat de recorregut de caça. 1r classificat en Josep Roura Tornés, d'aquí.
- Sant Jordi, festa del llibre i de la rosa. Titelles NAIP i actuació musical "Toni-Montse".
- L'escola de la natura Guilleries present al III Saló de l'Ensenyament de Barcelona.
- Visita pastoral del bisbe de Vic Josep Ma. Guix.
- Cantada de caramelles amb "Els Nois Alegres" i els "Petits Cantaires".
- Aplec Parroquial a Joanet, amb sardanes
- Titelles al cinema Catalunya, amb el grup NAIP.
- Cantada la nit de Pasqua al pati de la Casa de la Vila amb els "Nois Alegres" en motiu del dissabte de Glòria.
- II mostra fotogràfica d'autors hilariencs.

MAIG

- Els gegants de Sant Hilari a Hostalrich, amb la participació de 15 parelles més.
- El Col·legi Sant Josep obté el 1r premi de Trànsit a nivell de província, i el 3r autonòmic.
- Inauguració d'un parc d'esbarjo infantil escandinau a Sant Hilari.
- V Concurs d'escalada al Pont Gran, organitzat per Ça-Calm Exprés.
- I Concurs de pesca infantil i juvenil i III per a grans, al pantà de Susqueda. Organitza l'associació La Gorga.
- Curset de sardanes divendres al vespre i dissabte a la tarda, organitzat pel grup Sardanista.
- Gran premi ciclista de la Generalitat, amb Jani Kerbha de la CEI com a guanyador. Sortida i arribada a Sant Hilari amb un total de 110 Km que va fer en 3 H 05' 40''.
- I cursa de 100 Km en mountain-bike, organitzat per Ça-Calm Exprés.
- Inauguració del tram Santa Coloma-Vilobí de l'Eix Transversal.
- Canvi en ERC, Jaume Cuadres substitueix en Marcel Rigalós. Carme Capdevila és el nou portaveu.
- A partir del 6 de maig i durant tres mesos, curset de ball de saló, a càrrec del professor Ramon de Can Toni, al pavelló d'esports, organitzat per l'Àrea de Festes de l'Ajuntament.
- 8 de maig. S'inicia el curset de sardanes amb dos grups: un de 6 a 11 anys i l'altre de 12 en endavant. Organitza el grup Sardanista Sant Hilari.
- Concert per l'orquestra de Cambra de l'Empordà. Premi nacional de música 1992 organitzat pels Amics de la Música i l'Ajuntament.
- XII Gran Premi ciclista Generalitat de Catalunya. Cursa per aficionats, organitzat per la Unió Ciclista Igualadina; hi col·labora el Club Ciclista Sant Hilari.
- Audició de sardanes a les 12 del migdia, a la Pl. General Moragues, per la cobla Genisenca.
- Publicació de "L'Exprés de Ça-Calm Exprés".
- Permanyé queda subcampió de la combinada en el campionat català de BTT.
- II bicicletada del Col·legi Sant Josep, que s'havia ajornat per la pluja.
- Celebració del XVII Concurs literari escolar local.
- Fogarons de Sant Isidre.
- Trobada de la Coral "Els Petits Cantaires" a Cervera.
- L'infantil del C.E. Sant Hilari va quedar campió del seu grup.
- Festa del XV aniversari dels "Petits Cantaires" i de l'agrupament Escolta "Als quatre vents".
- Tradicional aplec a la Roca d'en Pla del dilluns de Pasqua.

JUNY

- S'aprova el pressupost de Sant Hilari de l'any 1993, per un import de 354 milions.
- III Concurs local de fotografia organitzat pel Col·legi Sant Josep. Primer premi per M. Sánchez.
- El Sant Hilari guanya la tercera tirada puntuable pel gran premi de la Regularitat de tir al plat de Palafrugell, amb 73 encerts de 75 plats.
- Desena marxa a peu amb 250 participants, organitzada pels fondistes de Sant Hilari.
- 47è homenatge a la vellesa. Cantada dels Petits Cantaires i "Els Nois Alegres". Dinar de germanor. Distinció a 14 hilariencs pels seus 90 anys. Certamen literari escolar local.
- Aplec a l'ermita del Pedró, amb arrossada i sardanes.
- Nit de Rock als Campaments.
- Jornades Gastronòmiques als hotels i fondes que formen part de l'Associació local d'hosteleria.
- Actuació de la banda musical anglesa Simson-Grup, a la Plaça General Moragues.
- Festa Major de Sant Joan:
  dia 23: atletes locals recullen *la flama del Canigó* per encendre el foc de Sant Joan.
  A la nit, revetlla amb el Conjunt "Chapó" i foc de Sant Joan (prop del mercat).
  Dia 24: concentració de gegants. A les 6, sardanes per la cobla Genisenca.
- Eleccions Generals el dia 6 de juny, amb el triomf de CiU.
- Mostra de teatre infantil amb grups de col·legis de la localitat i d'altres pobles de la Selva.
- Revetlla i foc de Sant Joan amb el grup "Clan".
- Presència del grup Sardanista Sant Hilari a l'aplec de Núria amb motiu dels 25 anys de l'Agrupació d'Aplecs de les comarques gironines.
- Festa de fi de curs dels col·legis d'EGB de la localitat, amb danses, bicicletada, dinar de germanor, sardanes i més coses.
- Festival de Rock als campaments amb els grups: Inaudits i "Santa Penjada".
- Butlletí del Col·legi Sant Josep.
- Repoblació de truites a la riera de la Font Picant, feta per la mainada a través del Consell Comarcal.
- Lliurament de premis del XVII Concurs Literari Escolar Local.
- Festa del Donant de la Comarca de la Selva, a la veïna població d'Osor, amb arrossada i sardanes entre altres coses.

Parc infantil de tràfic.

Pins sobre Sant Hilari.

Carretera d'Osor.

El C. de Tennis Sant Hilari fa 10 anys.

Colònies a Joanet.

Nova cuina al casal.

Nova façana de l'Església.

JULIOL

- XXVè aniversari de la fundació de la Penya Barcelonista. Diferents celebracions, futbol i sopar de germanor. Edició d'un butlletí en motiu de la inauguració.
- Festa de Sant Cristòfol. Concurs de guarniment de cotxes, sardanes i ball amb l'Amoga.
- Festa del Barri del Pla del campaner. Cursa mundial d'ànecs. Ball amb en Toni Miralpeix.
- Al cinema Catalunya "El último Mohicano", "Robin Hood" i "Solo en casa 2".
- Sardanes cada dijous per la cobla Genisenca.
- Festa popular al barri de l'Hospital amb el grup de P. Vila.
- Concert de Rock als campaments amb els grups locals: "Inaudits" i "Santa Penjada".
- Sardanes a l'església de Santa Margarida.
- XVi Festival internacional de Música:
  "Concert d'intèrprets locals" amb Dolors Vidal, E. Ruiz, Sílvia Brugués, Neus Cuberta, J. Riumalló, coral "Amethysta" i coral Mixta "Els Nois Alegres".
- Festa Popular al barri del Petrinxo.
- Concert de Rock amb el grup "Inaudits"
- Conferència sobre "El món de la màgia negra", per Hari P. Romaní.
- Ball-concert al Pavelló amb "La Salseta del Poble Sec".
- Concert de Rock als campaments amb els grups locals: "Inaudits" i "Santa Penjada".
- Xerrada col·loqui sobre la Sida de cara al jovent, pel personal sanitari del CAP.
- Exposició de treballs d'artesania fets pels avis del casal.
- Exposició de quadres de flors premsades de Ma. Isabel Toda a la biblioteca.
- Parc infantil de trànsit als afores del pavelló d'esports.
- Exposició de dibuixos a l'hotel Ripoll.
- Festa Major de Santa Creu d'Horta el dia de Sant Jaume.
- Colònies escolars parroquials a la llar de Joanet.
- Convocatòria del Concurs de Cartells per a la portada del programa de festes-93.
- En Pep Permanyé, junt amb el seu company Ramon Estiu, fa el cim de Nanga Parbat de 8.125 el dia 30 de juliol; és el tercer vuit-mil que aconsegueix.

AGOST

- Concurs de Tallada de troncs al camp d'esports.
- XVI Festival internacional de Música: **Cicle de Promoció de joves professionals.**
- **Solistes d'instruments polifònics**
  - Vladislav Olexenko
  - Sergi Alpiste
  - Albert Giménez
- **Grups instrumentals**
  - Trio Novalis: A. Ruiz, O. Lanza, L. Iglesias
  - Queentet: I. Guàrdia, Q. Roca, E. Sedó, E. Valls, D. Chico
- **Solistes de Cant**
  - A. Comas, tenor
  - C. Puig, piano
  - C. Gardia, soprano
- **Orquestra de Cambra de Barcelona**
  - Exposicions a la biblioteca de La Caixa:
  - Josep Bau, Pintura a l'oli.
  - Marià Climent. XVa exposició d'olis a Sant Hilari.
  - Dibuixos de Isabel Serrano, Montse Puig i Carles Juvanteny.
  - Enriqueta Calvet, olis.
- Festa dels quintos al Club Villaret, amb l'orquestra Flama de Farners. Elecció de Miss Quintos.
- Festa de l'Estiuejant. Cafè-concert i altres actes.
- Festes populars als barris del Petrinxo, del Serrat i plaça del Dr. Robert.
- Curset de dansa al pavelló.
- Sardanes a la plaça Verdaguer per la Principal d'Amsterdam.
- XXXIV Tallada de troncs i demostració d'arts i oficis bosquerols al camp de futbol.
  Triomf dels germans Lloveras, de Llagostera.
- El grup de teatre "Els Nois Alegres" representa "Un pagès a Barcelona".
- Presentació del C.E. Sant Hilari en la seva singladura per la 2a Regional. En Manolo Valle n'és el nou entrenador.

CERTAMEN LITERARI ESCOLAR DEL CASAL DELS AVIS

Curset d'artesania i manualitats al Casal dels Avis.

Des de fa dos o tres anys els alumnes dels centres escolars de la població realitzen uns escrits que tenen com a tema de fons els avis. No es tracta de cap concurs entre escoles, ja que un cop els responsables d'organitzar la festa d'homenatge a la vellesa han designat un tema, els nens i nenes comencen a treballar. De cada centre es trien uns quants treballs i posteriorment una junta n'escull els que creu millors de cada escola.

Enguany el tema era: "Avis, teniu una saviesa i una experiència que cal compartir". Aquí en teniu els treballs.

- Va Cristina, acaba't l'esmorzar!

- Ostres! Tinc unes ganes de ser gran per a poder triar el que vull menjar!

- I ara! Què dius! Tant de bo, jo, als meus 68 anys, pogués tornar a ser jove!

Va, si t'acabes l'esmorzar, t'explicaré històries de la meva joventut.

Vaig acabar-me l'esmorzar i vaig assentar-me al costat de l'avi Jacint perquè m'expliqués per tot el que ell havia passat.

- Jo de jovenet era molt eixerit. El meu avi em feia treballar molt i molt a la teva edat, però me l'estimava també molt.

Jo treballava al camp i només vaig poder anar tres anys a l'escola. Recordo que un dia, la meva mare es va posar malalta i jo vaig deixar d'anar al "cole", feia... com se'n diu ara... a sí! campana! Feia campana per anar a treballar al camp en comptes d'ella i quan se'n va adonar...

- I la guerra, avi?

- Uf, la guerra! Quins anys aquells!

Quan ens vàrem allistar vam haver de dir adéu a la família i marxar corrents a lluitar.

També recordo que la meva dona, la teva àvia, va plorar molt per mi, perquè no va rebre notícies meves.

- Quins temps, avi!

- De tota manera, d'abans fins ara tot ha canviat molt, i la gent valora els avis com a... com se'n diu ara... a sí! carrosses i, és clar, no se'ns valora bé.

- Jo sí avi! Penso que vosaltres, els avis, sou fantàstics. Heu hagut de fer moltes coses en aquesta vida que nosaltres no haurem de fer. Penso que sou extraordinaris, tots els avis.

- Vols que t'expliqui com eren aquells temps, però més a fons?

- Sí, sí!

- D'acord però demà, ara has d'anar a l'escola i aprendre moltes coses, tu que en tens l'oportunitat.

- Fins a la tarda, avi!

CRISTINA JAVIERRE BARNILS
6è EGB, C. P. Guilleries

Feia sis mesos que el meu avi havia mort. La meva àvia, sola, va anar a viure a casa de la meva tieta, lluny del seu estimat.

Un any més tard, va venir a casa per a quedar-se una llarga temporada, cosa que a mi, sincerament no m'agradava gens ni mica, no perquè no l'estimés, senzillament perquè mentre l'àvia restés a casa, no viatjaríem, un dels meus hobbys preferits.

La meva àvia m'explicava històries, m'aconsellava... però jo me'n reia de tot allò que deia, perquè pensava què podia saber si mai no havia anat a escola.

Jo tenia, i encara la tinc, una amiga, la Marta, que és la millor amiga que he tingut mai.

Un dia en sortir de l'escola, vam conèixer en Josep, un noi alt, amb els ulls marrons i el cabell negre com el carbó, en conclusió, era guapíssim. En el moment de conèixer-lo la Marta i jo vam quedar esbalaïdes, mai no havíem conegut un noi tan atractiu.

Al cap d'uns dies, la Marta i jo ja érem baralades, perquè a totes dues ens agradava en Josep.

El dissabte al vespre em va trucar per telèfon en Josep per demanar-me si volia anar al cinema el diumenge; jo estava tan nerviosa que no sabia què dir, però al final vaig acceptar. Només penjar el telèfon vaig anar a tota pastilla a casa de la Marta per explicar-li. Em va dir que en Josep també l'havia trucada pel mateix motiu que a mi. Allò em va xocar molt, però, per què ho havia fet? Així que la Marta i jo vam decidir que cadascuna de nosaltres anul·laria la nostra cita. Però tot i així la Marta hi va anar.

Quan me'n vaig assabentar vaig anar a buscar la Marta i li vaig dir de tot.

Volia explicar a algú el meu problema amb la Marta, però, no sabia a qui, així que vaig decidir comentar-lo a l'àvia, simplement per curiositat. Ella em va dir que la meva actitud no havia estat correcta, que el millor que podia fer era parlar amb la Marta i intentar resoldre aquesta enutjosa situació. La idea no m'acabava de convèncer, però la vaig provar.

La Marta m'explicà que el diumenge al matí, en Josep l'havia telefonada i li va dir que tot havia estat un malentès i que ja havia anul·lat la seva cita amb mi. Li vaig demanar perdó per la meva actitud negativa.

Gràcies a la meva àvia havia pogut salvar l'amistat amb la Marta.

En arribar a casa li vaig donar les gràcies i ella em digué: no he anat mai a escola, però em permeto donar-te un consell, que la meva àvia em va donar, perquè la meva saviesa no és sobre les matemàtiques o les socials, sinó que és sobre l'experiència de la vida.

"L'amistat s'ha de cuidar i s'ha de conservar".

LÍDIA ENGUITA BAYO
7è EGB, C. P. Guilleries

Avui dia, la gent que té més experiència i saviesa és la gent gran, els avis, perquè aquests són els que han viscut més temps i han anat adquirint més experiències. Gràcies als avis, podem obtenir consells per a solucionar els nostres problemes.

Tot i això, els avis ens poden explicar moltes històries a través de la seva experiència i també, ens poden donar bons consells per ajudar-nos.

Els avis són les persones que més ens poden entendre, ens poden transmetre els seus coneixements de manera més objectiva i ser solucions per als nostres problemes.

Aquells, a més d'experiència, també tenen una certa saviesa en si mateixos. Aquesta saviesa els fa ser més objectius amb els problemes i sovint nosaltres no els donem la importància que la majoria d'ells tenen.

D'aquí a uns dies al Casal dels Avis es realitzarà un homenatge als avis, perquè vegin que els respectem i en som fidels.

Hi ha avis que encara avui se'n recorden dels problemes que passaven al seu voltant, crisi, guerres, etc. Però els han pogut superar.

Aquests, també ens han informat que ara hi ha molt poca gent que els respecti, però diuen que els petits són els que els respecten més, perquè tenen l'experiència necessària i la saviesa, la sabem valorar. "EL PAÍS" 12-5-93.

XAVIER CANALETA MORAGAS
8è EGB, C. P. Guilleries

Quan trista estic
i sola em sento
sé que a la falda del meu avi
sempre hi haurà un lloc per mi.
Molta gent els arracona
però no ho hem de fer
perquè tenen una gran saviesa
i una magnífica experiència
que han anat recollint
al llarg de la seva vida.
M'agafo a la seva càlida falda,
m'explica una història i després
em sento molt més bé.
Moltes vegades, també
ens assèiem vora el foc
i m'explica contes o aventures
que la seva ment ha anat
guardant durant la seva vida.
Potser a vegades hi afegeix alguna cosa imaginària
i això fa que sigui més emocionant.
Jo me'l miro:
els seus cabells platejats,
la seva sincera mirada i
aquells ulls que han vist
tantes i tantes coses.
Gràcies a ell passo molts
moments bons
i tots vosaltres també ho podeu fer
perquè tenen una saviesa i
una experiència que cal compartir.

Ma ÀNGELS RABIONET
6è EGB, Col·legi Sant Josep

Aquest matí un fi raig de llum m'ha fet desvetllar. En despertar-me he vist que la finestra estava una mica oberta i m'hi he acostat. Una cosa m'ha cridat l'atenció. Un petit ocellet estava sobre una branca i cantava. M'he posat les sabates i he baixat a casa dels avis.

– Avi, avi, has vist l'harmonia del seu cant?

– Se sent lliure, lliure com el mar, lliure com el sol quan clareja.

Després el silenci ha dominat l'habitació i ha afegit:

– Des de fa segles i segles, la llibertat ha estat somniada per a tothom però mai cap home no ha arribat a ser lliure, i a no dependre de ningú. En canvi, un animal tan insignificant com aquell ocell ha trobat la llibertat i la celebra amb el seu cant, i, amb això et vull dir que no tothom qui es pensa que és més important, ho és de debò, sinó que al seu voltant hi pot haver algú millor.

Aquelles paraules m'han fet obrir els ulls. Darrere d'aquelles mans tremoloses i d'aquella cara blanca hi havia un cofre de saviesa i d'experiència. Després li he demanat a l'avi que si demà em tornaria a explicar quelcom més. Ell somrient m'ha dit que sí.

Tot tornant cap a casa he fet memòria del que m'havia dit i he vist que al meu voltant estava ple de gent millor que jo, i que unes d'aquestes persones eren els avis.

NÚRIA FÀBREGAS CULLELL
7è EGB, Col·legi Sant Josep

Els avis escolten.

Era un dijous al vespre. Els pares eren a treballar i no tornaven fins tard. Estava sol amb l'avi.

Jo, estava situat a la taula del menjador, davant la llar de foc. L'avi, assegut a la butaca vermella tirava trossos de fusta al foc.

Jo estava fent els deures en aquella habitació fosca, il·luminada només pel calent foc de l'hivern. Només se sentia el cruixir de la llenya quant es cremava i el fort respirar de l'avi.

En un d'aquells moments, l'home va agafar el bastó, es va aixecar, i va anar a la cuina a buscar alguna fruita.

Quan va tornar, em va mirar, em va veure capficat en alguna cosa, i de seguida va poder adonar-se'n que no eren pas els deures el que jo estava rumiant, així, que una mica preocupat em va preguntar:

– Jordi, què és el que et passa, tens algun problema a l'escola?

– No avi, no és res de l'escola, és un fet que no podries pas entendre –li vaig respondre vulgarment com si no conegués la persona amb qui estava parlant–.

– Au, explica't, segurament et podré donar algun consell.

Jo li vaig explicar que el problema eren els pares. Arribaven molt tard de la feina, malhumorats i cansats. Quan ho feien ni tan sols es preocupaven de mi. La mare, es tancava a la cuina i feia el sopar o rentava els plats i el pare, anava al despatx a portar comptes. I així fins a l'hora d'anar a dormir.

L'avi em va explicar que al seu temps, tot i sent pitjors, es divertien més. Tenien temps per a tot i per a tothom.

No tenien tants llocs de diversió com els que ara tenim. No guanyaven tant tot i els problemes que tenien. També em va dir que la gent jove d'ara només pensa en trobar una feina i guanyar diners, i no pensen en divertir-se que és el que haurien de fer. Tampoc no sap organitzar el temps i només pensa en el treball i quan són grans pensen que la seva vida ha estat molt avorrida, i no veuen que la culpa és seva perquè no l'han sabuda organitzar prou bé.

Quan vaig acabar d'escoltar la reflexió de l'avi em vaig adonar que tenia una saviesa i unes experiències que mai no havia pogut compartir amb mi. Jo no li havia preguntat mai res pel fet que ell no va anar mai a l'escola i va viure en aquells anys de guerres i que semblaven pitjors que els nostres.

Jo tenia raó, no coneixia prou bé l'avi i pensava que ell sabia menys que jo.

MARTA COLON BOSCH
8è EGB, Col·legi Sant Josep

Sóc el Mamut. Després d'haver estat estudiant els habitants i els entorns de la Terra em dirigeixo cap allí. Visc al planeta Micomorfal, al qual els humanoides i habitants del planeta Terra, anomenen Saturn... La Terra és un planeta molt contaminat, malgrat això és bonic. Hi ha mostruosos animals que corren molt, tenen antenes, n'hi ha de totes menes i colors. A cada família n'hi ha un parell i fan un gran rebombori quan es comencen a bellugar. Dels seus habitants el que a simple vista es veu és que tothom va a la seva i que ningú ajuda ningú. Estan agrupats per famílies que viuen en cases o pisos. Els components de cada família són: el papà, la mamà, els dos menuts de diferents noms (encara no he pogut esbrinar com s'anomenen ja que l'un els diu marrec, l'altre "tontos", Maria imbècil, fillet, Joan, rei..., etc.) i l'avi. Aquest últim humanoide em va despertar la curiositat. S'està tot el dia a casa amb una espècie de pal que al capdavall té una cosa peluda i rasposa que rasca el terra; després, amb una espècie de caixa oberta i amb un pal recull coses de terra. També mira la caixa quadrada o bé dorm. És molt curiós perquè els altres habitants de la casa li tenen com un respecte. No sé per què.

Em sembla que ara ho entenc i és que aquest senyor té la capacitat d'aconsellar tothom que li ho demana. Diuen que fa molts anys que va néixer i que n'ha passat de magres. Ja sap com agafar-s'ho tot. Com li'n deien?... avi! M'agrada, potser que n'inventem un també nosaltres.

AURORA GUTIÉRREZ GUTIÉRREZ
1r Formació Professional

Dia 14 de setembre de 1804. Avui és un gran dia. La meva àvia Caterina celebra els seus meravellosos vuitanta anys. Sí, avui fa 80 anys que va néixer en una petita masia, no gaire lluny de la nostra. Ella és per a mi, quasi com una mare. Sí, és com si jo tingués dues mares. És alegre i divertida, intel·ligent i molt carinyosa. L'estimo i l'estimo perquè es mereix que l'estimin. Ella m'ha vist créixer, m'ha ajudat a fer els primers passos, m'ha ajudat a escriure i a llegir d'allò més bé, m'ha ajudat en tots els moments difícils i m'ha donat consells quan més els necessitava. És una dona encantadora, quan jo ploro ella riu, quan m'enyoro em fa companyia, quan m'enfonso em dóna forces... és el meu àngel de la guarda. Fa nou dies que vaig fer els setze anys i avui ella ja en fa vuitanta. Li vull fer un regal gegant, un regal que no pugui oblidar, el millor regal que li hagin fet mai. Però no sé què podria ser tan gran. Jo no sé donar consells, jo no he après encara a fer llençols, no sabria pas brodar ni fer gerros amb el fang. Però hi ha d'haver quelcom especial que li pugui regalar. Si li regalés una flor ploraria d'il·lusió. De fet, tant li fa el que li regali, perquè el que val és la voluntat. Ella sempre diu que allò que la fa més feliç és una abraçada, un petó i un fort desig. Felicitats estimada àvia, t'ho desitja de tot cor la teva petita néta.

RAQUEL SOLER I TURÓN
2n Formació Professional

L'ARXIU COMARCAL: UN CENTRE DE RECERCA

Els investigadors

La creació d'arxius a les comarques és un fenomen relativament recent. L'Arxiu Històric Comarcal de la Selva fou creat l'any 1982 i inaugurat el 1983 a Santa Coloma de Farners, tot just ara fa deu anys. Aquesta contemporaneïtat i una minoria d'estudiosos que gaudeixen del servei, fan de l'arxiu una institució encara poc coneguda per l'opinió pública.

No és avui el moment de parlar del concepte, de la finalitat de l'arxiu comarcal, tema que ja hem tractat altres anys en aquestes mateixes pàgines. Presentarem en primer lloc, de forma breu, l'usuari de l'arxiu. En primer lloc podem parlar de xifres, l'any 1990 es comptabilitzaren 253 investigadors, que passaren a 172 l'any següent i el 1992, 206, amb una mitjana que s'acosta a l'investigador diari (jornades laborals). Però, qui són?

La procedència i la formació són diverses. La majoria d'investigadors són veïns de la comarca de la Selva, seguida del Maresme i de les ciutats de Girona i Barcelona.

Les universitats de Girona i Barcelona empenyen molts estudiants a realitzar treballs de curs per les carreres d'Història, Geografia, Filologia, Pedagogia, Arquitectura, Econòmiques, etc.; que veuen en l'arxiu una font d'informació de curta o mitja durada. Més llargues i intensives són les assistències dels llicenciats que elaboren la tesi doctoral -generalment becaris-. També podem trobar professors universitaris que preparen llibres o bé s'interessen per la naturalesa dels fons de cara a orientar els alumnes en la recerca.

Un altre tipus d'usuari és l'investigador no vinculat a la universitat, format o no en ella, com són els erudits locals. Són freqüents les consultes procedents d'altres disciplines que no són la història -sovint de carreres tècniques- que centren els seus esforços en treballs i articles de revistes o llibres que editaran institucions públiques o privades. No hi falta aquella col·laboració esporàdica o continuada de divulgació o de recerca per a revistes locals o programes de festa major.

Sense tanta transcendència exterior cal esmentar les persones que volen buscar les seves arrels familiars, o l'advocat que busca els antecedents per una causa, o les escriptures notarials que en un cas d'herència encara provoca conflictes a l'hora de la seva inscripció en el registre de la propietat. No oblidem tampoc les consultes de la pròpia administració, ja que l'arxiu fa el pre-arxivatge de la documentació administrativa.

Els fons documentals més consultats -no parlem de la biblioteca auxiliar i l'hemeroteca- són el municipal (integrat de moment per quatre ajuntaments) i el notarial (12 notaries), amb un trenta per cent cada grup. Segueixen, a més distància, la demanda per arxius patrimonials (15%) i per fons personals (11%). L'any 1990 la mitjana d'unitats documentals servides per persona fou de 4,6; el 1991 de 4,7 i l'any passat, de 3,6.

Molts dels investigadors, si el document ho permet, prefereixen emportar-se una fotocòpia i treballar-lo a casa, fet que redueix notablement el

temps d'estada a l'arxiu. No són poques, finalment, les sol·licituds per telèfon i per carta, que sempre són contestades amb el màxim d'interès.

Els temes d'investigació

Al llarg dels darrers tres anys han estat més d'un centenar els treballs d'investigació realitzats amb documentació de l'Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Sense ànim d'exhaustivitat en presentarem alguns.

La història de llinatges i nissagues de la comarca a través de genealogies i biografies ha estat un dels estudis més nombrós, especialment per part de descendents de fills de la comarca que emigraren a altres indrets per motius econòmics. És de remarcar que gràcies al lliurament de les còpies dels arbres genealògics estem formant un banc de dades sobre famílies de la Selva.

Sobre la població cal destacar estudis sobre l'emigració a Amèrica del Sud (Argentina i Xile ss. XVIII-XX), així com una atenció especial a la història de la sanitat (ss. XIX-XX).

La història econòmica ha tingut interès en l'explotació del bosc (fusta, carbó, suro, rodells,...), el comerç marítim (la marina mercant de Lloret), la proto-indústria a la comarca, la hisenda pública municipal, el transport de viatgers i mercaderies, etc.

Els moviments socials també han estat objecte d'anàlisi. El carlisme, el moviment agrari i l'associacionisme obrer, la guerra civil, el catalanisme i les Bases de Manresa, el franquisme, la premsa local i comarcal, l'esperantisme, el paper de les classes socials dominants, el bandolerisme, la història de la dona, etc.

Altres apartats que han centrat esforços d'investigadors són la història de l'art (edificis i objectes d'interès artístic), l'urbanisme i l'arquitectura, el cinema i la música, la història de la literatura, el folklore i l'excursionisme. En un altre nivell podem esmentar la cartografia i la toponímia, la recerca bibliogràfica i gràfica (fotografies per a publicacions i exposicions).

Sens dubte, la història local és l'estrella dels estudis –si se'm permet l'expressió–. Les poblacions més estudiades han estat Santa Coloma de Farners, Lloret de Mar, Vidreres, Blanes, Sant Hilari Sacalm, Caldes de Malavella, Tossa de Mar, Vilobí d'Onyar, Hostalric i Riudarenes.

L'arxiu no ha descurat la formació de l'investigador cara a millorar la metodologia i aconseguir uns resultats més científics a través de conferències, seminaris i cursos en els quals hi ha hagut una gran participació. L'incentiu dels nombrosos premis existents a la Selva i la realitat del Centre d'Estudis Selvatans també han estat un estímul afegit per nombrosos estudis. Així mateix, s'ha potenciat la col·laboració de l'arxiu amb altres institucions culturals selvatanes i de tot el país cara a difondre els fons documentals.

No podríem concloure sense apuntar uns elements de futur per a l'Arxiu Comarcal. El número d'assistències a l'arxiu pot augmentar més, l'ampliació provisional que aviat es portarà a terme permetrà solucionar temporalment els problemes d'espai, a la vegada que possibilitarà l'ingrés de nous fons documentals. El servei a l'usuari s'ha de millorar amb la incorporació de més personal. Finalment, només ressaltar que l'arxiu és de tots, conserva el patrimoni comú que s'ha generat al llarg de generacions, preservar-ho és una tasca que ens afecta i ens responsabilitza.

JOSEP M. T. GRAU I PUJOL
Director de l'Arxiu Històric Comarcal
de Santa Coloma de Farners

AL MEU MARIT

Tristor d'hospital
a prop d'un malalt.
El malalt és l'amor
de la meva tardor
i d'aquella primavera
esclatant i tan sincera.
Hi ha un silenci profund.
És la nit que s'esmuny.
Un sospir relaxant
o un badall enervant.
Passos que s'apropen.
Orelles que escolten.
Dringa una cullera.
Ha entrat la infermera.
Ell obre la boca,
el líquid s'hi escola.
–"Senyoreta, està millor?"–
–"Tot va bé... no tingui por"–
Però el cap sempre pensa
i l'angoixa és immensa.
Que aviat ens vingui el dia
i el sol faci companyia.
Que tornar a casa puguem
i el brou calentet sopem.
Ens asseurem als balancins,
oi? Tu llegint i jo cosint.
Sempre en aquell nostre racó
que sols ens treurà la mort.
–"Digues-me, marit,
vols que anem al llit?"–
Ben arrupidets
ens guardarem del fred,
donant-nos fort la mà
per sempre recordar
QUE L'AMOR NO SE'N VA.

Ma. TERESA SIRERA
(Gener del 1993)

LA VILA DE LES 100 FONTS I RIP

I dic RIP perquè em sembla que molts de vosaltres us haureu fixat en la "LÀPIDA" que hi ha col·locada a l'escala principal de la nostra església i a la plaça del mateix nom i que textualment diu:

SANT HILARI
LA VILA DE LES 100 FONTS

Senyors això no és un monument, ni un eslògan de propaganda turística, és una "LÀPIDA FUNERÀRIA" que amb aquell fons de marbre blanc i lletres negres només li mancaria un místic ram de flors, una creu i una corona amb una llaçada de "moare" amb una inscripció-dedicatòria que digués:

A LA VILA DE LES 100 FONTS (IN MEMORIAM)

Allà a ningú no se li acut tirar cap fotografia com a record turístic, ja que la "LÀPIDA" convida a agenollar-se i davant de la "TOMBA" pregar per l'ànima del difunt, que "al cel sia".

Fixeu-vos que quan hi ha un "enterro" tots els cotxes funeraris allà hi tenen l'aparcament molt ben senyalitzat, amb unes lletres grosses a terra que diuen: CÀRREGA i DESCÀRREGA, i és clar allà els descarreguen i carreguen, menys mal que no en DEIXEN mai cap.

L'estiu passat vaig veure un grup de "turistes", tots ells rossos, que davant d'aquest lloc –que per a ells era un monument FUNERARI– deixaven sentir un discret però saborós murmuri –feia l'efecte que cantaven el VELL PELEGRÍ en versió alemanya.

PER L'AMOR DE DÉU, SENYORS, a qui li correspongui arranjar-lo que aprofiti el mateix lema, el mateix eslògan, però fet amb GUST. Si pot ser amb un bon disseny de les nostres muntanyes, amb materials de colors VIUS –deixem el blanc i el negre per les LÀPIDES–, amb el verd dels nostres pins, amb el blau de la nostra aigua, ara que fins i tot és DEPURADA per gentilesa de la nostra GENERALITAT, tan depurada que àdhuc a la riera de la Font Picant s'hi tornen a veure peixos, molts peixos petits, motiu per el qual a la nova LÀPIDA podríem treure el RIP i posar-hi el RAP.

Una altra solució: es podria aprofitar aquest indret per a col·locar-hi una cartellera anunciadora dels diferents actes religiosos i culturals de la nostra parròquia.

Segur que n'hi ha d'altres i millors idees, però PER FAVOR, ARRANQUEU o TRAIEU aquesta TOMBA, ara que tenim la façana de l'església tan ben arranjada i que amb la il·luminació el nostre campanar és més bonic.

Bonic i ple de blancs COLOMS, els quals s'han afincat i reproduït en la més alta cúpula d'aquest campanar, ja que per instint han escollit aquest lloc tan adient per la seva raça, segons la teoria de Darwing –l'evolució de les espècies– aquests coloms podrien ser familiars o cosins germans de l'ESPERIT SANT.

Esperem que aquests simpàtics aliats, despertin o "emprenyin" amb el seu soroll característic, -glu-glu-glu, molts veïns del carrer de l'EXPO –vull dir Valls-Vic–, que amb tan bon gust arranjaren aquella zona peatonal.

Jo els demanaria que fessin servir una vegada més el seu bon gust i les seves "influències" per arranjar d'una vegada aquest RACONET DE LA PLAÇA DE L'ESGLÉSIA. Jo i molts de vosaltres recordem que en els anys en què manava aquell senyor que es deia "FRANCISCO" i que era "GENERAL", aquest lloc s'anomenava: EL MONUMENTO A LOS CAÍDOS, però ara SENYORS crec que és "UN MONUMENT AL MAL GUST".

SÈNECA "Fill"

EL LLIBRE I LA ROSA

Joventut del nostre poble,
n'és lloable i hermosa
l'ofrena d'aquesta rosa
i el bell llibre, tan noble.

Sant Jordi, l'immortal patró
de la terra catalana!
Avui li rendim galana,
fidel i justa admiració.

Tant el llibre com la rosa
que gentilment ens oferiu,
és un jove exemple viu
de catalanitat amistosa.

Nosaltres, els Hilariencs.

Sant Hilari Sacalm, Sant Jordi 1993

JOSEP FÀBREGAS

C. E. SANT HILARI

Una vegada més, en acabar la temporada 1991-92, el C. E. SANT HILARI es trobava sense junta per començar la temporada següent. Un grup de jugadors del primer equip va anar a parlar amb en Ramon Masferrer i el van convèncer per a que es fes càrrec del Club.

A partir d'aquí i gràcies a la col·laboració dels membres de la junta, entrenadors, jugadors i dels socis i afeccionats, el suport dels quals ha estat fonamental sobretot en els moments crítics de la temporada, ha estat possible assolir la fita proposada: pujar a 2a Regional.

També cal remarcar l'ascens a 2a divisió de l'equip de la categoria infantil, així com el fet que els ha estat concedit el Premi a l'Esportivitat que atorga la Federació Catalana de Futbol cada temporada.

El C. E. SANT HILARI està format pel primer equip, els equips de les categories juvenil, cadet, infantil i aleví i una cinquantena de "joves promeses" que tenen entre 6 i 9 anys i que participen en el torneig Comarcal de Futbol-7. Aquests "petits" van celebrar el dia de Sant Joan la festa de cloenda de la temporada amb tota una jornada de 10 hores de futbol en la qual van participar altres equips de la comarca i que va gaudir d'un gran èxit, tant esportiu com de públic.

Per poder tirar endavant un campionat amb la participació de tants equips cal la col·laboració desinteressada de moltes persones i, atès que les despeses són elevades, el suport econòmic dels socis, de l'Ajuntament i també de col·laboradors com FONT VELLA i FONT D'OR; a tots ells els donem el nostre més sincer agraïment.

El dia 10 de juliol es va celebrar l'Assemblea General de Socis, l'assistència dels quals va ser important si tenim en compte la d'anys anteriors. Una vegada feta la valoració de la temporada, tant esportiva com econòmica, es va informar sobre els projectes de la propera temporada, que no són altres que els que ens portin a la consolidació dins la Categoria actual i, a ser possible, l'ascens a 1a Regional, que és la categoria que d'acord amb l'historial del nostre Club i tota la gent que hi ha al darrera creiem que li correspon.

LA JUNTA

Equip infantil Campió de Grup.

Plantilla Temporada 92-93.

TRES DOSOS, UN TRES I... VISCA

Ja hi tornem a ser. Ha passat un altre any i ha tornat la Festa Major. Ha arribat el moment en què, com cada any, les entitats treiem els papers de l'arxivador, desentelem la memòria, fem punxa al llàpis i ens posem mans a la feina per tal d'explicar els nostres problemes, les nostres il·lusions, les nostres inquietuds i, perquè no, tot allò que nosaltres considerem èxits importants que ens omplen d'alegria i ens esperonen a seguir treballant en la línia d'assolir els objectius que tenim establerts i superar-los en la mesura que ens sigui possible.

Voldríem començar tot dient que aquest 93 ha estat un any veritablement especial per a la Sardana. Especial i positiu alhora, tant a nivell general com a nivell de Sant Hilari, en particular.

Farem, doncs, unes breus pinzellades d'aquests aspectes generals i, tot seguit, ens centrarem en l'activitat al nostre poble. Cal destacar en aquesta línia:

- Ir CONGRÉS DEL SARDANISME, que es va celebrar a Calella. L'assistència va desbordar les previsions i milers de persones el van seguir en directe i van fer aportacions personals a les diverses ponències que s'havien organitzat.

- APLEC DE NÚRIA per tal de celebrar el "XXVè ANIVERSARI DE L'AGRUPACIÓ D'APLECS DE LES COMARQUES GIRONINES" amb una assistència de més de 2.000 persones. El nostre grup va organitzar un autocar i, d'aquesta manera, una cinquantena d'hilariencs vam tenir el goig de poder-hi participar. Sincerament, va ser quelcom inoblidable.

- Presentació a Roses, del primer disc de les anomenades "SARDANOVES". Un nou estil musical creat pel percussionista del conjunt Lakatans, el popular Santi Arisa, amb la complicitat directa d'una cobla de gran prestigi: Els Montgrins. Aquest nou estil pretén fer entrar la Sardana a les discoteques imposant un nou ritme i unes noves maneres. El temps ens serà el millor jutge. De totes maneres, voldríem demanar que no se li girés l'esquena, tal com ja s'està fent des de diferents "sectors tradicionalistes". Pensem que tot allò que faci que es parli de la Sardana ja és positiu. De totes les iniciatives, siguin bones o dolentes, se'n poden treure profitoses lliçons. En podríem parlar més a fons ja que vam tenir el plaer d'assistir a aquesta presentació, però no són el moment ni el mitjà més adequats.

Passem a la nostra Vila. Ja us hem dit en començar que havia estat un any especial i positiu alhora. S'han aconseguit objectius importants. Diríem, fins i tot, que impensables un o dos anys enrera. En voldríem destacar dos en especial, sense voler treure importància als altres.

CONCERT DE SANT JORDI. Enguany s'ha

Curset de Sardanes.

confirmat la continuïtat d'aquest concert que, si bé l'any passat va ser patrocinat per l'Ajuntament i el Grup Sardanista, en aquesta ocasió ha estat patrocinat íntegrament per l'empresa FONT VELLA, a la qual aprofitem aquestes ratlles per a reiterar-los el nostre agraïment. El concert i l'audició van constituir un èxit important. Pensem que, a la nostra població, aplegar més de dues-centes cinquanta persones en un acte cultural és una xifra prou important com per sentir-se realment satisfet. De l'actuació de la Cobla Ciutat de Girona només cal un comentari: Magnífic! Tots els que hi varen assistir, amb tota seguretat, ens donaran la raó. Esperem que l'any que ve ho puguem repetir i augmentar.

Ir APLEC DE LA SARDANA SANT HILARI-FONTDOR. Aquest era un dels objectius que ens havíem proposat a més llarg termini, però ens ha arribat l'ocasió abans del que havíem previst en forma de patrocini per part de l'empresa FONTDOR. El diumenge 12 de setembre, a la Placeta, amb entrada lliure, tindrem el nostre "APLEC" amb les cobles Ciutat de Girona, Genisenca i Bisbal Jove. Deixeu que donem les gràcies a l'empresa patrocinadora i que us demanem a tots els hilariencs la vostra col·laboració i, sobretot, la vostra participació per a què aquest dia sigui memorable per a tots.

Hem volgut destacar aquests dos esdeveniments per la seva novetat i envergadura. No volem oblidar però altres activitats que, encara que no siguin novetat, no deixen de ser molt importants.

- Programació d'audicions durant tot l'any. Enguany s'han suprimit les audicions d'octubre, novembre i desembre, però procurarem fer-ne alguna més durant els mesos d'estiu com, per exemple, l'audició a càrrec de la Principal d'Amsterdam i algun altre acte que organitzarem fora de programa.

– CURSET DE SARDANES. Aquesta activitat sí que és enriquidora i positiva. És realment emocionant observar com mainada de cinc fins a "uns quants anys més" s'esforcen, suen, pateixen però, sobretot, gaudeixen aprenent la nostra dansa. El nombre de participants al curset ha estat superior als dos-cents cinquanta. S'ha portat a terme durant els mesos de maig i juny, divendres i dissabtes, al Pavelló Municipal i al Col·legi Sant Josep.

Com cada any, la col·laboració Grup Sardanista-Ajuntament de Sant Hilari ha estat cordial i positiva i ha permès oferir una bona programació sardanista per a aquest any 93. Esperem seguir en aquesta línia.

Volem també donar les gràcies a les entitats que, entre els actes de la seva festa, han decidit incloure una audició de sardanes. Gràcies, doncs, a la Parròquia, Col·legi Sant Josep, Coral Petits Cantaires, Agrupament Escolta, Comissions de la Festa de Sant Cristòfol i Festa dels Quintos.

Finalment donar les gràcies a tots els Socis del nostre Grup Sardanista, ens acostem als cinc-cents, i dir-los que sense el seu suport totes aquestes activitats que us hem explicat no serien possibles. Gràcies, doncs, per mantenir la nostra dansa, gràcies per conservar la nostra identitat.

I a tots els hilariencs i visitants els desitgem que la Festa Major sigui ben alegre i balladora.

Tres dosos, un tres i... VISCA LA FESTA MAJOR.

GRUP SARDANISTA SANT HILARI

Sardanes a la plaça.

LLIBERTAT!

Tot fumejant la meva pipa
somnio una realitat:
una Catalunya sotmesa
amb desig de llibertat!

Ara, però, somnio un país d'il·lusió,
on damunt el cel oneja
una senyera triomfant:
una senyera catalana
amb quatre barres de sang.

Per què no podem ser un país lliure?
Per què, si ho tenim tot?
Tenim una llengua pròpia,
tenim el vent del nord...

Tenim una dansa nostra,
es balla amb el cor.
Per què no podem ser lliures
i no esclaus d'una altra nació?

Aquesta és la nostra terra,
la nostra pàtria, catalans!
Una pàtria estimada
que desitja llibertat!

Una terra amb un cel blau,
damunt del qual oneja
una senyera triomfant:
una insígnia catalana
amb quatre barres de sang!

EMMA COLON BOSCH

L'ESCOLA DE BELLES ARTS

Som l'Escola de Belles Arts de Sant Hilari i depenem de l'Ajuntament. Els qui formen el grup de professors o monitors, com cada any, aprofitem l'avinentesa de les vacances de l'estiu per renovar-nos i buscar noves forces i gairebé sempre trobem la forma d'il·lusionar-nos a fi d'agafar una nova empenta de cara al nou curs.

Per la nostra part tenim clar que el seguir curs darrera curs ha de passar pels veritables protagonistes: vosaltres, ja que sou els que sempre amb la vostra participació feu possible que aquesta petita tasca nostra sigui un fet real.

Comptem doncs, amb tots els que estimeu l'art, que és la nostra manera de veure la vida a l'Escola de Belles Arts. Per la vinculació amb l'Escola d'Adults del poble rebem gent que una vegada ha fet els seus cursos d'ensenyament reglat, s'apunta a una opció diferent.

Sabem que per si sols no faríem res si no comptéssim amb altres ajuts com els provinents dels col·legis del poble, que amb el seu suport fan possible que nova gent jove s'incorpori al nostre voltant. Els nens i nenes del poble saben que aquí es dibuixa i també es pinta, amb aquarel·les i tèmpera, que ens embrutim de pintura i també treballem el fang, però com que anem protegits amb una bata vella no passa res...

Els temps actuals sovint fan que tot sempre sigui un repte. L'estar vinculat a l'escola d'art et permet tenir com un parèntesi en el temps, igual com un atleta després de la cursa, que s'atura i descansa per agafar un respir i tenir nova força i un nou impuls. Aquesta és la reacció que produeix l'art en la majoria de les persones.

El curs que començarà a l'octubre el dedicarem a cada alumne procurant seguir el ritme que li sigui més aconsellable. Tindrem una informació més completa en el butlletí que edita l'àrea de cultura de l'Ajuntament dedicat a l'Escola d'Adults.

Curs dibuix tècnic lineal.

El fet hilarienc que trobem aquí, crec que no és producte de cap casualitat, ja que hi ha molts esforços per part de tots. Penso que Sant Hilari s'ho mereix i crec que és cosa de tots i les oportunitats hi són i només falta apuntar-se al carro. Il·lusionem-nos amb l'Escola de Belles Arts sabent que ens teniu amb vosaltres.

El sol que surt durant l'estiu brilla amb força. És l'època més propícia per a tota mena d'activitats d'esbarjo. És la porta gran perquè permet connectar una amb altres, donar a conèixer les nostres idees a través d'una festa de barri, d'una ballada de sardanes o de qualsevol acte esportiu o cultural.

Les nostres activitats marcaran la resta de l'any, potser el treball o l'escola, depèn de l'estat de cadascú, junt amb tot això un futur que cada dia ofereix moltes coses noves, tecnològiques o d'altra mena, que fan necessari posar-se al dia i això és tant com dir "viure".

Viurem el present amb intensitat, sense oblidar-nos de res. Serem protagonistes d'aquesta novel·la que estem escrivint, que és la nostra i no la dels altres. Serem hilariencs i gent culta.

JOAN MIR
Escola de Belles Arts

ALS 78 ANYS

78 anys he complert
ja són un grapat
es carreguen a l'esquena
i es noten en caminar.
Ha fugit com un somni
aquell temps de joventut
com el temps no perdona
he arribat a la senitud.
Tan sols queden els records
que no se'n van de la ment,
enfosquits de tan llunyans
que jo sempre tinc presents.
Ma infantesa, jo recordo
al meu estimat Poblet,
tot eren flors i violes
(però hi feia molt de fred).
Amb els pares i germans
al Poblet feliç vivia,
amb amigues i parents
fèiem una gran família.
Recordo un cel estrellat
amb milers i milers d'estrelles
que jo mai més no he pogut
contemplar tals meravelles.
Avui tinc una altra vida
amb fills i néts a l'entorn
gaudint de la seva companyia
fins que em cridin a l'altre món.

ROSA HUGUET
Barcelona, 12-2-93

EL VIA CRUCIS VIVENT

Està documentat que al llarg del segle XVII a Sant Hilari es feien molts actes religiosos que solien acabar amb processons. En els registres de les visites pastorals que els bisbes feien a la població en trobem constància i per cert que no sempre les autoritats religioses estaven d'acord amb el que els feligresos feien.

Precisar exactament a quin any es comença a fer el Via Crucis seria complicat i entra dins el camp de la investigació, lluny del que pretenem en aquest escrit, sí però, que documentalment podríem situar-lo a finals del segle XVII segons fons documentals no directes.

Actualment i d'uns anys ençà, els membres de la junta que tirem endavant l'organització del Via Crucis considerem que se n'han millorat molts aspectes, malgrat que no sempre han tingut repercusió de cara a l'exterior. S'ha guanyat en organització interna, en la serietat de tots els participants i tenim la intenció de perfeccionar tot allò que ens permetin les nostres possibilitats, com podria ser els equips de so, la il·luminació, quadres escènics, vestuari, nombre de participants, etc. Tot això, i poden semblar coses insignificants, comporta pràcticament tot un any de feina, però penseu que la junta no defallirà mentre tingui el suport, la col·laboració i les ganes que tenen els hilariencs que la processó del Divendres Sant segueixi endavant.

De totes maneres, la junta no es conforma amb el que fa i tenim inquietuds i ganes de perfeccionar-ho més. I ho volem fer perquè creiem que el Via Crucis és millorable a curt termini, però sempre tenint en compte el que esmentàvem abans, el disposar d'un ampli recolzament popular. En aquest aspecte anem per bon camí, perquè els hilariencs s'han conscienciat que el Via Crucis de Sant Hilari és un dels actes processonals més antics de Catalunya i per les seves característiques potser el que més.

El futur del Via Crucis passa per una ampliació i renovació del material, des del vestuari, la llumenària, el conjunt de so fins a representar més quadres escènics i d'aquesta manera es podria anar a un futur més afalagador i ple de satisfaccions.

A tothom agrada que per Setmana Santa el poble estigui ple de gent de fora, però aquests visitants no vénen perquè sí, hem de donar a canvi un espectacle, o millor dit una representació de Setmana Santa digna, sèria, amb profund sentit religiós; també ha de ser amena i agradable i aconseguir que la persona que un any ens visita, ho torni a fer el proper però amb els amics a qui haurà convençut per venir.

Aquests aspectes de millora que comentem comporten, evidentment, unes despeses econòmiques considerables. Tenim ajut econòmic de les institucions, del mateix poble i la seva imaginació i comptem amb la participació de tots els hilariencs a la processó de manera totalment desinteressada. Cal estudiar, però, la manera que hi participin els mils de visitants, ja que per a ells resulta totalment gratuïta una representació que arrossega una gran despesa econòmica.

No cal dir que d'aconseguir-se més diners es podrien organitzar més actes vinculats amb les celebracions específiques de la Setmana Santa i potser ens adonaríem tots plegats que no tot l'esforç d'un any se'ns escola en només unes poques hores.

En aquestes ratlles us hem volgut exposar, de manera més teòrica que pràctica, quines són les nostres intencions, el que voldríem fer, però necessitem la col·laboració, no solament econòmica –que és molt important– sinó també la creativa, ja que precisem de l'aportació de noves idees, suggeriments i crítiques, de les quals en pot sortir un bon projecte de futur per a tota la celebració global de la Setmana Santa a Sant Hilari.

Seria bonic que a no tardar s'aconseguís que el Via Crucis vivent tingués un correcte procés de modernització sense perdre la identitat que l'ha fet viure i perdurar fins avui i que fos plenament viscut pels hilariencs i per tots aquells que cada any ens visiten en més quantitat.

Només ens resta donar les gràcies a totes aquelles persones i entitats que han fet i encara fan possible que la processó del Divendres Sant tiri endavant amb la seva col·laboració; la junta només és una expressió més d'aquesta col·laboració.

Us desitgem una bona Festa Major... i de la Setmana Santa ja en tornarem a parlar a l'octubre.

LA JUNTA

LA PESCA A SANT HILARI

ACTIVITATS DE LA TEMPORADA

Enguany hem fet dos cursets de pesca amb mosca, llançament i muntatge de la mosca. Tenim la sort, ara, de comptar amb dos monitors del poble. L'A.P.C. els va donar el títol en l'examen que varen fer. Aquests dos monitors són en *Jordi Tura* i en *Francesc Parareda.*

Hem fet tres concursos infantils de pesca de ciprínids (espècies vàries). La finalitat d'aquests concursos és ensenyar a la mainada a pescar.

Els dies 22 i 23 de maig de 1993 es va celebrar el Campionat de Catalunya de Ciprínids a Ribaroja d'Ebre. El representant de la Societat de Pesca Esportiva "la Gorga" va ser en PERE OSUNA i va quedar SOTS-CAMPIÓ DE CATALUNYA. L'enhorabona al nostre representant pel bon resultat.

El campionat de Ciprínids que està celebrant la Societat de Pesca Esportiva "La Gorga" al pantà de Susqueda, quan encara queden tres concursos per acabar-se manté aquesta classificació:

1. Josep García
2. Pere Osuna
3. Josep Masó
4. Àngel Colom
5. Manuel García
6. Antoni Roura
7. Joan Franco
8. Àngel Solà
9. Isidre Obiols
10. Francesc Miralpeix.

RECUPERACIÓ DE LA RIERA D'OSOR

Quan moltes vegades deixes anar el pensament enrera, recordes indrets que d'infant havies trobat nets; llocs on la natura et regalava una vida tan completa, i alhora tan senzilla, que potser llavors no la sabies apreciar prou. Com totes les coses que t'arriben sense gaire esforç. Us parlo de la riera d'Osor, on anàvem a l'estiu amb la colla a pescar i a banyar-nos. Eren els anys 60 i normalment, si algú lluïa, eren els estiuejants que venien de vacances i a prendre les aigües a Sant Hilari. Els del poble ens havíem de conformar amb jocs més barats.

Sant Hilari va ser un poble que es va industrialitzar ràpidament i el progrés no té entranyes, sobretot quan està fet sense cap control. A mesura que anava avançant el procés d'industrialització del poble de Sant Hilari, la contaminació de les aigües progressava, la riera es va anar degradant fins esdevenir una riera altament contaminada i pràcticament sense vida animal de

3r Concurs Infantil de ciprínids (19-6-93).

cap mena. Aquesta situació s'ha anat perllongant durant una bona colla d'anys, fins al punt que la pràctica de la pesca a la riera d'Osor es va abandonar de fa molt de temps. S'han perdut els corriols dels pescadors i la riera es va convertir en una claveguera, on cada vegada era més difícil accedir. Un lloc que aprofitava la gent per tirar tota classe de deixalles, sense cap mena d'escrúpol: des de cotxes, rentadores, pneumàtics, bicicletes, pots de tota mena, runa d'obres, matalassos, etc... Davant de tot això, cal preguntar-se quina mena de progrés és aquest que en 30 o 40 anys hem vist destruir i malmetre tant la natura? Si no es canvia el sistema de progrés o bé no es porta un control rigorós, què passarà dintre 30 o 40 anys més? Crec que és un problema que ens ha de fer pensar a tots. No només els pescadors que som els que exposem aquest problema perquè el vivim directament, sinó a tothom.

Sortosament a Sant Hilari han posat la depuradora, però això no vol dir que ja estigui tot solucionat. Caldrà molt de temps per retornar l'aspecte primitiu a la riera, de què us parlava al principi.

No vull donar cap nom perquè confio que la gent rectificarà el que fins ara no havia fet correctament. I considero que el que importa a tots és una bona recuperació de la riera d'Osor, i no que posem en evidència cap persona.

La Societat de Pescadors "La Gorga" vol fer una bona recuperació de la riera d'Osor, i vol escoltar l'opinió de tothom i, com no, l'ajuda de tothom. Una de les ajudes que volem agrair és la de l'A.P.C. (Associació de Pescadors Conservacionistes). Crec sincerament que sense el seu suport i la seva ajuda no hauríem pogut orientar una bona recuperació de la riera d'Osor. També hem d'agrair, a partir d'ara, el suport per part de Font Vella que col·labora i participa en la recuperació de la riera d'Osor.

El juliol de 1992 es fa la inauguració de la depuradora de Sant Hilari, encara que ja feia temps que en plantejàvem la recuperació. És a partir d'aleshores que podem actuar, diríem, oficialment.

Quan creiem que la riera està en condicions per viure-hi la truita, fem la primera repoblació. El dia 25 de setembre deixem 1.300 truites de més de 25 cm des de la cruïlla de la riera de Mas Quintà fins al poble d'Osor.

El proper mes d'octubre es fa una nova repoblació amb truites de 10 a 12 cm. També la Societat de pescadors d'Osor en fa una altra més o menys per les mateixes dates. El dia 24 de novembre detectem una nova mortaldat de truites des de la cruïlla de la riera de Mas Quintà fins a la riera del Soler. Vàrem anar a recollir mostres d'aigua a diferents llocs on havia passat la mortaldat, i recollírem truites mortes. Tot plegat ho vàrem fer analitzar. L'A.P.C. és qui s'encarregà de portar-ho al laboratori i fer-ho analitzar. La causa de la mortaldat és, com a causa principal, un pH molt elevat i es troba alumini a les ganyes i vísceres de les truites.

A final de desembre, aprofitant les vacances de Nadal, ensenyem als pescadors que han volgut col·laborar la manera de col·locar les caixes Vibert per fer una repoblació amb ous fecundats. Preparem tots els sots que desemboquen a la riera per col·locar les caixes i ensenyem la manera de fer els nius per posar les caixes Vibert, i fer néixer les truites directament a la riera.

El dia 28 de desembre anem a buscar els ous a Bagà i es fa la repoblació amb 100.000 ous. Entre els 8 i 12 dies comencen a néixer. Anem portant un control i creiem que la repoblació ha estat molt positiva.

El dia 23 de gener de 1993 es fa una reunió a l'Ajuntament per tractar en col·loqui el problema de la mort de les truites. Hi participen 20 persones que representen l'Ajuntament, Societat de Pescadors "La Gorga", Junta de Sanejament, Font Vella, Laboratori Oliver Rodés, Medi Natural i A.P.C. S'acorda fer dues anàlisis setmanals que han de ser recollides per membres de Font Vella i Societat de pescadors. Cada 15 dies s'han de tornar a reunir per fer una valoració i discutir els resultats de les anàlisis. Les mostres d'aigua s'agafen en vuit punts diferents, des de la Font Vella fins a la Font Picant.

El 9 de març fem reunió, altre cop a l'Ajuntament, per discutir totes les anàlisis realitzades des de final de gener fins a primers de març, i donar les resolucions per cada part afectada. S'acorda reunir-se de nou l'11 de maig per veure nous resultats d'anàlisis i donar els resultats d'allò que havia de complir cadascun.

Tot el que queda pendent per arreglar s'espera que en la propera reunió que es farà el 16 de setembre de 1993, es pugui donar per acabat.

No voldria donar més dades concretes, encara que en podríem donar moltes més. Tots els membres de la junta hem estat vigilants a qualsevol problema, atents a qualsevol alteració que hem notat a la riera. N'hem detectat força, algunes han estat una sorpresa, i també segurament ens n'han passat per alt. S'ha fet el que ha estat dintre les nostres possibilitats. Ara us hem de dir que segurament coneixem millor el clavegueram, els col·lectors, les voltes de la riera tapada, que no pas els carrers del poble.

JOSEP DANÉS BOSCH

Jordi Tura "fent un muntatge de mosca".

Pere Osuna "Sots-campió de Catalunya 1993" (Ciprínids).

WING TSUN

LEUNG TING

LATOSA ESCRIMA

El Wing-Tsun-Kung-Fu és ja un positiu fet consolidat a la nostra vila i és per això que sens dubte recordo el 21 d'abril de 1990, quan per primera vegada va tenir lloc el naixement a Sant Hilari del Wing-Tsun-Kung-Fu, amb la presentació –exhibició i curset– al pavelló polisportiu municipal, amb presència i participació de membres alemanys, del Wing-Tsun Martial Art Asso, que tenia com a finalitat donar a conèixer la nova o poc coneguda modalitat d'un sistema de defensa personal xinès.

Durant aquests anys de vida del Wing-Tsun-defensa personal, no puc pas amagar la satisfacció i l'alegria de veure com s'han cobert a bastament els objectius. No obstant, res no hauria estat possible si no hagués pogut comptar amb el suport de l'Ajuntament i dels mateixos hilariencs.

Wing-Tsun, per les seves característiques, es troba ja en la seva quarta edició i com cada any preparem les activitats. El mes de setembre comença per a Wing-Tsun un nou repte, un repte que, aprofitat de manera objectiva, podrà formar nois i noies capaços de ser allò que tots esperem d'una societat més esperançadora i molt millor en tots els aspectes i a l'ensems fer realitat unes inquietuds i oferir a tots els ciutadans la possibilitat que coneguin bé "l'esport" del qual poden gaudir.

No ho oblideu, Wing-Tsun-defensa-personal a Sant Hilari, té el punt de trobada al polisportiu municipal; volem comptar amb una gran participació i millorar l'estat actual de l'esport. De ben segur que, entre tots, farem que Wing-Tsun sigui encara més conegut arreu del nostre país.

L'esport i les Arts Marcials, ensenyats correctament des de la infantesa, són les armes idònies contra la droga i la deixadesa humana, tot inculcant-nos humilitat, respecte i desig de superació.

JOAN SÚRIA COSTALAGO

Exhibició de Wing-Tsun al pavelló.

QUÈ ÉS EL WING-TSUN?

El WT (Wing-Tsun) és un sistema de defensa personal en el sentit més planer de la paraula en la seva forma més efectiva i lògica. La possibilitat d'autodefensa implica aprofitar en benefici propi les incapacitats d'un possible agressor en qualsevol situació, sense necessitat d'haver d'esperar la seva compassió o contenció.

La força muscular o l'elegància dels moviments no han de ser factors fonamentals. En la nostra civilització, les persones de constitució no atlètica i el malanomenat "sexe dèbil" estan més exposades sovint a amenaces i agressions corporals. Tota persona que no tingui cap disminució física greu, pot recuperar, mitjançant un entrenament regular Wing-Tsun, les seves capacitats físiques naturals i el sentit per a reaccionar instintivament. Això no vol pas dir que es pretengui formar un guerrer ple d'adrenalina i amb comportaments paranoics. Tot al contrari, ja que l'entrenament intensiu de WT produeix al cap de poc temps a les persones que el practiquen un estat de relax i de calma derivats de la renovada autoconfiança i de la consciència del propi cos.

Tota situació en la que és necessària una actitud de defensa davant d'un atac, origina un combat. El WT és un art de combat, el saber suprem, el fer inassequible en cada situació el propi cos per a l'agressor. Quan ni la retirada ni l'adopció d'una actitud cívica no és possible, només serà efectiva la possibilitat d'enfrontar-te a qui et vol agredir de forma decidida i dominar totalment els posteriors esdeveniments.

Els alumnes amb coneixements avançats de WT, en dècimes de segon es converteixen en un malson per a l'agressor. Lluny de retirar-se, "s'enganxen" sense manies ni dubtes al contrari. Al mateix temps, i mitjançant atacs simultanis dirigits a distints punts del cos, no li donen ni temps ni espai per a organitzar l'atac i l'única opció que té l'agressor és defensar-se.

El WT també ensenya a utilitzar la força de l'agressor en benefici propi, orientant-la en contra seva. Potser pot semblar una fantasia o sonar a màgia però els practicants de WT aprenen, a força d'un intensiu entrenament, a aprofitar l'energia de l'atacant a través d'una cessió controlada. Les parts del cos agafades són "carregades" amb l'energia de l'agressor i aquesta serà dirigida en contra seva sense gairebé necessitat d'haver d'aportar energia pròpia.

Tanmanteix, en les més adverses condicions, els lluitadors de WT aprofiten la mínima vacil·lació en l'atac de l'agressor per a contraatacar instantàniament i sotmetre'l, mitjançant atacs simultanis als seus punts flacs.

El sentit a desenvolupar per escollir el moment just de la cessió, de la reacció i de l'atac, constitueix el nucli central de l'entrenament de WT i marca el camí a una defensa personal integral.

La força física i la perfecció estilística en principi no tenen gaire relació amb la defensa personal.

Nogensmenys, el WT ofereix també a experimentats budoques, sorpreses suficients i aspectes enriquidors pel seu estil de combat i en el camp de les competicions esportives.

CURRÍCULUM

En Jordi Súria és:

- Monitor de Defensa Personal, núm. 89.163, Brussel·les, 21-9-87.
- Especialista en Defensa Personal "Escola Federativa Nacional" núm. r. 10, 31-7-90.
- Monitor de Defensa Personal, Comitè Olímpic, Madrid, 13-12-89, núm. r. 254.
- Cinturó negre 2° DAN de la Spanish United States Karate Association (SUSKA).

- Cinturó negre, 9-2-86, Tang Lang King Kung-Fu, Departamento Nacional "FK" Kung-Fu.
- Membre de l'Organització Española de Wing-Tsun, 5° GE, 8-12-91.

Germandat de Donadors de Sang

COMARCA DE LA SELVA

Actualment ens trobem en una societat de masses en què imperen unes modes estètiques d'efímera vida, i s'estableixen uns models a seguir per a tothom. A més, s'atribueix importància a uns símbols, abanderats de l'època moderna, tals com la velocitat, la imatge, els mitjans de comunicació, la robotització... símbols que la societat anhela com a pretès reflex de prosperitat i progrés.

No obstant això, i malgrat la progressiva materialització de la nostra vida, hi ha certs valors que perduren al llarg dels anys, per la seva transcendència en la nostra existència. Es tracta, sens dubte, de valors com la humanitat, l'altruisme, la bona voluntat, l'amor i l'estima, la bondat...

En aquesta contraposició esmentada, és l'home, la identitat individual de cada ésser humà, la principal figura a fer que prevalguin per sobre de tot els valors que donen sentit a la seva vida. Abans que els béns materials. Perquè, naturalment, la perdurabilitat dels valors ètics i morals resta sempre en mans de l'home, de cada persona que integrem la societat.

I una manera, potser la millor, de demostrar i contribuir amb un petit gra de sorra en fer una societat més humana consisteix en DONAR SANG, perquè s'ha dit sempre que la sang és la vida; és un raig de llum i d'energia per a moltes persones que es troben malaltes o incapacitades.

Avui en dia ja és molt positiu que a la nostra comarca, la Selva, els nivells de donacions de sang es mantinguin més o menys estables i que gaudeixin d'una mitjana prou bona. Però, tot i això, sempre és desitjable augmentar-ne el nombre per tal de garantir una major seguretat per a tots els necessitats de les rodalies, ja que d'altres comarques de Catalunya es troben mancades de la quantitat necessària de sang.

És per això que, una vegada més, cal unir tots els esforços a fi de què la petita contribució de cadascú pugui ajudar a molta gent. És simplement, un esforç poc costós per a cada persona, però molt valuós per a qui rep la sang. Ha de ser, però, un esforç reiterat, una disposició periòdica i voluntariosa a deixar-se extreure una petita quantitat de sang. Des de la comarca de la Selva, uns mots de suport per a una causa justa.

JOSEP LLOPIS i MARIA NICOLAU

COLÒNIES PARROQUIALS D'ESTIU-93

La Parròquia, a l'hora d'acceptar l'oferta de l'Ajuntament d'exposar en el programa de Festa Major-93 quelcom significatiu entre les activitats pastorals portades a terme durant l'any, ha cregut que podria fer-nos bé a tots tenir a mans un comentari sobre les colònies parroquials d'enguany.

En primer lloc cal destacar la importància humana, pedagògica i pastoral de les nostres colònies. L'acceptació general de les nostres colònies és un fet ben palès, doncs, en tres tandes, distribuïdes en 18 dies, hi han participat 196 mainades, 40 monitors, 8 pares de família que han tingut cura de la manutenció, coordinació paterna i condicionament de la casa i, el Mossèn que es responsabilitza de la supervisió general i de l'aspecte pastoral. Els pares han fet cap a les reunions de preparació, a l'hora d'acompanyar-los a la casa de colònies, així com recollir-los al final de cada tanda, recolzant a tothora aquest afer educatiu. Em sembla que es pot afirmar amb tota objectivitat que s'avalua molt positivament la tasca humana i pedagògica de fer costat als pares, organitzant les vacances dels seus fills de manera que madurin en l'educació del lleure; valor de cabdal importància en la nostra societat d'avui.

En segon lloc voldria deixar constància d'unes paraules del Directori Pastoral per als Centres d'Església Cristians aprovat pels Bisbes de Catalunya: "L'activitat que l'Església realitza en el camp de l'esplai no és una simple tasca de suplència, sinó una acció que deriva de la seva mateixa missió evangelitzadora o educadora. L'Església es fa present en el món del lleure, responent a unes necessitats concretes de les famílies, de la societat i de la mateixa comunitat cristiana".

Després d'aquestes idees-davantal, crec convenient parlar de les colònies parroquials d'enguany viscudes a "La Llar Parroquial, Joanet" del 3 al 20 de juliol bo i demanant a l'Anna Ma. Puigdemont i Reverter, que amb responsabilitat de cap de colònies ha portat personalment tot el pes, que vulgui respondre les següents preguntes:

Anna Ma., tu que tens llarga experiència sobre colònies d'estiu, doncs has fet de monitora varis anys a les nostres colònies parroquials, i dues vegades has dirigit camps de treball de la Generalitat, quin comentari faries, des de la teva responsabilitat de cap, sobre les colònies d'enguany?

Cada any ha estat un repte dur-les a terme i enguany ho ha estat pel gran nombre de nens i nenes que hi han assistit, la qual cosa dificulta l'atenció personal i la convivència. Tot i això hem pogut realitzar els objectius que ens havíem proposat, i els nens i nenes fan de les colònies comentaris molt favorables.

De ben segur que l'any que ve tornarem a organitzar-les amb la mateixa il·lusió de sempre i el reforç de la nova experiència d'enguany, redescobrint, investigant, simultaneitzant acció i reflexió, treballant en equip....

Algú pot pensar que les colònies de Sant Hilari Sacalm són programades amb bona voluntat, certament, però amb certa pobresa d'objectius, tècnica, etc. què ens pot dir sobre l'eix, objectius i altres aspectes sobre cadascuna de les tres tandes?

Uns mesos abans de començar les colònies els monitors ens anàvem trobant i preparant tot el que calia: l'eix, les activitats, els tallers, els objectius, els cançoners, etc...

A la primera tanda l'eix anava de "Barrufets". Els objectius que ens vam marcar eren: respecte als més grans i a la natura, compartir i deixar-s'ho tot.

A la segona tanda l'eix eren "Els Còmics", i els objectius proposats: alegria i diversió, no cal tenir por davant les dificultats, companyerisme, amistat i saber compartir, lluitar per a la pau, els somnis.

I a l'última tanda l'eix era "L'ecologia" i els objectius: contaminació del medi, "bombes d'oxigen, les plantes", contemplem i gaudim de la natura, "la terra: planeta blau", viu i deixa viure, salvem la capa d'ozó. Això es pot salvar".

És un fet veritablement sorprenent, si tenim present la captinença del jovent en general, l'elevat número de monitors que hi ha pres part en les colònies d'enguany. Què diries davant aquest encomiàstic gest dels nostres joves i adolescents?

Que han sabut apreciar una oportunitat escaient, les colónies, per a prendre responsabilitats jovenívoles i, així, poder portar a la pràctica les dots pedagògiques que tots portem a dins. Pares, si bé és veritat que alguns monitors de la parròquia són molt joves, també ho és que han treballat amb molta responsabilitat.

Anna Ma., per acabar, què destacaries com a més rellevant de les colònies d'enguany?

La nombrosa quantitat de participants, l'èxit de les activitats, l'haver assolit bona part dels objectius proposats, la dedicació exemplar dels monitors, l'encoratjament que els monitors han rebut dels pares a l'hora d'acomiadar-se de les colònies i la bona col·laboració per part de les subministradores i cuineres que sempre han facilitat la nostra tasca d'educadors.

Per acabar aquest comentari no crec que hi escaigui res millor que un sentit "GRÀCIES SENYOR" perquè la vostra paternal providència ens ha fet costat en tot moment. I, també, un gràcies a tots els qui heu aportat el vostre gra de sorra. Entre tots podem animar un jovent artífex d'un demà millor!...

Mn. JOAN TUNEU, rector

Agraïm profundament
la col·laboració
de totes aquelles firmes
industrials i comercials
que ajuden a
fer possible
l'edició d'aquest
programa.

NOTA: Aquesta llista de COL·LABORADORS està feta amb tota bona voluntat. Acceptem que hi hagi errors però són totalment involuntaris i demanaríem que aquests es comuniquessin a l'Ajuntament per tal d'esmentar-ho en propers programes de festes. S'entén per col·laborador aquell que paga una quota i per tant surt al programa de Festa Major.

AGÈNCIES DE VIATGES
Rossell
Hispano Hilariense

ARQUITECTES TÈCNICS
Josep Ma. Labara
Maria Cerver

ASSEGURANCES - AGÈNCIA
Mapfre – G. Assegurador
A. Miquel Suy
Francesc Vilabella Güell
A. Glòria Sala
A.C.A.

BARBERIA
Josep Ma. Rovira
Perruqueria Josmay

BARS
Snack-Bar "Aquari" – Bar "Florida"
Bar Granja Tivoli
Bar Boada
Cafè Centre
Bar Club
Bar Fèlix
Bar "Líquid"
Ludoteca "El Glaç"
Bar Torrent
Bar L'Espelma
Bar Montseny
Bar del Serrat
Bar Pacheco
Bar "El Toc" Franckfurt
Bar "El Grèvol"
Bar "La Cabanya"
Bar Cristo
Bar Sant Hilari – Camp Tir
Taverna d'en Mallol
Franckfurt La Selva

BÀSCULA
Ll. Juanhuix Juanhuix

CAIXES DE CARTRÓ
Embalatges Salvador
Manipulats La Selva

CARNISSERIES I CANSALADERIES
Jaume Busquets Güell
Marià Casas Clopés
Enriqueta Collbatallé Gros
Cansaladeria Boada
Jaume Masó Rosquellas
Cansaladeria Porta
Jordi Puig Boada
Joaquim Valls Bonet
Àngels Homs Valls

CENTRES D'ENSENYANÇA
Llar infantil "Les Cent Fonts"
Col·legi Sant Josep
Col·legi Públic Guilleries
Escola Natura Guilleries
Escola de Formació Professional
C. Rdes. M. Immaculada Concepció

COMESTIBLES
Josep Andreu Clopés
Dalmau Boada
Autoservei Marta Cullell
M. Bayés Serradesanferm
Autoservei "Tandy"
Can Boiró
A. Aguilera
Pernils Lafuente
Àngels Homs Valls
"MAXOR"
Casa Mimó
Ramon Molas Mollfulleda
Rotllant
Joaquim Valls Bonet
Joan Valls Juvanteny
Joan Torras, Dietètica

COMPRA-VENDA DE COTXES
Guilleries – Citroën
Valls automoció Ford
Montseny – Peugeot-Talbot
Trima – Seat
Antoni Fauria – Renault
Casas-Güell – Opel

CONFITERIES
Amadeu
Fornés
Narcís Malet Torrent
Torrent
Pastisseria Fuguet
Cal Forner Nou

CONSTRUCTORS D'OBRES I PROMOTORS
Jordi Lahoz
Salvador Bosch Planchart
Obres Molist Muntalt
Josep Vilà
Construccions Lucfersa
Germans Prat
Cèsar Lahoz
Construccions Carrillo-Sastre
Construccions Roca
Toro-Serrano
Construccions Sant Hilari, S.A.
Jaume Collbatallé Rotllant
Construccions "La Selva"
Francesc Rojas Escobar
J. Busquets
Construccions Germans Miralpeix, S.L.
Antoni Juvanteny
Antoni Brugué
Salvador Busquets
Ll. Verdaguer
Construccions Guilleries
Construccions Casas
Construccions Fills J. Roura
Obres Molist Tarrats
Promotora Sant Hilari 2000

CONSULTORIS DE BELLESA
Elvira Carrasco
Carme Miquel
Àngels Suy
Raquel Fuguet
Matilde Soler Tarrats
Carme Dalmau

ELECTRODOMÈSTICS
Casa Fauria
R. Fauria Miralpeix (Watt's)
Ramon Planiol
Botigues Rossell – Expert
J. Vilamala
Porcel (Reparacions)

ENTITATS BANCÀRIES
Banesto
Banco Popular Español
Caixa de Girona
Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis de Barcelona
Caixa de Penedès

ESPECTACLES
Club Villaret
Cinema Catalunya

ESTANCS
Can Castellà
Ramon Mimó Planas

FÀBRIQUES D'EMBOTITS
Disbonporc
Embotits Guilleries

FARMÀCIES
Ramon Broto Twose
Xavier Muntalt Brugués

FERRETERIA
Camó Ridorsa, S.A.

FINQUES
Juvé, S.A.
A.C.S.A.
Residencial Cal Sastre
Immobiliària "Sant Hilari"
Disseny de Llars, S.A.
Noves Llars, S.A.
Promotora Hilarienca, S.A.
Finques Sant Jordi, S.A.
Fuari

FERROS FORJATS
Miquel Solé Tornabells
Art Català
Josep Fauria Miralpeix
Ganiveteria La Forja – Vila
Taller Nou, C.B.
Serralleria Solà

FLEQUES
Can Castellà
Carme Fàbregas
Panificadora
Cal "Forner Nou"

FOTÒGRAF
Amadeu
Rossell
Fina

FUSTERIES I MOBLES
Mobles Andreu, S.A.
Mobles Font
J. Jumbert Solé
Vidal Llopis
Fusteria Pujol
Joan Muntalt
Idea
Joan Masó Pla
Mobleandreu, S.L.
Cuines "Eilin"
Miquel i Rovira
Bellmoble S.A.

FUSTES
Fustacalm
Fustes Sant Hilari, S.A.

GARATGES
Hospitalet
Casas
Pàrquing 100 × hora

HOTELS, HOSTALS, FONDES I RESTAURANTS
Hotel Suizo
Hostal Brugués
Hostal del Grèvol
Hostal Mimó
Hostal París
Hostal Canals
Hostal Fugarolas
Hostal Isidre
Can Cames
Hostal Torras
Hostal Ma. Verdolet
Pensió Sant Miquel
Fonda Rita
Restaurant "L'Isard"
Restaurant "La Pedra Llarga"
Residència Roma
Restaurant "Ca la Marta"
Restaurant "La Bàscula"
Els Cortals
Cal Sastre

GRÀFIQUES
Impremta Johil
Gràfiques Montseny
Gràfiques Offser S.C.P.

JARDINERS
Jardineria Masferrer – Aguilera

LAMPISTES I MANYANS
Instal·lacions Carreras
Jaume Pallarols Bruguera
Pla i Soler (Calefacció)
Josep Fauria Miralpeix
Josep Vilamala
Joan Moner
Josep Juvanteny
Joan Campeny

LLENYA
S. Cornellà
Jaume Valls
Lluís Juanhuix
Jordi Sala

LLIBRERIES
Llibreria Deza
Esports Joan
Rossell

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ
Font Vella
Fontdor

MATERIALS CONSTRUCCIÓ
Guilleries

MECÀNICS
Cayo, S.L.
Antoni Fauria – Renault
Josep Malet Torrent – Motos
Taller Moca
R. Fauria (Elec. Autom.)
Taller Guilleries – Citroën
Taller Montseny – Peugeot
Taller Casas-Güell – Opel
Ramon Fauria – Motos
P. Vilardell – Radiadors
Garatge Trima

MERCERIES I CONFECCIÓ

Can Candi
Goriot
Confeccions Masnou
Can Joan Ridaura
Temari
Confeccions Artola
Dolors Rotllant
Merceria "Nova"
Boutique Glòria Torrent "Sol solet"

METGES

Clínica Dental E. Arrú
Clínica Dental Dr. J. Miquel, O. Fernández
Joan Torres, naturista
Òptica Sant Hilari

OBJECTES DE REGAL

Esports Joan
Casa Fauria
Botigues Rossell
Watt's
Cardona - Moriscot

PERRUQUERIES

Rosa Maria
Àngela Casas Clopés
Mensus
Carmen Ramon
Cecília Rosquellas
Isabel Sorroche
Montserrat Mas
Conxita Rosquellas
Maria Estragués
Styl
Ma. Àngels
Carme Cullell
Louan

PEIXATERIES

Peixos "Pere"
Peixateria Esperança

PINTORS

C. Juventeny
Teodoro Arteaga
Miquel Cullell
J. Jiménez
Pintors "La Sèlva"

POLLERIES

Rotllant
Joaquim Valls
Autoservei Centre

SABATERIES

Calçats Pilar
Calçats Solà

SERRADORES

Salvador Fontané Plenacosta
Derivats Forestals Sala, S.A.

TAXIS

Taxis La Selva
Taxis Guilleries
Taxis J. Gisbert

TÈXTIL

Tèxtil Sacalm

TORNERIES

Intermoble, S.A.
Lindenart
Artidisma
Torneria Batlle, S.L.
Debris Sant Hilari, S.L.
Artesania Danés, C.B.
Manufactures Sacalm
J. Vila Portet, S.L.
Fiam, S.C.
Comas
Artesania Teixeira
Torneria i Mobles Font
Francesc Gol Busquets
Indústries Puigderrajols, C.B.
Àngel Ripoll, S.A.
Art Roura
Indústries Solà
Indústries Joaquim Ripoll
Fustorn, C.B.
M.D.C., S.A.
Salvador Auger
B.R. Producció

TRANSPORTISTES

Miralpeix
Transports Solé
Transports Ricard Moragas i Fills
La Hispano Hilariense, S.A.
Transports Coll
Transports Massaneda
Transport Floriach
Transports Ros
Transports Solà
Transports Hospitalet
Transports Ruiz - Ruano
Transports Josep Elias
Transports Maria Moragas
Aguaràpit, S.A.
T. Arboleas
M. Sabiote
Autocars Jordi Barba
T. Corominas

VARIS

Palmes Canals
Quim Busquets "Envernissador"
Rostisseria "La Teca"
Rostisseria Rosa
Rellotgeria i Joieria Breix
Pastes Alimentàries Canigó
Tapisseria Cuberta
Floristeria "Sant Hilari"
Estació Servei FACA, S.L.
J. Estragués (Compra-venda de patates)
Auto-Escola Font
Joieria Gràcia
Ambulàncies Guilleries
Drogueria Jumbert
Plantes Masó
Gimnàs J. Royo
J. Valls Juvanteny (Patates i Cereals)
Adm. Finques Francesc Vilabella
Pinzells Guinart
Montse Vila (serres)
Hípica "La Posta"
Perfumeria i Drogueria Can Torrent
Alimentació J. Mollfulleda
Excavacions Germans Pagès, S.L.
Parcosa, S.L.
Paintball, S.A.
Esports i Joguines Rossell
Comercial Máiquez

VINS I BEGUDES

Magatzem Duran - J. Mimó
Bodega Andreu Roig
Carbòniques Masó
Joan Valls Juvanteny
Representació Donadeu
Bernabé Hernández

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ MUNICIPAL

En aquestes pàgines pretenem assabentar de les realitzacions que s'han portat a terme al llarg de l'any per iniciativa municipal.

Des de l'Ajuntament es considera molt important que davant les moltes interpretacions que es donen a vegades sobre temes que afecten als hilariencs aquests acudeixin a les oficines de la Casa de la Vila per a recaptar tota aquella informació que creguin oportuna.

Sovint la informació no fidedigna i inexacta, acaba essent desinformació i d'aquesta manera es crea confusió.

Acabem aquestes pàgines amb una documentació gràfica i escrita sobre el que ha de ser l'Eix Transversal de Catalunya, via de comunicació que ha de marcar l'inici d'una nova etapa per Sant Hilari.

PRESSUPOST 1993

INGRESSOS			DESPESES		
I	– Impostos directes	88.650.000	I	– Despeses de personal	67.475.000
II	– Impostos indirectes	10.000.000	II	– Despeses en béns corrents i serveis	92.802.145
III	– Taxes i altres ingressos	116.977.359	III	– Despeses financeres	4.527.499
IV	– Transferències corrents	76.150.000	IV	– Transferències corrents	3.600.000
V	– Ingressos Patrimonials	1.003.036	VI	– Inversions reals	177.307.667
VI	– Alineació Inversions Reals	6.385.323	IX	– Passius financers	8.500.170
VII	– Transferències de Capital	35.046.763		TOTAL	354.212.481
IX	– Passius financers	20.000.000			
	TOTAL	354.212.481			

CAPÍTOL VI

Estan programades les següens inversions:

– Zona Verda C/ Pau Picasso – font Juvé – jocs infantils – plaça darrer Ajuntament – urbanització carrers accés plaça – arbrat públic i jardins – altres obres d'infrastructura – urbanització carrers PUOIS – façana Ajuntament – mur equipaments – tancar cementiri vell – acabament Casa Cultura – annexes i polisportiu – escala Casal dels Avis – mobiliari i material – material polisportiu – carrosses Reis – museu – itineraris i difusió turística – camp de futbol – equips de comunicacions.

MODIFICACIÓ PUNTUAL I POSTERIOR REVISIÓ DEL PLA GENERAL

El Pla General vigent data de 1982 i les seves previsions s'han anat acomplint amb petites desviacions, però es considera que s'ha esgotat la seva capacitat, principalment pel que fa al sistema general viari i a l'oferta de sòl industrial.

Considerant que la Revisió d'un Pla General és una tasca lenta i difícil, precisament l'Ajuntament va encetar la solució a petites desviacions i disfuncions de l'actual Pla, mitjançant una eina molt més ràpida, la Modificació puntual del Pla General, aprovada definitivament el 3 de febrer de 1993, que ha permès entre d'altres:

1r. Concretar alineacions, profunditats edificables i altures reguladores en les Illes d'Ordenació Tancada.

2n. Corregir algunes qualificacions, adaptant-les a la realitat existent.

3r. Adaptar algun paràmetre de les U.A. existents.

4t. Qualificar com a sòl urbà dos petits sectors cotingus a vials recentment urbanitzats, mitjançant la creació d'Unitats d'Actuació.

5è. Dividir en sectors els terrenys qualificats de Remodelació Industrial.

6è. Obrir nous trams de carrers pel sistema d'expropiació, per tal de completar la xarxa viària.

Aquesta mena de reparació d'urgència ha permès mantenir en funcionament l'actual Pla General, mentre es realitza la revisió que té objectius molt més amples com són:

- Descongestionar la circulació rodada del centre històric de la vila.
- Crear nou sòl Industrial i solucionar el seu accés viari.
- Ampliar el sòl Industrial d'Explotació. Per aconseguir aquests objectius, s'han realitzat uns estudis tècnics, a càrrec d'enginyers i arquitectes, que han suposat un detingut i detallat treball amb la finalitat d'obtenir les millors solucions a les fites proposades.

Aquesta revisió es fonamenta, doncs:

1. En la formació d'un vial de comunicació directa entre els sectors del sud de la població (Nen Jesús de Praga, Font del Ferro i Serrat) amb la zona oest del casc urbà (Barri del Petrinxo i carretera de Vic).

Aquest eix viari evitaria que aquest tràfec, intens en hores puntes en ambdós sentits, hagués de travessar obligatòriament el centre històric de la Vila.

També en la formació d'un enllaç, entre la carretera de Sant Hilari a Arbúcies (en el pont de Matamala) i el vial anterior, fins arribar a la carretera de Vic, que vindria a ser una circumval·lació per l'oest de la població, sense tocar el sòl urbà.

Per la seva construcció; l'equip tècnic ha tingut en compte moltes opinions i suggeriments i n'ha fet el corresponent estudi. Al final programaren quinze solucions o alternatives diferents possibles.

Els mateixos tècnics varen anar analitzant aquestes alternatives i descartaren aquelles en què hi veien dificultats de tipus, com ara excés de terraplens, forts pendents, talusos, cotes elevades, etc.

Finalment i després d'un minuciós i rigorós treball, amb molts perfils del traçat i seccions a cada 20 m del tram, s'escollí la solució que ara ens presenten com a més vàlida segons els seus criteris i valoracions.

Tot aquest ampli repertori de plànols fou exposat al públic per a què tothom ho pugués consultar i dir-hi la seva.

2. En la creació d'un nou sector de sòl urbanitzable dedicat a la indústria, que pugui ser desenvolupat per particulars o per l'administració i que supleixi la manca d'aquest tipus de sòl.

Aquesta zona industrial hauria de ser una alternativa vàlida a l'actual indústria existent i un intent d'evitar la tendència a la regressió de llocs de treball.

Els terrenys escollits, enganxats a l'actual sector industrial Villavecchia-Verge de Montserrat, són els més idonis, tant per la seva planera orografia, molt difícil de trobar en altres indrets del terme municipal, com per la seva connexió a l'esmentat sector industrial.

Després de l'exposició al públic amb els terminis que preveu la llei es varen presentar diferents alegacions i suggeriments i ara se n'està fent un acurat estudi i a la propera tardor el Ple de l'Ajuntament haurà de decidir sobre les diferents alternatives presentades i d'aquí n'haurà de sortir l'aprovació inicial.

Més endavant hi tornarà a haver un nou termini d'exposició pública per a què tothom pugui tornar a donar la seva opinió. Finalment, es tindran en consideració tots els suggeriments i aportacions fetes i el Ple en farà l'aprovació provisional; posteriorment es trametrà tota la documentació a Urbanisme, que és qui n'ha de fer l'aprovació definitiva si és que ho troba tot correcta.

SANT JORDI

Com cada any es va fer la celebració de Sant Jordi. Els diferents col·legis del poble varen muntar les parades de llibres i roses a la Placeta, on hi hagué molt de moviment durant tot el dia.

El dia 22 d'abril hi hagué una sessió de titelles per als alumnes de primària amb el grup de titelles Naip i també el mateix dia 23 en Toni i la Montse organitzaren una animada gresca per als més petits a les instal·lacions del pavelló municipal d'esports.

PUNTUALITZACIONS DEL SERVEI MUNICIPAL DE GINECOLOGIA

A l'atenció de tota dona visitada al servei de Ginecologia i Obstetrícia del centre municipal d'atenció primària, CAP.

Crec adient posar al seu coneixement la següent informació per tal de fer més entenedores les circumstàncies en què se li ofereix aquest servei:

– Voldria aclarir que tot i que la Seguretat Social assumeix el cost dels següents estudis: citologies, biòpsies, anàlisis, ecografies i mamografies, i també dels fàrmacs prescrits amb receptari, són els responsables del govern d'aquest municipi, els qui permeten l'existència d'aquest servei esmentat, subvencionant l'espai físic o lloc on es visita, el seu manteniment, tot el material que es va necessitant, tot l'equipament d'exploració i les mensualitats del personal que hi treballem.

Tot plegat representa una despesa molt important a càrrec de l'Ajuntament, que ha decidit crear i mantenir un servei municipal al seu entendre molt necessari, amb un criteri que a mi em sembla molt encertat.

– Per altra banda i degut a l'augment de la demanda de visites durant aquest darrer any provocat per l'extensió del servei a tota dona, independentment de la seva edat, i a que personalment hagi establert un mínim de 20 minuts de durada per a cada visita, fa que la programació de visites sigui poc àgil i que en aquests moments s'ofereixin visites amb quatre mesos d'anticipació.

Malgrat tot, això no vol pas dir que no s'atenen degudament les urgències, ja que aquestes són ateses al mateix dia de visita –hi ha unes hores previstes–, sempre i quan hi hagi un paper del metge que justifiqui l'esmentada urgència; així mateix no cal esperar aquests mesos quan es tracta de la col·locació del Dispositiu Intra Uterí –DIU.

Les despeses esmentades en el primer apartat han obligat a l'Ajuntament a establir un preu mòdic o simbòlic per visita, tal i com ho fan els altres centres similars, per a tal de recaptar uns ingressos que ajudin mínimament a assumir els costos.

Crec que amb aquestes puntualitzacions s'esvairan alguns mals entesos que s'havien generat sobre aquest servei municipal de ginecologia.

ANNA MALLORQUÍ
Ginecòloga i obstetra

ELECCIONS GENERALS DEL DIA 6 DE JUNY 1993

El passat mes de juny es varen desenvolupar sense cap mena d'incidents les eleccions generals per escollir diputats al Congrés i Senadors al Parlament espanyol.

A nivell local els resultats foren els següents:

CANDIDATURES AL CONGRÉS DELS DIPUTATS	
PARTIT POPULAR (PP)	210
PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA (PSC-PSOE)	673
ELS VERDS-CONFEDERACIÓ ECOLOGISTA DE CATALUNYA (EV-CEC)	16
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (ERC)	263
PARTIDO DE LA LEY NATURAL (PLN)	3
INICIATIVA PER CATALUNYA (IC)	38
LOS ECOLOGISTAS (LE)	8
CENTRE DEMOCRÀTIC I SOCIAL (CDS)	3
AGRUPACIÓN RUIZ-MATEOS (RUIZ-MATEOS)	5
UNIFICACIÓN COMUNISTA DE ESPAÑA (UCE)	0
PARTIDO HUMANISTA (HUMANISTA)	1
PARTIDO OBRERO REVOLUCIONARIO (POR)	2
CONVERGÈNCIA I UNIÓ (CiU)	1.590
COALICIÓN POR UN NUEVO PARTIDO SOCIALISTA (CNPS)	3
PARTIT SOCIALISTA DELS TREBALLADORS (PST)	9

El nombre d'electors era de 3.648, varen exercir el dret al vot 2.746 i per tant la participació fou del 75,2%. Hi hagueren 12 vots en blanc i 9 nuls.

OBRES AL CAMP DE FUTBOL

A més de les actuacions de manteniment com a obra municipal, enguany al camp de futbol s'ha posat una tanca de filat nou a la porteria del cantó nord i s'han pintat tots els pals que l'aguanten. També s'ha obert una nova porta per a donar accés al recinte als vehicles i en mesos anteriors s'emporlanà tot el que és la vorera que envolta el recinte.

De cara a la propera temporada està prevista una remodelació dels vestidors.

MUSEU "GUILLERIES"

Fa uns anys que el museu de la flora i fauna de les Guilleries està ubicat a les dependències de la planta baixa de la casa consistorial i n'ocupa dues sales. Darrerament el museu havia entrat en una etapa de deteriorament per diferents motius, però des de fa uns mesos s'intenta donar-li una nova empenta. De tothom és sabut que el poble disposarà d'una important casa de cultura a la Placeta i s'havia parlat de la possibilitat d'instal·lar-hi també allà el museu. Després d'analitzar-ne detingudament els pros i contres es va optar per no fer-ho i esperar un altre moment en què es trobés un lloc per ubicar-ho com cal i amb tots els ets i uts, ja que del contrari i per problemes d'espai es tornaria a fer un pedaç.

Davant d'aquesta decisió sí que es va veure molt clar que calia donar un altre aire a les actuals dependències i així s'està fent.

En aquests moments s'ha organitzat una comissió de treball integrada per voluntaris, docents, membres de l'educació ambiental i de l'Ajuntament, que s'han compromès a adequar les actuals dependències i tirar endavant un projecte d'ampliació i investigació per a donar una imatge més dinàmica i didàctica a les col·leccions que fins avui es presenten.

En les darreres setmanes s'han pintat les dues sales, s'han comprat dues noves vitrines, renovat molts dels troncs que mancaven, es farà un nou sistema per exposar i guardar les fulles, etc.

En Salvador Bosch ha iniciat una col·lecció de fotografies sobre la temàtica dels arbres i el seu entorn i sobre els arbres monumentals de les Guilleries. Es pot dir que s'està potenciant el museu en gran manera des de l'existència d'aquesta comissió de treball i hi ha la voluntat de l'Ajuntament de seguir en la direcció iniciada i fer tot el que es pugui per aconseguir un bell i competent aparador de la vida dels animals i les plantes de les Guilleries.

NÚMEROS DELS CARRERS

Amb la intenció d'unificar la numeració de les cases dels carrers, l'Ajuntament disposa d'un model que es pot adquirir a les pròpies oficines per l'import de 700 ptes. És d'un color beix –que lliga amb els terrosos de les façanes– amb impressió marró i porta l'escut del municipi; és de metall.

NOU CAPARRUT

L'Àrea de Festes de l'Ajuntament té la intenció de promoure la creació de la figura d'un nou caparrut dedicada a en Jaumet. Es finançarà amb part dels diners que es recapten a través de les actuacions de gegants i caparruts en els dies de festes.

MILLORES A LA CARRETERA D'ANGLÈS A SANT HILARI

Fa uns mesos es va acabar l'adecentament de la carretera d'Anglès a Sant Hilari per Osor. La millora ha suposat una reforma considerable per aquesta via que és molt utilitzada en els desplaçaments a la capital Girona.

Hi ha una banda de protecció a tot el cantó que dóna a la riera d'Osor amb la qual cosa s'ha augmentat considerablement el nivell de seguretat en tot el tram i ha permès l'eixamplament de la calçada en molts llocs. Si hi afegim una consistent capa d'asfalt tindrem que l'anar a Girona per Osor ha deixat de ser la carretera perillosa i difícil que tots coneixíem.

L'import de les obres ha superat els cent cinquanta milions de ptes.

NOTA INFORMATIVA

Per tal de millorar les condicions urbanístiques i estètiques de Sant Hilari, l'Ajuntament ha aprovat la regulació dels colors de les façanes y parets exteriors dels edificis i tanques.

L'Ajuntament ja ha facilitat als pintors i té, a disposició de tothom qui vulgui consultar-la, una gamma dels colors que es poden fer servir per pintar les parets i façanes.

Els colors que es poden fer servir són tots de la gamma dels terrosos i, per tant, no es pot pintar, entre altres, amb verds, blaus, vermells o liles ni tampoc de color blanc pur sinó que aquest s'ha de trencar amb algun dels colors permesos.

Recordem també que, per a un major control, per pintar façanes i parets exteriors l'Ajuntament no cobra taxes però sí que cal demanar igualment el permís d'obres.

Aprofitem l'ocasió per recordar que per col·locar pals de ferro a les voreres per impedir l'aparcament de vehicles cal notificar-ho a l'Ajuntament. Un cop avisat cal que es posin segons el model aprovat pel consistori i que subministra l'empresa Art Català, del carrer Joan Serras s/n; s'han de col·locar en intervals de 2,5 m i han d'estar pintats amb el producte "Oxidon negre".

Esperem aconseguir un Sant Hilari més bonic.

AVÍS AL PÚBLIC

Fa uns mesos es varen prendre uns acords per millorar el trànsit en els carrers més cèntrics de la població.

Es va decidir limitar les hores de càrrega i descàrrega de mercaderies a l'horari següent a la zona peatonal Valls-Vic.

- De 8 a 10 del matí i de 3 a 5 de la tarda. Tampoc no és permès el pas de vehicles per aquests carrers amb un pes superior a les 5 tones (entre tara i càrrega).

Es vol mirar de regular la càrrega i descàrrega i preservar-la de possibles desperfectes.

Al mateix temps es recorda que el carrer Josep Ximeno i les places de l'Església, Jacint Verdaguer i del Dr. Robert són considerats de ZONA BLAVA: s'hi podrà aparcar de 8 a 2 del matí i de 5 a 8 de la tarda per espai d'una hora com a màxim i de manera gratuïta. En altres hores es podrà aparcar sense limitació de temps.

Durant aquests mesos d'estiu aquesta normativa s'aplicarà de manera estricta. Aquestes mesures es prenen amb l'objectiu de facilitar el trànsit en el centre del poble i de procurar que els vehicles no siguin un obstacle al normal desenvolupament de les activitats al casc antic de la població. Es cerca també guanyar fluïdesa per portar a terme les tasques comercials, bancàries i de tot tipus que sol tenir tot centre urbà.

EXPOSICIÓ SOBRE LA COMARCA DE LA SELVA

En el mes de gener, concretament del 18 al 30, s'organitzà una exposició que tenia com a motiu principal conèixer la nostra comarca, la Selva. Consistia en unes fotografies de llocs tradicionals de les tres zones que diferencien la comarca, la costa, la plana i la muntanya, amb els deguts comentaris. S'hi podien veure productes que s'elaboren a les diferents indústries així com els que són típics dintre la gastronomia, l'alimentació, etc.

Va ser una bona ocasió per a contrastar la diversitat d'aquesta àrea geogràfica que en diem la Selva. El nostre poble hi era àmpliament representat.

JUTJAT DE PAU

El Ministeri de Justícia ha concedit dos funcionaris judicials per a portar els jutjats de pau de Sant Hilari i Arbúcies -un secretari i un agent judicial-. Aquests funcionaris estan dos dies a Sant Hilari -dimarts i dijous-, dos a Arbúcies i un dia per a fer les gestions als jutjats de Santa Coloma. D'aquesta manera, encara que l'atenció es presti des de les dependències municipals, el jutjat no depèn de l'Ajuntament i està portat per funcionaris del propi ministeri, als quals s'haurà d'adreçar tothom qui vulgui qualsevol consulta o gestió.

En canvi, el Registre Civil -naixements, matrimonis, defuncions...- sí que es continua portant a través del personal de l'Ajuntament, per a facilitar a la gent la disposició de certificats i altres documents i així poder venir tots els dies de la setmana en les hores d'oficina.

FULL INFORMATIU DE SANITAT FEM DE SANT HILARI

UN POBLE MÉS NET

Per a una millor protecció del medi ambient i un millor servei de recollida d'escombraries, s'utilitza el nou abocador comarcal de Santa Coloma i, per tant, ha canviat el sistema de recollida. Es recorda a tots els veïns de Sant Hilari les següents instruccions.

Recollida d'escombraries

La recollida d'escombraries només es fa a través de contenidors. no es recullen les bosses al carrer.

La recollida es fa tots els dies de la setamna, menys el diumenge, a partir de les 7 del matí; és per això que recomanem que al vespre es treguin tan tard com sigui possible. No les treieu durant el dia.

Durant els mesos d'estiu es recolliran també els diumenges.

Normes per a la utilització dels contenidors:

1. Dipositeu sempre les bosses d'escombraries ben lligades dins del contenidor que tingueu més a prop de casa vostra.
2. No aboqueu mai les deixalles soltes, sense bossa, dins del contenidor.
3. No deixeu cap bossa a terra, poseu-la sempre dins del contenidor.
4. Comproveu que la tapa del contenidor quedi ben tancada per evitar males olors.
5. No hi deixeu mobles ni altres estris domèstics. Tampoc terres ni enderrocs.

Durant l'estiu s'han posat més contenidors de reforç.

Mobles, electrodomèstics i trastos vells

L'Ajuntament en continua prestant el servei gratuït de recollida, el 1r i 3r dissabte de cada mes a partir de les 8 del matí.

Només cal avisar a les oficines de l'Ajuntament, telèfon 86 81 01 i treure els trastos vells al carrer.

No els dipositeu als contenidors i tampoc no els llanceu a l'aire lliure; els que així ho facin seran sancionats.

Contenidors per a paper, cartró i embalatges

S'han col·locat uns contenidors de color blau que són per llançar-hi el paper, diaris, revistes i paper en general i estan ubicats a les sortides dels col·legis del poble, al c/ Sant Benet, al c/ Sant Josep. Aquí també s'hi pot dipositar el cartró, degudament plegat i lligat –no s'hi poden tirar caixes senceres–. De moment n'hi ha pocs d'aquests contenidors i, de manera provisional, aquells veïns que els tinguin lluny, poden deixar els cartrons plegats i lligats al costat dels contenidors d'escombraries, que seran recollits dins el mateix horari que les escombraries. No deixeu les capses senceres.

Contenidors de piles

Per a la recollida de piles trobareu un contenidor al passeig de la Font Vella prop de les cabines telefòniques, i un altre al carrer d'en Rocosa, davant de can Rossell, on podeu dipositar piles alcalines i de botó.

Algunes botigues i rellotgeries recullen també les de botó.

Contenidors per a vidre

El que no recullin els col·legis el podreu dipositar en uns contenidors especials de color verd que trobareu repartits pel poble.

Abocadors incontrolats

L'Ajuntament disposa d'un servei de recollida de trastos vells i altres coses que fan nosa a les cases i que no té cap cost per a l'usuari.

És per tant absurd i denigrant veure com encara es poden trobar llocs del bosc on s'hi aboquen deixalles.

Per part del Consell Comarcal s'ha iniciat una campanya de sensibilització ciutadana. S'han tancat els abocadors i s'aplicaran sancions als infractors d'aquesta normativa.

Mantinguem els carrers nets

Papers, peles de pipes, burilles de cigarrets i altres coses embruten els carrers i les places del poble.

Fem servir les papereres. De ben segur que n'hi ha una ben a prop.

No embrutem ni deixem que els altres ho facin. Sant Hilari és de tots.

PLAÇA DE DARRERA DE L'AJUNTAMENT

L'Ajuntament ha cregut oportú seguir en la línia de remodelar el que se'n diu centre històric de la vila, o més ben dit zones del casc antic de la població. Ho fa per donar sortida a les necessitats evidents creades per la gran densitat d'edificació, els carrers estrets i la manca d'espais, ja que aquests es redueixen a un parell de places a la vora de l'església.

La zona de vianants recentment inaugurada i la seva ampliació prevista exigeixen la ràpida construcció d'aquesta zona de descongestió i d'aparcaments. El projecte a realitzar ha tingut en compte totes aquestes necessitats i ha suposat l'anul·lació del que fa un temps hi havia previst, que preveia una edificació d'acord amb les normatives urbanístiques. S'ha pogut arribar a la solució actual gràcies a l'entesa amb els propietaris dels terrenys que confronten o de la vora de la casa de la vila i que suposaven un entrebanc a l'hora de tirar endavant una obra així. Aquest acord s'ha fet amb permutes de solars en altres indrets del poble i que eren de propietat municipal.

La remodelació de la zona consistirà en la creació d'una plaça o espai d'ús públic sense vehicles i una àmplia àrea d'aparcament, amb capacitat per a cinc autocars i més d'un centenar de turismes.

La plaça enllaçarà amb l'actual carretera o passeig de la Font del Cirerer a través d'unes escales i es resoldran les dificultats de l'actual carrer de la Font amb escales i desnivells.

La plaça anirà pavimentada en una part i asfaltada en l'altra i tindrà una superfície global de 4.350 m^2 aproximadament, amb bancs, arbres, etc. Una gran superfície es destinarà a aparcament preferencialment, on també hi haurà arbres regularment distribuïts. En algunes zones properes, a la carretera hi haurà uns parterres enjardinats que salvaran desnivells.

El cost de les obres és d'uns vint-i-sis milions de pessetes i es faran en dues parts. Tant les obres de la façana de l'Ajuntament com de la plaça s'han adjudicat a empreses de Sant Hilari.

Les obres ja s'han començat i es preveu que durin uns sis mesos. En el darrer ple del mes de juny l'Ajuntament va acordar ubicar el mercat dels diumenges a la plaça de l'Ajuntament un cop s'hagin acabat les obres.

ABOCADOR DE RUNES D'OBRES

Per evitar que es llencin runes a qualsevol lloc i per facilitar als contractistes l'abocament de material procedent d'enderrocs o d'obres semblants, s'ha habilitat una zona als afores de la població.

És situat prop de la masia de les Clotes, a uns quilòmetres de la població i està degudament senyalitzat. Cal recalcar que no s'hi permet el llançament d'altres objectes i materials que no siguin els abans esmentats, ja que per això ja hi ha un servei de recollida a domicili de manera gratuïta.

Els contractistes locals tenen el consentiment per abocar-hi i esperem que en general ho facin de manera correcta.

REMODELACIÓ DE LA FAÇANA POSTERIOR DE LA CASA DE LA VILA

La façana posterior presenta un aspecte molt deteriorat i gens adequat per a la remodelació que es vol fer amb la plaça projectada al darrera de l'Ajuntament. La façana actual consisteix en una antiga galeria tancada amb vidrieres de fusta en bastant mal estat i en unes cambres en ambdós extrems que ventilen.

La coberta de la galeria és d'uralita i la bigueria metàl·lica estructural necessita un treball de consolidació.

El nou projecte consistirà en desmuntar tancaments de fustes i portes, baranes metàl·liques, demolició de parets de tancament i envans i l'aixecament de paviments i rajols.

Refonamentar per la nova paret de tanca de la façana, remodelació del frontís, arrebossats i estocats, etc. i també la restauració dels finestrals de fusta i baranes de ferro.

El pressupost és d'uns 5 milions de pessetes malgrat que en les "pàgines" deia 4 i es preveu fer-les durant aquest any.

NOU EQUIP RADIOTELEFÒNIC

Fins ara els equips d'emissores que tenia la força pública municipal eren de limitada autonomia i de telèfon mòbil i això en dificultava el seu ús. S'ha comprat un equip reemissor nou i tres emissores receptores portàtils que han de garantir un millor funcionament. Això permetrà una més correcta atenció durant les 24 hores del dia i diferenciarà els canals d'atenció ordinària d'oficines, de l'Ajuntament del canal d'atenció permanent de la policia municipal, amb una cobertura d'intercomunicació interna. El seu cost és de 606.481 ptes.

NOUS BANCS

Per un valor superior a les 300.000 ptes. s'han adquirit vint-i-cinc bancs metàl·lics que s'han repartit a diferents carrers i zones públiques municipals.

COMISSIÓ DE SEGUIMENT DE LES AIGÜES DE LA RIERA DE LA FONT PICANT

Per a tractar, debatre i controlar les aigües de la riera de la Font Picant es fan unes periòdiques reunions que apleguen representants de diferents entitats. Hi ha gent de l'Ajuntament, de Font Vella, de la Junta de Sanejament, dels pescadors locals i delegats de diversos organismes vinculats amb el sanejament i el medi ambient.

La seva missió és seguir l'estat de les aigües de la riera per a controlar-ne els abocaments i així evitar les mortadalts de peixos que s'han produït en els darrers anys.

Des de fa uns mesos la situació ha millorat, des que l'empresa Font Vella va posar en funcionament una instal·lació de pre-depuració de les aigües que van a parar a la riera; aquesta instal·lació permet que l'aigua arribi amb un pH de 7 quan és autoritzat fins a 9.

Actualment la situació està força controlada i a través d'aquesta comissió es pot fer un seguiment que ha de beneficiar a totes les parts implicades.

ASPECTES JUDICIALS

Ja fa un parell d'anys l'Ajuntament de Sant Hilari va tenir alguns conflictes amb el veí Guillem de Pallejà, actual marquès de Montsolís, per diferents qüestions que lamentablement arribaren als tribunals.

Un d'ells va ser provocat pel tancament per part de Guillem de Pallejà, del que havia estat des de sempre el camí de Ficanys, en el punt de confluència del camí que porta a Saleta amb la carretera de la Font Picant.

L'Ajuntament va reclamar el dret de pas per aquell camí i que aquella via seguís essent d'ús públic tal i com varen testificar més de quaranta testimonis. Tanmateix, va anar suprimint tots els obstacles que s'hi col·locaven i que en volien evitar el pas.

El senyor de Pallejà va recórrer contra la decisió de l'Ajuntament i no fa pas molt els tribunals varen dictar sentència favorable a l'actuació de l'Ajuntament de Sant Hilari. És evident, per tant, que tothom té via lliure per aquell camí i que està facultat per a treure qualsevol objecte que n'obstaculitzi el pas.

El mateix Guillem de Pallejà va pleitejar contra l'Ajuntament per l'expropiació que s'hagué de fer dels terrenys on ara hi ha ubicada la depuradora i que eren propietat del primer. Sempre cal dir que aquells terrenys varen ser escollits pels tècnics responsables com els més idonis per a la instal·lació de l'estació depuradora de les aigües.

L'Audiència de Barcelona va dictar sentència a favor de l'Ajuntament de Sant Hilari; el senyor de Pallejà va recórrer al Tribunal Suprem de Madrid que també es va remetre a l'anterior sentència que ja s'havia dictat des de Barcelona.

Queda pendent de sentència encara el plet que el senyor de Pallejà també va instar contra l'Ajuntament de Sant Hilari pel preu que s'havia de pagar d'aquells terrenys expropiats.

PINS

L'Ajuntament ha fet fer dos models de "pins" que es poden adquirir al preu de 350 ptes. a l'oficina de turisme i també a d'altres comerços. En un d'ells hi ha la silueta del gegant i de la geganta i la inscripció "Sant Hilari Sacalm" i l'altre té la silueta de la guilla i la inscripció "Sant Hilari Sacalm, capital de les Guilleries".

NOU CARRER

En el llistat de carrers de la població cal afegir-hi un altre nom, el de CARRER DE LA RIERA, nom escollit pels veïns de la mateixa zona. Aquest carrer és el que s'ha originat amb el tapament de la riera i posterior urbanització en el tram que va des del pont de Can Fuguet fins a l'escorxador municipal.

JARDÍ DE LA PLACETA

S'ha procedit a un nou enjardinament de l'espai que encercla el sortidor de la Placeta. Se n'ha tret l'herba i s'hi ha posat un bonic conjunt de plantes amb flors i alguns arbusts.

És evident que el recinte ara fa goig, però cal mantenir-ho així, ja que del contrari només serà flor d'un dia.

Apel·lem al civisme i sentit comú de tots els hilariencs.

PARC INFANTIL A LA PLACETA

De gran èxit es pot qualificar la instal·lació de parc infantil a la Placeta, perquè només cal veure la munió de quitxalla que s'hi aplega al llarg del dia. S'ha convertit en un racó de concentració de grans i petits i els nens i nenes poden gaudir d'una diversió que els satisfà plenament.

El parc és del model Berga i consta de diferents jocs infantils integrats. S'ha adquirit a l'empresa La Guaira i el seu cost és de 2.383.715 ptes.

ZONA VERDA DEL CARRER PAU PICASSO

L'Ajuntament disposa d'una superfície de 1.900 m^2 a la zona propera als carrers Pau Picasso i Antoni Tàpies com a resultat de la urbanització de tots aquells terrenys.

De moment s'ha fet l'aprovació inicial de crear una zona verda en una primera fase situada en el sector occidental, a sobre de les cases que darrerament s'han fet en aquella zona.

Es vol fer com un parc botànic on s'hi plantaran els diferents tipus d'arbusts que són més típics de les Guilleries i també plantes remeieres. Tot plegat es convertirà en una nova zona peatonal en la que hi haurà diferents nivells que es superaran amb escales. Hi haurà també arbres, bancs i tots els serveis d'un espai públic d'aquestes característiques.

De moment l'accés serà per la mica de plaça que s'ha format al final del carrer P. Picasso, on hi haurà unes rampes que en facilitaran la pujada.

En una altra fase es completarà la part oriental i també s'hi farà una altra via de pas per aquesta mateixa zona.

El poble disposarà d'un nou espai verd municipal que suposarà un lloc d'esbarjo molt a prop del centre urbà de la població.

Les obres es faran al llarg del 93 i tenen un cost superior als tres milions de pessetes.

AVISOS

Aquelles persones que estiguin interessades en l'**adquisició de solars o parcel·les** per edificar, se'ls recomana que abans de fer cap tracte s'adrecin a les oficines de l'Ajuntament, on se'ls informarà de la qualificació urbanística del solar o parcel·la que vulguin comprar.

S'informa que cal tenir present que en totes les cartes i trameses adreçades a Sant Hilari s'hi ha de fer constar el **Codi Postal**, que és el 17403 juntament amb el nom del municipi, tal com s'indica: "17403, Sant Hilari Sacalm".

El **telèfon d'urgències** per a la nit és el **86 81 23**, el qual és atès permanentment per la Policia Municipal.

HILARIENCS EN EXPEDICIONS A L'HIMALAIA

En Joan Cardona i en Pep Permanyé, dos magnífics muntanyencs locals, estan embrancats en dues expedicions importants.

En Joan Cardona és membre de l'equip que vol fer el Cho-Oyu, de 8.401 m i que té com a lema "un vuit mil amb esquís", ja que s'hi vol arribar practicant l'esquí-alpinisme. El Cho-Oyu està situat al Nepal i és el sisè cim més alt del món. L'expedició marxa a primers d'agost i té previst tornar les primeres setmanes d'octubre.

Per un altre cantó, en Pep Permanyé forma dins l'expedició Nanga-Parbat-93 que vol assolir aquest cim de 8.125 m i que està en el Karakorum-Paquistà; ho volen fer per la via Kinshofer. L'objectiu presenta grans dificultats però els expedicionaris confien en tenir èxit en la primera quinzena d'agost.

L'Ajuntament ha facilitat un ajut econòmic a ambdues expedicions.

Jardins del carrer Sant Miquel.

ENLLUMENAT C/ VERGE DE MONTSERRAT

S'ha elaborat el projecte d'enllumenat públic del Carrer Verge de Montserrat i adjacents, ja que és una de les zones de la població que encara no en disposa. Recentment s'ha fet el tram de la carretera de Villavecchia i sembla que ara és el moment de completar l'enllumenat d'aquests carrers.

El projecte té un cost que supera els 3,5 milions i ha de passar encara per les aprovacions inicial i definitiva del consistori.

OBRES A LA CASA DE LA VILA

Actualment s'està pintant tota la caixa d'escala de la casa de la vila, així com les baranes i portes; també es farà el saló de sessions.

Fa uns mesos al vestíbul d'entrada la brigada d'obres hi va construir un envà per a treure la humitat de les parets que donen al cantó nord.

URBANITZACIÓ I REHABILITACIÓ DE DIFERENTS CARRERS DEL CASC URBÀ

En el programa de l'any passat dèiem que en el Pla Únic d'Obres i Serveis de la Generalitat pel quatrienni 92-95 hi havia entrat un projecte de rehabilitació, urbanització i reasfaltament de diversos carrers del casc urbà.

En el darrer ple de juliol del 93 se'n va fer l'aprovació definitiva per un import de 100.385.086 ptes.

Els carrers a rehabilitar són:

Cervantes	2 de maig
Sant Benet	Verge del Padró
Molí de dalt	Santa Margarida
Sant Josep	Pintor Vayreda
del Parc	Mn. Palà
Verge dels Dolors	Antoni Tàpies
Lleida	Pau Picasso
Tarragona	Passeig General Prim
Girona	Antiga carretera de Vic
Barcelona	Passeig de la font del Ferro
Hospital	Camí del Serrat (I i II)
Tres Creus	Passeig 14 d'abril (II)
Sant Marçal	Carrer del Serrat i carrer
d'en Costa	de la urbanització Pau
Bellaterra	Picasso

Es preveu que les obres s'iniciïn abans d'acabar l'any.

ACABAMENT DE L'ESTACIÓ D'AUTOBUSOS

En els darrers mesos s'han acabat les obres del que és l'estació de cotxes de línia regulars. S'hi han fet unes escales i s'ha pavimentat tot l'índret amb pedra natural, al mateix temps que s'hi han col·locat bancs per a facilitar l'espera als passatgers.

Recordem que no és lloc d'estacionament d'autocars encara que pugui ser utilitzat per a càrrega i descarga de viatgers dels cotxes que facin serveis discrecionals. Esperem dels ciutadans que en facin un bon ús.

CESSIONS DE TERRENYS PER A LA CONSTRUCCIÓ D'UN INSTITUT D'ENSENYAMENT SECUNDARI (IES)

En el proper mapa escolar de Catalunya hi ha prevista la construcció d'un Institut d'Ensenyament Secundari a Sant Hilari que permetria als joves de la població seguir estudis fins als 18 anys, o sigui fer l'Ensenyament Post-obligatori. Ja dèiem l'any passat que l'Ajuntament tenia previst cedir al departament d'Ensenyament els terrenys on es podria edificar aquest centre escolar.

Això ja s'ha fet i amb data de gener del 93, l'Ajuntament de Sant Hilari acordava cedir gratuïtament al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya la finca propietat d'aquest Ajuntament situada al C/ Joan Serras, 21, i que té una superfície de 8.417,11 m^2.

L'acord preveu que si la finca cedida no es destina a l'ús referit en el termini de cinc anys 0 deixa de ser-hi destinada abans dels 30 anys següents, els terrenys revetiran automàticament de ple dret al patrimoni de l'Ajuntament de Sant Hilari.

Com es pot veure, el primer i important pas ja està donat per part de l'Ajuntament i ara cal que l'administració d'ensenyament segueixi amb els plans previstos.

ESCOLA DE FORMACIÓ PERMANENT D'ADULTS

"Com es pot veure, hem substituït el títol 'd'Escola d'Educació d'Adults' pel 'd'Escola de Formació Permanent d'Adults'.

No s'ha fet de forma arbitrària, sinó que considerem que s'adapta més a la realitat. L'Escola d'Adults dels primers anys ha anat esdevenint un marc idoni per a que la població en general, i les persones adultes en particular, puguin millorar la seva cultura en aspectes bàsics.

També permet orientar l'interès cap a una formació en un camp determinat que pugui facilitar noves sortides laborals i personals.

Estem contents dels resultats que s'han obtingut fins ara, però no ens conformem i pretenem mantenir una línia de progrés en l'oferta de cursos i recursos.

Ens matenim oberts a tot suggeriment i iniciativa per part de les persones i entitats que ho creguin oportú, ja que tot ha de repercutir en la millora cultural del nostre poble".

Això és el que dèiem en l'escrit de presentació del nou curs 92-93 i ara exposem alguna opinió dels mestres que hi han participat.

En total s'han portat a terme els cursos de graduat escolar, tall i confecció, català, anglès, comptabilitat, formació bàsica i els específics de l'Escola de Belles Arts.

En total han estat 130 els alumnes que han passat per l'Escola de Formació Permanent d'Adults –EFPA–.

Mai no insistirem prou en el fet de dir que l'EFPA és una eina molt positiva al servei d'aquelles persones que volen ampliar uns coneixements o adquirir una formació bàsica que li possibiliti fites més importants.

Que es facin més cursets i activitats depèn en gran part de la voluntat de tots plegats, ja que l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament està oberta a totes les iniciatives i suggeriments que es pugin fer per a millorar en tots els aspectes.

Com a cloenda de les activitats docents es va fer una sortida a la Barcelona nocturna per a veure l'obra "No et vesteixis per sopar".

ANGLÈS

Un any més s'han impartit classes d'anglès repartides en tres nivells. Els alumnes de primer nivell aconseguiren un inicial pas per a poder entendre i expressar-se, i els de segon ja fan un avenç important, tant a nivell de vocabulari com de construccions i per últim els del tercer, a més de recordar les coses apreses i posar-les a la pràctica, a nivell de conversa, també milloren el seu. A més es pretén que a part d'aprendre la llengua anglesa, tan necessària actualment, també disfrutin aprenent-la. Per això durant el curs es fan activitats relacionades amb la temàtica de l'anglès.

M. FAURIA

CURS DE FORMACIÓ BÀSICA

La impressió que he tingut en aquest curs ha estat molt positiva, ja que les persones que s'hi han inscrit han estat molt constants i han assistit amb interès fins l'últim dia de classe. Només un alumne va haver de deixar les classes per Setmana Santa per problemes de salut.

Com que tots els assistents ja saben llegir i escriure, en aquest curs ens hem introduït en la gramàtica, parts de l'oració, adjectius i com fer diferents tipus de cartes, entre altres coses. Pel que fa a matemàtiques s'han ensenyat les quatre regles, algunes nocions sobre el sistema mètric decimal i els números fraccionats. Dues senyores castellano-parlants varen manifestar el desig d'aprendre a llegir en català i ja ho han aconseguit.

És una llàstima que no hi hagi més persones que tinguin ganes d'aprendre o d'ampliar uns coneixements en llengua i matemàtiques, que amb el pas del temps se solen oblidar.

Tinc una experiència positiva del curs i crec que és un gran esforç el que fa l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament a través de l'E.F.P.A.

MODESTA VIÑAS

GRADUAT ESCOLAR: VOLER O NO VOLER

El fet de tenir el graduat escolar obre moltes portes; aquestes, però, resten tancades a aquelles persones que encara no el posseeixen. I encara que això sembli una evidència, segur que molts no us heu parat a pensar el que realment significa. No vol dir només no haver superat uns exàmens, vol dir no ser admès en uns determinats centres ni en certs llocs de treball.

Aquest curs, una desena d'alumnes han assistit a les classes fetes al Casal. Durant els mesos d'hivern han anat repassant les assignatures que tenien suspeses. Els exàmens van ser programats pel dia 28 de juny. Cal dir que en aquesta ocasió els nostres alumnes no es van haver de desplaçar, ja que van examinar-se a Sant Hilari mateix (també van venir alumnes de les escoles d'adults d'Arbúcies i d'Anglès). Sens dubte, el més positiu del curs ha estat el resultat final de les proves: la meitat dels alumnes ha obtingut el graduat. Als altres, ja els falta menys i tenen una nova oportunitat pel setembre. És evident, doncs, que ha valgut la pena.

Malgrat tot, no volem pas dir que es tracti de bufar i fer ampolles. Com tantes coses, això també requereix voluntat i una mica de sacrifici. Les professores som conscients que els nostres alumnes ja treballen o bé dediquen moltes hores a alguna tasca no relacionada amb el graduat escolar. Davant d'aquesta situació, intentem organitzar les classes per a què resultin agradables i, alhora, interessants.

Amb tot això, i ara dirigint-nos molt especialment a aquells que encara no teniu el graduat, us volem animar a intentar-ho. De veritat que val la pena. Us esperem a tots els proper octubre per a començar el nou curs. Ah! recordeu, això del graduat escolar no és qüestió de poder o no poder, es tracta de voler o no voler. Tu el vols?

Ma. ÀNGELS AGULERA
SOLEDAT SOLANA
JÚLIA GOL

EL DIBUIX TÈCNIC

Heu pensat mai en la importància que té el dibuix tècnic?

Sempre hem sentit dir que els fonaments d'una casa són molt importants. Quan ja són fets mai més no els veiem ni ens en preocupem; t'imagines que no els haguessin fet? La casa no s'aguantaria. Bé, doncs pensa que per a qualsevol ofici o treball que facis a la vida sempre agrairàs tenir aquests fonaments que et poden donar els coneixements de dibuix tècnic.

Amb dibuix entendràs un plànol, faràs qualsevol projecte, conservaràs una idea o expressaràs qualsevol cosa que tinguis al pensament sense necessitat d'expressar-la...

El dibuix tècnic es pot ensenyar i es pot aprendre, no és un art que es porti dins... S'aprèn amb voluntat i constància i és un estudi de la tècnica imprescindible en tots els oficis del món, siguin paletes, mecànics, modistos, cuiners, lampistes, botiguers, etc. Els fonaments del teu treball en aquest món són el dibuix.

Recorda que tens ara l'oportunitat d'aprendre'n a l'Escola de Belles Arts de Sant Hilari.

JOSEP Ma. XANDRI

NOVA ESTACIÓ D'AUTOBUSOS I ALGUNS CANVIS VIALS

Des del març cap aquí hi han hagut alguns canvis en la circulació dels carrers propers a les places de Catalunya i del General Moragues.

Els carrers Girona i Tarragona són d'una sola direcció amb aparcament a banda i banda; els carrers Barcelona i Lleida tenen dues direccions i aparcament en un sol cantó, a l'igual que l'enllaç del carrer Barcelona amb la carretera d'Arbúcies.

Al mateix temps, els autobusos, que fins ara tenien la parada prop del xamfrà Lleida-Dr. Morales, ara tenen la sortida i l'arribada a la nova terminal que s'ha construït a la confluència dels carrers Girona-Barcelona i la plaça Catalunya. Cal que tots els usuaris d'aquest mitjà de transport ho tinguin present.

REGLAMENT D'ÚS I ABOCAMENT D'AIGÜES RESIDUALS AL CLAVEGUERAM

Seguint les directrius de la Junta de Sanejament, el consistori va aprovar el reglament d'ús i abocament d'aigües residuals al clavegueram.

Els treballs de gestió, explotació i manteniment d'un sistema comunitari de sanejament exigeixen el coneixement detallat i exhaustiu dels seus usuaris i han de ser una eina que permeti analitzar el funcionament

correcte de l'esmentat sistema.

És necessària la configuració d'un context administratiu legal que permeti:

- regular i controlar l'ús dels sistemes comunitaris de sanejament i que ajudi a preservar la integritat física de les obres i equips constituents.

- protegir la salut del personal encarregat de l'explotació i manteniment del sistema de col·lectors i de les plantes de tractament.

- garantir, mitjançant els tractaments previs adequats, que les aigües residuals industrials que entren als sistemes de col·lectors tinguin característiques similars a les aigües residuals urbanes.

- garantir que no s'obstaculitzi el funcionament de les plantes de tractament.

- assegurar que els abocaments de les plantes de tractament no tinguin efectes negatius sobre el medi ambient i que les aigües receptores acompleixin les altres normatives vigents en la matèria.

Per tots aquests aspectes es va aprovar el citat reglament, que consta de 36 articles aplegats en diferents capítols i títols, dues disposicions transitòries i quatre annexes.

Aquest reglament preveu una limitació dels abocaments, un control de la contaminació en origen dels mateixos, la limitació i prohibició d'altres, així com sistemes d'emergència.

També preveu la utilització de la xarxa de clavegueram, permisos d'abocament, instal·lacions d'escomesa a la xarxa, mesures, inspeccions i sancions i unes disposicions sobre activitats que impliquen la producció de residus readiactius, un llistat de substàncies i materials tòxics i perillosos i uns valors límits de substàncies inhibidores de processos biològics.

L'aplicació correcta d'aquest reglament ha de suposar la millora del medi ambient.

URBANITZACIÓ C/ GUILLERIES

S'ha aprovat inicialment el projecte de la urbanització del carrer Guilleries, que és el que enllaça el carrer del Petrinxo amb la carretera de Vic.

S'ha de fer la urbanització, rehabilitació i asfaltament d'aquest tram que vol dir la nivellació, clavegueram, xarxa d'aigua i enllumenat a més del corresponent asfaltat. El pressupost és de 8.655.337 ptes.

CAMINS D'ACCÉS A LA PLAÇA AJUNTAMENT

La remodelació de la zona de darrera l'Ajuntament amb la creació d'una plaça i aparcament preveu també l'arranjament del que en són les dues vies d'accés, una que l'enllaça amb el carrer de la Rectoria i l'altra que ho farà amb el Passeig de la Font del Cirerer prop de la granja Tívoli.

Les obres es faran en una fase posterior i el seu import supera els tretze milions de pessetes.

CONVENI AMB ENHER 92

D'acord amb el conveni subscrit entre l'empresa ENHER i l'Ajuntament, aquella presenta una declaració d'ingressos bruts durant l'exercici del 92 i s'aprova la liquidació tributària corresponent per import de 2.794.473 ptes. L'empresa haurà de satisfer en metàllic un import de 176.354 ptes. i haurà de reservar la quantitat d'1.397.237 ptes. per a destinar a obres de millora de la xarxa d'interès públic a convenir amb l'Ajuntament.

CANVI DE REGIDOR.

Fa uns mesos va causar baixa com a portaveu del grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, el regidor Marcel Rigalós Vilà per motius personals. Ha estat substituït pel número tres de la mateixa llista, Jaume Cuadras Soler, i actuarà com a cap del grup, Carme Capdevila Palau.

TANCAMENT DEL SOLAR DEL CEMENTIRI VELL

El solar de l'antic cementiri de la carretera de la Font Picant s'ha destinat finalment a lloc per estacionament de vehicles en la part més propera a la via pública i a magatzem per a tenir-hi tot tipus de materials d'obres en un recinte degudament tancat.

OBRES AL CASAL DELS AVIS

L'Ajuntament segueix en la línia d'ajudar, dintre les seves possibilitats, al casal dels avis. Fa uns dies se n'ha inaugurat una remodelada cuina que es pot dir que s'ha fet de cap i de nou i això ha de repercutir en els dinars i festes que periòdicament es fan al casal.

També a no tardar es farà l'escala d'emergència a la part del darrera de l'actual edifici per a desallotjar fàcilment l'immoble en cas de perill.

XVII CONCURS LITERARI ESCOLAR LOCAL

Al mes de maig i als locals del Casal dels Avis es va desenvolupar el XVII Concurs Literari Escolar Local entre els alumnes dels centres d'EGB i Formació Professional del poble organitzat per l'Ajuntament.

Els alumnes s'agruparen entre 6è i 7è per un cantó i 8è per l'altre, finalment els de primer i segon de F.P.

Els resultats foren els següents:

6è d'EGB

Tema: "E paisatge ha quedat ben blanc"
1r Maria Vilamala Carmona, Col·legi Públic Guilleries
2n Mireia Colon Bosch, Col·legi Sant Josep
3r Ma. Àngels Rabionet Sancho, Col·legi Sant Josep

7è d'EGB

Tema: "Tot fa olor de primavera"
1r Montse Puig Masó, Col·legi Sant Josep
2n Neus Cuberta Juncà, Col·legi Sant Josep
3r Núria Fàbregas Cullell, Col·legi Sant Josep

D'aquests dos cursos els membres del jurat foren:

Ma. Antònia Floriach Ripoll
Montse Fauria Danés
Rosa Grabulosa i Guerra
Imma Martínez Verdoy
Mn. Joan Coma Colomé

8è d'EGB

Tema: "Ens hem perdut a la ciutat"
1r Anna Serradesanferm Fàbregas, Col·legi Sant Josep
2n Laura Fàbregas Casas, Col·legi Sant Josep
3r Mercè Hortal Masó, Col·legi Sant Josep

Formació Professional

Tema: "Tinc un amic palestí"
1r Mercè Ruiz Carmona
2n Gabriel Recasens Pedraza
3r Sònia Clopés Puigvila

Actuaren de jurat:
Carme Timoneda Gallart
Àngel Serradesanferm Valls
Francesc Danés Andreu
Rosa Grabulosa Guerra
Mercè Saurina

Els premis es varen lliurar durant la celebració de la Mostra de Teatre Infantil que es va fer el 12 de juny als locals del cinema Catalunya. Els premis consistiren en trofeus i llibres i els treballs dels primers premis surten publicats en l'edició d'aquest programa de festes-93.

GUALS (Reserva d'aparcament de vehicles)

Es recorda a tots els titulars de llicència de Gual permanent que, a més de pagar la corresponent taxa anual, han de tenir col·locada la placa oficial, on hi figura l'escut de l'Ajuntament de Sant Hilari i el número de llicència.

Qualsevol altre model de placa no subministrat per l'Ajuntament no té validesa i permet la lliure ocupació de l'espai d'aparcament.

La Policia Municipal retirarà totes les plaques de la via pública que no reuneixin les condicions expressades i es donarà de baixa la llicència.

TELÈFONS D'URGÈNCIES

Oficines de l'Ajuntament: **86 81 01** i **86 89 76**
Fax de l'Ajuntament: **86 89 76**
Caserna Guàrdia Civil: **86 80 32**
Servei d'ambulàncies municipal: **86 81 23**. També es pot trucar al **86 84 57**, que és un servei privat d'ambulàncies (Ambulàncies Guilleries).
Ambulàncies de la Creu Roja: **86 04 04** (Arbúcies).
Farmàcies: R. Broto: **86 80 93**
X. Montalt: **86 90 49**
Pavelló d'esports: **86 89 89**
Parròquia: **86 82 22**
Oficina de Turisme: **86 88 26**
Dispensari municipal: **87 22 02 - 87 22 03**
Ràdio Sant Hilari: **86 83 87**

En cas d'incendi cal trucar als números de l'Ajuntament, al **085**.

Darrera la porta de la Casa de la Vila hi ha un aparell d'alarma.

Serveis de grua: Trima: **86 83 28**
Montseny: **86 84 64**
A. Fauria: **86 82 31**
Guilleries: **86 88 73**
El Turó: **86 81 44**

Policia Municipal: 86 81 23

ORDENANCES FISCALS

En la sessió de ple del 17 de setembre passat es va aprovar per unanimitat l'aplicació d'un augment mig del 5% en les ordenances fiscals, xifra que és molt baixa, però que es manté en la línia d'evitar una enorme pressió fiscal sobre els habitants de la població.

En un ple posterior es va acordar que el servei de recaptació de tributs es faria a través del Consell Comarcal de la Selva.

MILLORES EN EL SUBMINISTRAMENT D'AIGÜES

L'Ajuntament ha col·laborat en la col·locació d'hidrats de 100 per a prevenir possibles incendis, que s'ha repartit a diferents llocs de la població.

Diem també que l'empresa subministradora de l'aigua al poble ha realitzat importants obres de millora. S'ha ampliat la canonada a 25 cm i s'ha cobert un primer tram del que ha de ser una total circumval·lació de la xarxa de distribució d'aigua al poble. D'aquesta manera han desaparegut les dificultats que tenien per la pressió de l'aigua alguns punts concrets.

En posteriors fases s'anirà tancant aquesta xarxa fins que arribi a cobrir tot el perímetre del poble.

ENLLUMENAT DEL CAMPANAR

Durant el passat estiu es va inaugurar l'enllumenat del campanar de l'església parroquial, que anava a càrrec de les arques municipals i que s'englovava dins la general remodelació de la façana de l'esmentada església. Ara fa unes setmanes s'ha fet una nova fase que ha consistit en il·luminar la part superior del campanar, o sigui la teulada.

SINISTRE AL CARRER HORT-NOU

Durant uns mesos el carrer Hort-Nou ha estat tancat al trànsit degut a un imprevist esbotzament.

Resulta que a l'empresa Font Vella estaven fent unes obres que varen afectar una mina fora d'ús de l'empresa que subministra l'aigua a la població. A causa de les obres, l'aigua del torrent de Vallicrosa va anar a parar a la mina, que acaba a can Ribot on hi ha un gran dipòsit i quan aquest va ser ple, l'aigua va anar a la conducció molt més estreta que hi ha al carrer Hort-Nou i això va provocar que la conducció rebentés l'esmentat carrer.

Les obres de reparació varen ser pagades íntegrament per Font Vella.

Font d'en Juvé.

CREACIÓ DE PLACES PER A OBJECTORS DE CONSCIÈNCIA

L'Ajuntament ha decidit crear noves places per acollir els objectors de consciència que vulguin fer el servei de prestació social al poble. Les places suposen un ampli ventall opcional, ja que es repartiran entre serveis socials, de protecció civil, sanitaris i també per a tasques forestals.

Per tant, tots aquells joves que estiguin interessats en el tema poden passar a les oficines de l'Ajuntament per informar-se.

RECTIFICACIÓ DEL PADRÓ D'HABITANTS

	Total	Homes	Dones
Població de dret a 1-1-92	4.722	2.404	2.318
Altes des d'1-1-92 a 1-1-93	247	131	116
Baixes des d'1-1-92	88	47	41
Població de Dret a 1-1-93	**4.881**	**2.488**	**2.393**

FULLETS TURÍSTICS

Al llarg de l'any s'ha editat un nou fullet turístic que ha estat realitzat per l'empresa publicitària i finançada a través de la publicitat de diferents empreses i establiments de la població i de fora.

Consta de 14 pàgines i hi consta un llistat de les entitats i associacions locals, un planell de la població amb un llistat dels carrers, les festes locals i un llistat amb adreces i telèfons dels establiments comercials de la vila. També hi ha alguns escrits que donen generalitats sobre el poble de Sant Hilari.

També des del Consell Comarcal de la Selva se n'ha editat un sobre la comarca de la Selva en col·laboració amb el Departament de Comerç, Consum i Turisme de la Generalitat. Sota el títol de "sensacions" vol recollir els trets més característics que poden interessar a totes aquelles persones que visiten la comarca de la Selva, tant de l'interior com de la costa. Està molt ben treballat i editat i conté també adreces interessants dels diferents pobles de la comarca.

EDICIÓ DE "PÀGINES D'INFORMACIÓ MUNICIPAL"

De l'estiu cap aquí s'han publicat tres números d'informació municipal sota la denominació de "Pàgines d'informació municipal", als mesos de desembre, febrer i juliol respectivament.

Vol ser una eina d'informació de l'Ajuntament com a institució, amb la finalitat de tenir assabentats els ciutadans de temes puntuals i concrets que els puguin afectar, ja sigui projectes, reformes o simplement avisos i suggeriments.

pàgines
D'INFORMACIÓ MUNICIPAL

RECAPTACIÓ DE L'ASSOCIACIÓ CONTRA EL CÀNCER

A Sant Hilari es varen recollir 194.501 ptes. que han de permetre continuar els programes de lluita contra el càncer a les comarques gironines.

Es donen les gràcies a totes aquelles persones que hi varen col·laborar.

ADQUISICIÓ D'UN QUADRE

L'Ajuntament no fa gaire ha adquirit una pintura a l'oli de l'artista Josep Oliveres, pintor nascut a Sant Jaume de Llierca l'any 64 i que té un ben guanyat prestigi.

L'autor en va pintar dos sobre el poble de Sant Hilari, que varen ser reproduïts en el llibre "Pobles selvatans, del Montseny a la costa", publicat recentment, que també conté un treball literari sobre el nostre poble.

CASA DE CULTURA

En el ple del 21-1-93 es va aprovar l'adjudicació definitiva de l'acabament de les obres de la casa de cultura a una empresa de la localitat per un import que arriba als quaranta-cinc milions de ptes. Com que el projecte està inclòs dintre del Pla Únic d'Obres i Serveis, compta amb suvencions dels estaments públics, Generalitat i Diputació, i caldrà finançar-ne una quantitat de 23 milions a través d'un crèdit preferent amb el Banc de Crèdit Local i de la resta se'n farà càrrec l'Ajuntament.

Diem una vegada més que l'edifici ha de ser un element per a potenciar la vida cultural en general al nostre poble. Disposarà d'arxiu municipal, àmplia biblioteca, aules polivalents, sales d'exposicions, sala de conferències i actes diversos, sales de reunions i arxius per entitats locals, despatxos, l'emissora de ràdio i de televisió locals i també un centre d'informació del jovent.

Es preveu que les obres estiguin enllestides en acabar l'any.

AVÍS

Tenint en compte la nova reforma del Codi de Circulació i l'especial incidència a l'estiu sobretot pel que fa a motos es comunica que:

Seran de rigorosa aplicació, especialment en el casc urbà de Sant Hilari, les normes referents a ESTACIONAMENT DE VEHICLES (llocs prohibits, doble fila, obstrucció de via pública) i a CIRCULACIÓ DE MOTOS (obligació de portar casc, sorolls, nombre d'ocupants...).

Se sancionarà estrictament als infractors d'aquestes normes amb immobilització de vehicles quan correspongui.

L'EIX TRANSVERSAL DE CATALUNYA

DADES TÈCNIQUES

La velocitat de disseny és de 100 km/hora, màxima admesa per a vies segregades d'aquest tipus. Estudiats expressament els peralts, aquesta velocitat s'assoleix amb un radi mínim normal de 400 m. Només en dos trams es comptabilitzen un km de longitud en total, la velocitat estarà limitada a 80 km/hora, ateses les dificultats orogràfiques. El radi mínim absolut és de 300 m.

Els pendents màxims absoluts són del 6% i els pendents normals són del 5%. S'ha estudiat la necessitat de vies lentes per a pendents superiors o igual al 3%, els quals són abundants.

Es preveuen àrees de descans cada 10 km i àrees de servei cada 20 km. Hi haurà pals SOS cada 2.500 m, ubicats en un sol costat. Els túnels estaran il·luminats i disposaran de ventilació artificial si la llargada ho requereix. S'instal·larà una tanca a tot el llarg de l'eix.

La secció tipus de l'eix Transversal es compon de dos carrils de 3,5 m d'amplada cadascun (un en cada sentit de la marxa), amb vorals de 2,5 m. Als trams on hi hagi un carril lent, aquest farà 3,5 m. En aquest cas el voral es redueix a 1,5 m. Al costat del voral es preveu una cuneta de 2,5 m d'amplada en forma de V. Una berma plantada de 3 m d'amplada acompanya la cuneta.

Als ramals d'enllaços la via té 4 m d'amplada de carril, amb 1 m de voral esquerre i 1,5 m de voral dret. Els trams en viaducte i els túnels tindran una calçada de 12 m d'amplada que serà de 14,5 m en el cas de les vies lentes. S'ha previst un gàlib de 5 m.

El control d'accessos és total i tots els encreuaments es faran a diferent nivell mitjançant obres de fàbrica.

El ferm és drenant en la capa de trànsit i s'ha dissenyat per a un trànsit T-1 (que és una intensitat mitjana diària d'entre 800 i 2.000 camions pesants per carril).

En el disseny de l'eix Transversal es preveu el seu desdoblament a quatre carrils en el moment que així ho exigeixi la demanda de trànsit. Aquesta circumstància no és previsible abans de l'any 2.005.

El quilometratge entre trams és el següent:

Lleida-Cervera:	54 km
Cervera-Manresa:	45 km
Manresa-Vic:	49 km
Vic-N-II:	57 km
Total:	205 km

TRAM STA. COLOMA - VILOVÍ

L'EIX TRANSVERSAL DINS LA XARXA DE CARRETERES CATALANES

DESCRIPCIÓ GENERAL

En el Pla general de carreteres de la Generalitat, l'eix Transversal es planteja com un dels principals eixos i com una peça clau que ha de complir la triple funció de millorar l'accessibilitat general, descongestionar les vies properes i possibilitar la vertebració de les ciutats de la Catalunya interior.

El primer objectiu —millora l'accessibilitat general— i té una rellevància especial, ja que, en les circumstàncies actuals, és molt deficient el grau d'accessibilitat entre els nuclis que s'arrengleren, d'oest a est, al llarg de tot el traçat de l'eix.

Pel que fa al segon objectiu —descongestionar les vies properes—, l'eix obriria una via de pas al trànsit que, procedent de l'Aragó i de les terres de ponent, es dirigís cap a les comarques gironines o a la frontera de la Jonquera.

El tercer objectiu, la connexió i vertebració del conjunt de ciutats situades al llarg de tot l'eix, és en aquest moment el més important, ja que l'eix, juntament amb altres infrastructures (eixos del Llobregat, Vic-Ripoll, Cardener i accessos a la Garrotxa), pot possibilitar el desplaçament de l'activitat cap a l'interior de Catalunya, en la línea de la difusió del creixement; un fet que pressuposaria assolir l'objectiu global d'equilibri territorial inclòs en el Pla de carreteres.

L'eix Transversal, una vegada contruït, comportarà una important reducció de temps dels viatges que es facin pels itineraris per on passa. Un exemple d'això pot ser el tram Lleida-Vic, on l'esmentat estalvi arribarà a ser quasi d'una hora. O el tram Vic-Girona, on serà d'un quart d'hora

L'Eix comportarà, a més a més d'un increment de seguretat i comoditat, un considerable estalvi econòmic per als seus usuaris. Al ja indicat estalvi de temps cal afegir-n'hi d'altres: els de combustible, de manteniment de vehicles i el degut a la disminució d'accidents.

La valoració econòmica de tots aquests estalvis és de més de 8.800 milions de pta per any.

Aquesta nova via de comunicació generarà noves perspectives de localització industrial, d'eixamplament de mercats i, en definitiva, de creixement econòmic.

DETALLS TÈCNICS

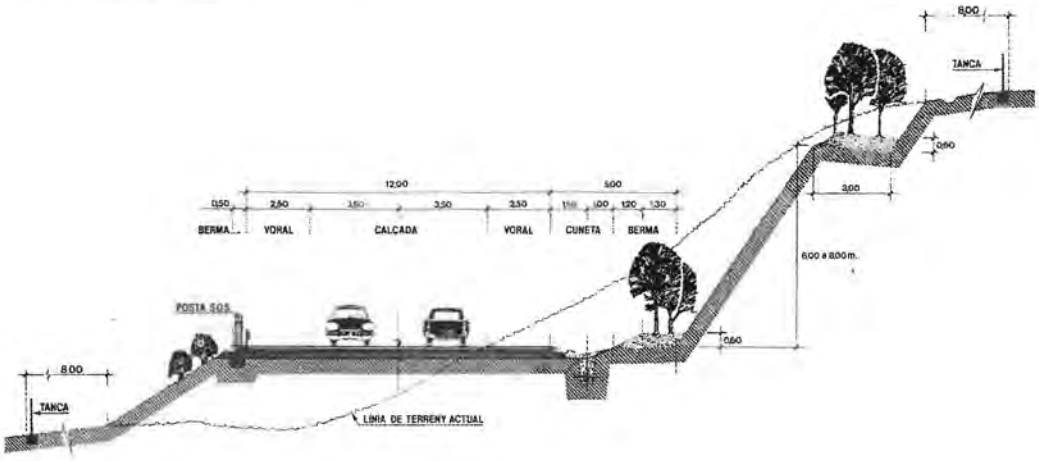

SECCIÓ TIPUS

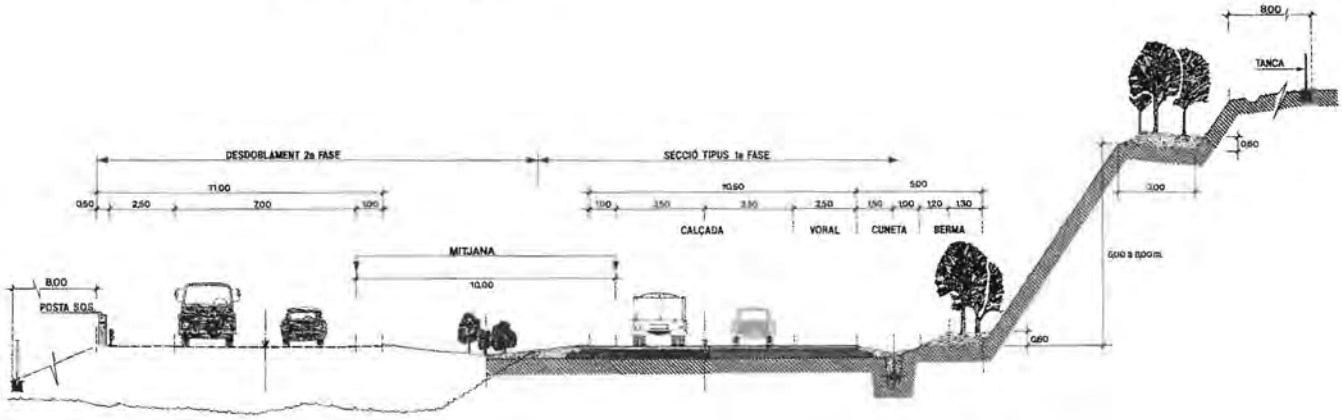

SECCIÓ DE AMPLIACIÓ A 4 CARRILS

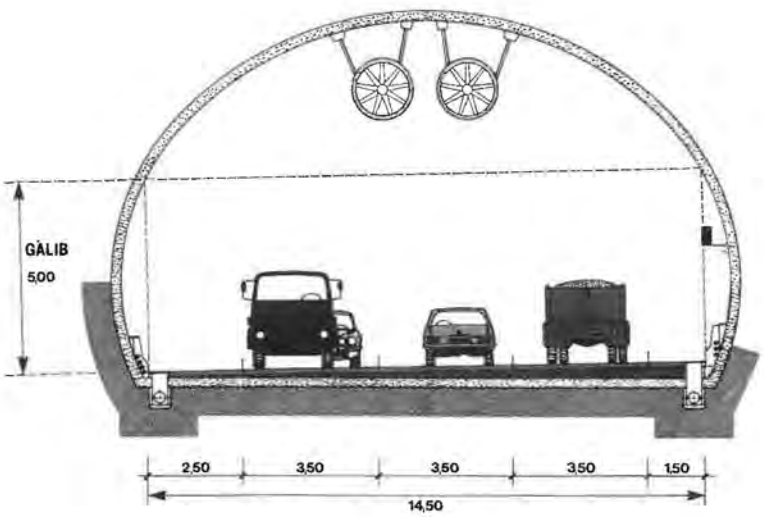

SECCIÓ TÚNEL PER A 3 CARRILS

Dos grans eixos de Catalunya reben 10.600 milions per fer uns 20 quilòmetres de comunicació entre comarques

Tot l'Eix Transversal de Vic a Girona ja està adjudicat i s'acabarà el febrer de l'any 1995

L'autopista Mataró-Granollers es completa amb trams que quedaven pendents

AVUI - 2-7-93

Les infrastructures viàries de Catalunya van rebre ahir un nou impuls amb l'adjudicació d'obres que completaran l'Eix Transversal de Girona a Vic i l'autopista de Mataró a Granollers, a més de la segona fase de la ronda sud d'aquesta ciutat.

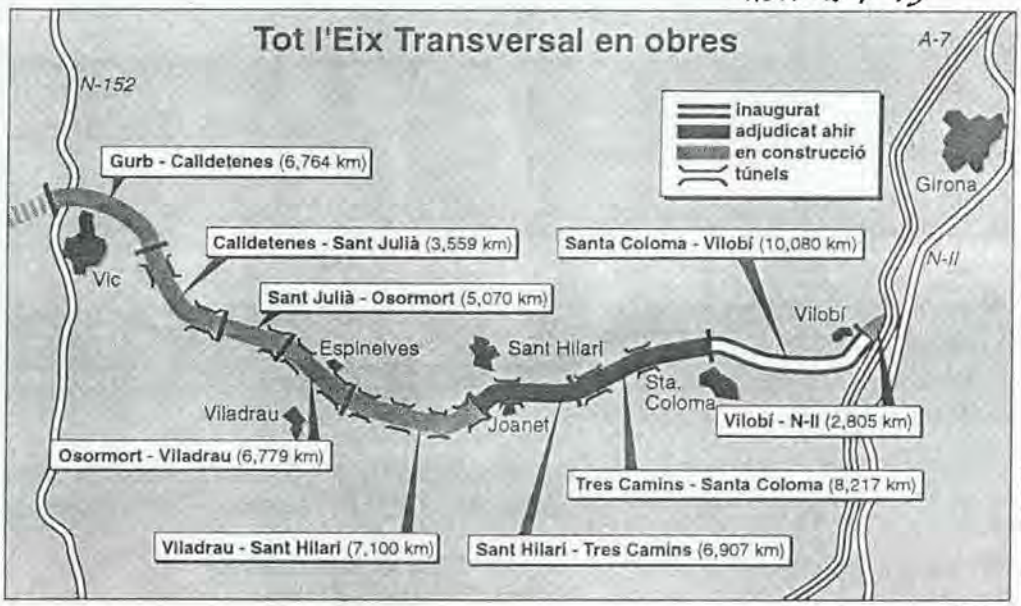

CABALLÉ

Joan Subirà

BARCELONA — Els dos trams de l'Eix Transversal entre Vic i Girona que havien quedat per començar van ser adjudicats ahir pel consell d'administració de l'empresa pública Gestió d'Infrastructures (GISA) a dues empreses constructores, que hauran de tenir enllestides les obres el febrer del 1995.

El tram de Sant Hilari Sacalm a Tres Camins, d'uns set quilòmetres, amb un túnel i un pont a Joanet, el farà Cubiertas y MZOV en 20 mesos per 4.542 milions. El de Tres Camins a Santa Coloma de Farners, de més de vuit quilòmetres i amb dos túnels, el farà Fomento de Construcciones y Contratas per 3.448 milions també en vint mesos.

El consell de GISA va adjudicar ahir també dos trams de les obres de l'autopista Mataró-Granollers i la segona fase de la ronda sud de Granollers, que serà com un complement de l'autopista esmentada.

A l'empresa Ferrovial, se li va adjudicar el tram més llarg d'aquests dos de la futura autopista: el que unirà la variant de Mataró —que s'està fent per continuar l'autopista A-19 fins a Palafolls— amb la carretera N-II a la banda sud de Mataró. La constructora s'ha compromès a fer-ho en dotze mesos per 1.129 milions de pessetes.

L'altre tram d'aquesta nova autopista és entre el nucli urbà de la Roca del Vallès i l'enllaç amb l'autopista A-7. S'ha adjudicat a l'empresa OCP-PACSA i es farà en nou mesos per 652 milions.

L'inici del quart cinturó

Finalment, els responsables de GISA van adjudicar la segona fase de les obres de la ronda sud que es fa a Granollers. La contracta ha estat per a l'empresa OCP-PACSA, que l'haurà de realitzar en dotze mesos per 853 milions de pessetes. Aquestes tres adjudicacions completen la sèrie d'obres de vials bàsics per comunicar les comarques del Maresme i el Vallès Oriental amb una autopista de quatre carrils, que probablement serà el primer tram d'un quart cinturó de Barcelona (la B-40).

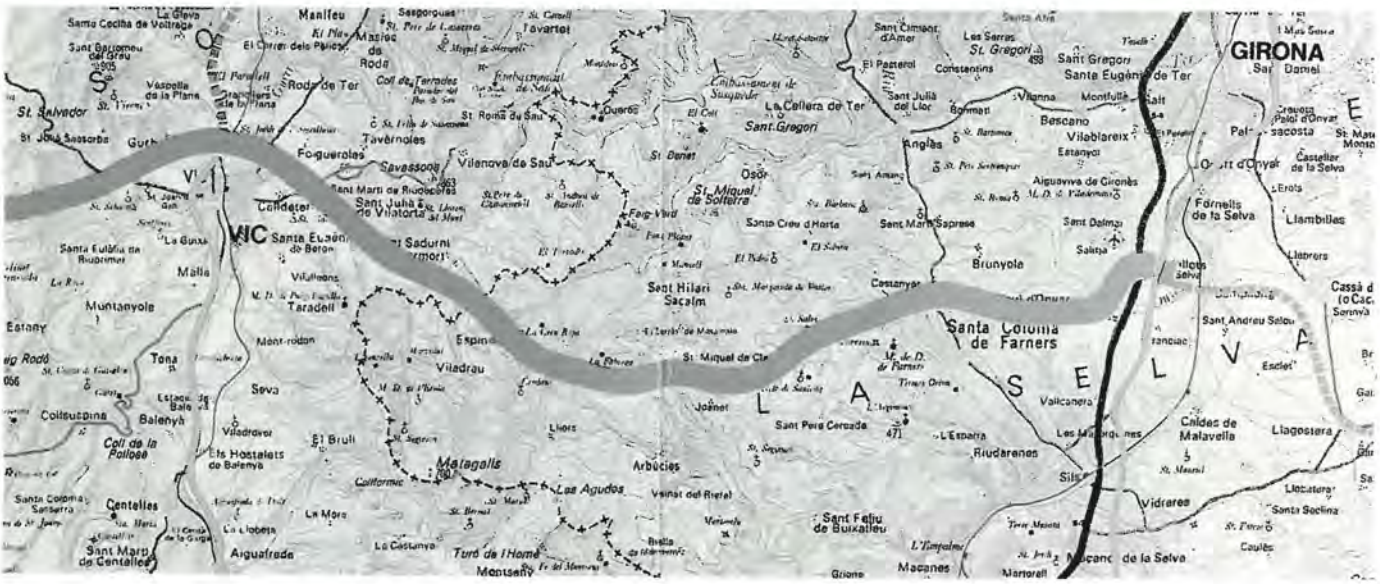

ÍNDEX

	Pàg.
Salutació	3
Pregó de la Festa 1992	4 a 6
Deu raons per somriure	7
I els joves, què?	8
La cultura de la convivència	9
L'art barroc a la capella del Sobirà en el 3r centenari de la seva construcció	10 a 12
L'Educació ambiental a St. Hilari	13 i 14
Els geganters	14
Vacances dels vells – Si els joves m'escoltessin	15 i 16
Petits cantaires de St. Hilari	16
Racó poètic	17
XVIè Festival Internacional de Música	18
Els racons: una experiència a la nostra llar d'infants	19 i 20
Canta pajarillo	20
El Col·legi Sant Josep en la vida del poble	21 i 22
L'educació en temps de crisi	23 i 24
S'enfosqueix la vida – Com una fulla	24
XVIè aniversari de l'escola de música	25
El mètode Suzuki d'ensenyament a St. Hilari	25 i 26
L'APA del Col·legi Guilleries	26
La mostra catalana del bosc 1994 a St. Hilari	27 i 28
El nombre tres	29 i 30
Pous de neu als voltants de St Hilari	31 a 33
Vivències Chorals. El Virolai a Meiringen	34
Anton Busquets i Punset (1876-1934), lletraferit i polifacètic	35 a 37
Eco de Andalucía – Els companys dels Bastons – El campanar de St. Hilari	38
Molt apreciats amics de Sant Hilari, molt apreciats amics que ens visiteu	39
XXV Aniversari de la Penya Barcelonista de St. Hilari	39
Fotos que són història	40 a 42
El paisatge ha quedat ben blanc – Tot fa olor de primavera	43
Ens hem perdut a la ciutat – Tinc un amic palestí	44 i 45
Sta. Margarida de Vallors	46
Les noves carrosses dels tres reis	47
Any europeu de les persones grans i de la solidaritat entre les generacions	47
Actes religiosos i populars	48 i 49
Resum de l'any	50 a 54
Certamen Literari Escolar del Casal dels Avis	55 a 58
L'Arxiu comarcal i un centre de recerca	58 i 59
Al meu marit	59
La Vila de les 100 Fonts i R.I.P.	60
El llibre i la rosa	60
C.E. St. Hilari	61
Tres dosos, un tres i... visca	62 i 63
Llibertat	63
La pesca a St. Hilari	66 i 67
Wing-Tsun	68 i 69
Germandats de donadors de sang	69
Colònies parroquials d'estiu '93	70
Col·laboradors	71 a 74
Butlletí d'Informació Municipal	75 a 90
L'Eix Transversal de Catalunya	91 a 94

Font Vella
Agua Mineral Natural

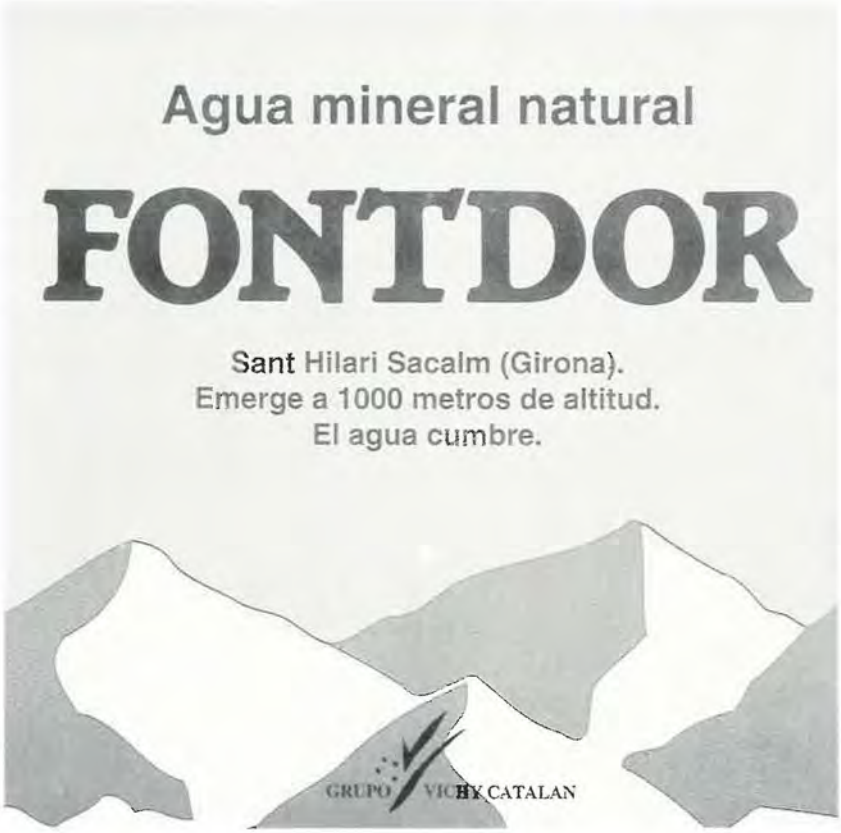

Fotos: FINA, P. BOSCH, ROSSELL i ARXIU ÀNGEL SERRADESANFERM
Impressió i Fotocomposició: OFFSER, S.C.P.
Edita: ÀREA DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT
Coordinador: ÀNGEL SERRADESANFERM i VALLS
Dip. Legal GI-1.418

AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM

Portada: 1r PREMI JOAQUIM VILA.